

2019-11-20

Tid Måndagen den 9 december 2019 kl:18:30

Plats Tumba kommunalhus, lokal 2, plan 2

Ärenden

Justering

- 1 Muntlig information om myndighetsutövning m.m
Kommunjurist Ann Gustafsson
- 2 Kontrollplan 2020-2022 för offentlig kontroll av livsmedel
- 3 Tillsynsplan enligt lag om tobak och liknande produkter (2018:2088)
samt försäljning av folköl, 2020 – 2021
- 4 Tillsynsplan för 2020 enligt miljöbalken
- 5 Tobakstillstånd - *Beslutsunderlagen omfattas av sekretess och kommer delges ledamöterna vid sammanträdet Handlingen innehåller sekretessuppgifter enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 30 kap 20§ - Publiceras inte*
- 6 Tobakstillstånd - *Beslutsunderlagen omfattas av sekretess och kommer delges ledamöterna vid sammanträdet Handlingen innehåller sekretessuppgifter enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 30 kap 20§ - Publiceras inte*
- 7 Beslut gällande anmälan om miljöfarlig verksamhet *Senare utskick*
- 8 Beslut gällande tillstånd för åtgärder inom vattenskyddsområde *Senare utskick*
- 9 Enhetschefen/miljöenheten informerar
- 10 Anmälningsärenden
- 11 Delegationslista
- 12 Revidering av timavgift 2020 med uppräkningsindex enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV)
- 13 Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål 2020

2019-11-20

Gruppsammanträden

S, KD, MP, L och C – kl. 18:00, konferensrum 2, plan 2, kommunalhuset, Tumba.
TUP, M, V och SD - kl. 18:00, konferensrum Munkhättan, Miljöenheten plan 3,
kommunalhuset, Tumba.

**Anmäl ev. förhinder till Karina Wallenius, tel. 076-810 39 42, e-post
karina.wallenius@botkyrka.se**

2019-12-09

1

Muntlig information om myndighetsutövning m.m

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att man har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Kommunjurist Ann Gustafsson ger nämnden muntlig information gällande myndighetsutövning och lagstiftningen samt om förtroendevaldas roll och ansvar i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

2019-12-09

2

Kontrollplan 2020-2022 för offentlig kontroll av livsmedel

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna föreliggande Kontrollplan 2020-2022 för offentlig kontroll av livsmedel.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Kontrollplan 2020-2022 för offentlig kontroll av livsmedel

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: MHN/2019:63

Dokumentet är beslutat av: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dokumentet beslutades den: 9 december 2019

Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dokumentet gäller till den: 31 december 2022

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: sbf/2018:436

Dokumentansvarig är: Miljöchef

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljöchef

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljöchef

Relaterade dokument: Mål och budget 2020 med plan för 2021-2023

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	4
	2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan	4
	2.1.1 Gemensamma effektmål	5
	2.1.2 Operativa mål	5
	2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål för kontroll inom kontrollområdet	6
3	Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	7
	3.1 Behörig central myndighet	7
	3.2 Behörig myndighet för kontrollen	8
	3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna	8
	3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten	8
4	Samordning	8
	4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter	8
5	Befogenheter och resurser för kontrollen	9
	5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter	9
	5.2 Kontrollpersonal och utrustning	9
	5.3 Finansiering av kontrollen	10
	5.4 Kompetenskrav och utbildning	10
6	Organisation och utförande av kontrollen	10
	6.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt	10
	6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll	11
	6.3 Rutiner för utförande av kontroll	12
	6.4 Provtagning och analys	12
	6.5 Rapportering av kontrollresultat	12
	6.6 Öppenhet i kontrollen	13
7	Sanktioner - åtgärder bristande efterlevnad av lagstiftningen	13
8	Uppföljning och utvärdering av kontrollen	14
	8.1 Uppföljning	14
	8.2 Revisioner	14
	8.3 Utvärdering	14
9	Beredskap	14
10	Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan	14

1 Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bl.a. i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

Under perioden 2020- 2022 kommer miljö- och hälsoskydds nämnden i Botkyrka kommun att kontrollera samtliga livsmedelsanläggningar i kommunen. Kontrollen kommer under 2020 ha särskilt fokus på spårbarhet kött, rätt fisk och information om allergener.

2 Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd.

Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett säkert sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan

De övergripande målen för den offentliga kontrollen i livsmedelskedjan framgår av förordningarna (EG) nr 178/2002 och 2017/625. De nationella målen för livsmedelskontrollen finns i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP).

2.1.1 Gemensamma effektmål

Med utgångspunkt i de övergripande nationella målen har fyra gemensamma effektmål fastställts. Effektmålen utgår från fyra fokusområden; säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan.

Fokusområde	Effektmål
Säkert dricksvatten	För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvattnet minska.
Mikrobiologiska risker	Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobacter, listeria, ehec och norovirus.
Kemiska risker	Minska de negativa hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (dioxin, PCB), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
Säkerställa information i livsmedelskedjan	Information om livsmedel kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

2.1.2 Operativa mål

För att uppfylla effektmålen för år 2020-2022 finns 21 operativa mål som landets kontrollmyndigheter ska arbeta mot. Av dessa är det 16 som kan beröra Botkyrkas livsmedelskontroll. För vissa av målen behöver inventering göras av en mindre andel verksamheter för att veta om dessa omfattas.

Senast den 31 december 2022 ska följande kontrolleras:

- Mikrobiologiska risker i dricksvatten (operativt mål 1)
- Kemiska risker och cyanotoxiner i dricksvatten (operativt mål 2).
- Skötsel och underhåll av dricksvattenreservoarer (operativt mål 3)
- Rätt fisk (operativt mål 4) – *behöver inventeras*
- Spårbarhet kött (operativt mål 5)
- Spårbarhet ägg (operativt mål 6)
- Ekologiska varor (operativt mål 7) – *behöver inventeras*
- Information om allergener (operativt mål 8)
- Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9)
- Tillsatser – renhet (operativt mål 10) – *behöver inventeras*
- Tillsatser – användning, spårbarhet, halt, korrekt märkning (operativt mål 12)
- Kaffe – mykotoxin (operativt mål 14) – *behöver inventeras*
- Akrylamid i barnmat (operativt mål 15) – *behöver inventeras*
- Tungmetaller och mykotoxin i mjöl (operativt mål 16)
- Saffran (operativt mål 17) – *behöver inventeras*

- Kosttillskott - fiskoljebaserade tillskott och d-vitamintillskott (operativt mål 19)

Under år 2020 kommer livsmedelsteamet lägga fokus på följande mål:

- Mikrobiologiska risker i dricksvatten (operativt mål 1)
- Kemiska risker och cyanotoxiner i dricksvatten (operativt mål 2).
- Rätt fisk (operativt mål 4) – *behöver inventeras*
- Spårbarhet kött (operativt mål 5)
- Tillsatser – användning, spårbarhet, halt, korrekt märkning (operativt mål 12)
- Information om allergener (operativt mål 8)

Därtill kommer vissa verksamheter inventeras för att få reda på ifall resterande mål märkta med *behöver inventeras* berör Botkyrka.

2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens mål för kontroll inom kontrollområdet

Förutom de nationella målen ska nämnden även *bidra till en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna*. Detta säkerställs genom att utföra ändamålsenliga livsmedelskontroller så att medborgarna får säkra livsmedel och med rätt information. Livsmedelsteamet ger en god service och bedriver kontroll med hög professionalitet mot företag och andra verksamhetsutövare i kommunen.

Nämndens mål och målsatta mått från mål och budget 2020/2021-23

Nämndens målsatta mått	Utfall 2018	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
Nöjdkundindex, NKI (%)	71%	70%	71%	72%
Andel av den planerade tillsy- nen som utförts, kontrollpla- nen, livsmedelslagen	100%	100%	100%	100%

Livsmedelskontrollen har tre delmål:

Delmål 1, Antal kontrollerade anläggningar och antal kontroller

Varje livsmedelsanläggning blir föremål för planerad kontroll under treårsperioden. Omfattningen beror på vilken kontrolltid anläggningen tilldelats i riskklassningen. För treårsperioden är målet att kontrollera samtliga 420 anläggningar som finns i nämndens register idag, minus ett bortfall på uppskattningsvis 30 anläggningar som kommer att lägga ner innan de fått sin planerade kontroll, plus uppskattningsvis 50 tillkommande anläggningar per år, totalt 440 anläggningar.

Delmål 2, Skyndsam handläggning av information om misstänkta avvikelser

När nämnden får kännedom om misstänkta brister i livsmedelshygien och livsmedelsinformation hos anläggningar i kommunen, är det viktigt att dessa ärenden omhändertas skyndsamt. Klagomål från allmänheten och information om avvikelser från myndigheter och organisationer ska handläggas inom 14 dagar. Anmälan om misstänkt matförgiftning ska börja handläggas senast dagen efter att den inkom.

Delmål 3, Uppföljning av avvikelser

När nämndens inspektörer konstaterar avvikelser från lagstiftningen ska dessa följas upp för att säkerställa att bristerna blir åtgärdade.

3 Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

3.1 Behörig central myndighet

Enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:814) är Livsmedelsverket central myndighet för livsmedelskontroll i Sverige. Kommunerna är behörig myndighet för verksamheter som bedrivs i kommunen. För mer information om Sveriges kontrollorganisation hänvisas till Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan.

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

Enligt 11 § i Livsmedelslagen (2006:804) ska offentlig kontroll fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet. I reglementet för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommun anges att denna nämnd är behörig myndighet.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Länsstyrelsen har ansvar för livsmedelskontrollen i primärproduktionen. Försvarsinspektören för hälsa och miljö är behörig myndighet inom Försvarsmakten. Kontroll av ekologiska produkter utförs av privata kontrollorgan och av den kommunala livsmedelskontrollen i de fall en aktör är undantagen att vara ansluten till ett kontrollorgan. Livsmedelsverket ska verka för en effektiv och likvärdig livsmedelskontroll i hela landet samt leda och samordna denna kontroll.

3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fattar beslut om resursfördelning och mål för livsmedelskontrollen. De faktiska kontrollaktiviteterna utförs av personalen på miljöenheten.

Nämnden har i sin delegationsordning delegerat till tjänstemännen på livsmedelsenheten att fatta beslut i frågor som inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Inspektörerna har rätt att på delegation fatta beslut om sanktioner utan vite. I de fall beslut förenas med vite får enhetschefen fatta beslutet i vissa ärenden beroende på belopp.

Aktuell delegationsordning finns på kommunens hemsida, www.botkyrka.se.

4 Samordning

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Länsstyrelsen har ansvaret att samordna kontrollen i länet.

Miljösamverkan i Stockholms län utgörs av länets kommuner och Länsstyrelsen i Stockholms län med syftet att samordna olika projekt och gemensamma utbildnings- och informationsinsatser.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden deltar i vissa av de samordningsprojekt som Länsstyrelsen och Miljösamverkan anordnar.

Samordning sker även med andra lokala kontrollmyndigheter i de fall avvikelser konstateras som ska tas om hand av kontrollmyndigheter i andra kommuner.

I vissa fall får miljö- och hälsoskyddsnämnden kännedom om brister i verksamheter eller livsmedel som kommer från Botkyrka kommun men som uppmärksammas i andra kommuner. I de fallen används uppgifterna som ett underlag i planeringen av den fortsatta kontrollen i den aktuella anläggningen här i kommunen.

Kännedom om brister kan också komma till vår kännedom genom RASFF systemet. RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa. Sedan 1 mars 2018 använder vi iRASFF som är det EU gemensamma webbaserade verktyg för kommunikation av RASFF.

5 Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Kontrollmyndigheterna har befogenheter att utföra offentlig kontroll av livsmedelsföretag. Exempel på åtgärder som följer av lagstiftningen är myndigheternas rätt till tillträde och upplysningar som regleras i livsmedelslagen (2006:804), livsmedelsförordningen (2006:813) och förordning (EG) nr 2017/625.

Myndigheterna kan fatta tvingande beslut. Myndigheterna har även tillgång till olika sanktioner som kan användas för att få en enskild att följa ett beslut även om den motsätter sig det.

Kontrollmyndighetens befogenheter fördelas till handläggare inom myndigheten genom delegation. Delegationsordningen är långtgående och är utformad så att beslut kan tas på ett effektivt sätt.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Under 2020 kommer livsmedelsteamet bestå av 5 handläggare som motsvarar 4,5 årsarbetskrafter.

På kommunens intranät finns rutin för jäv och bisysslor. I samband med introduktion av nyanställd personal ges alltid anvisningar om detta. Blankett om bisyssla lämnas också årligen till chef vid medarbetarsamtal.

Nämnden har tillräcklig tillgång till utrustning och utrymmen som krävs i form av transportmedel, skyddsutrustning (arbetskläder, termometrar m.m.) Utrymme för förvaring av större mängder omhändertagna kyllda eller frysta livsmedel finns hos avtalad extern part.

5.3 Finansiering av kontrollen

Den offentliga livsmedelskontrollen i Sverige är avgiftsfinansierad. Vilka avgifter som får tas ut regleras i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel.

Livsmedelskontrollen i Botkyrka kommun finansieras till stor del med avgifter. Årlig kontrollavgift tas ut av alla anläggningar som är registrerade under året och finansierar den planerade ordinarie kontrollen. Kontroller i samband med bristande efterlevnad, till exempel uppföljande kontroller och kontroller i samband med befogat klagomål, finansieras med timavgifter utöver den årliga avgiften, så kallad extra offentlig kontroll. Den årliga kontrollavgiften bygger på timtaxa. Timtaxan har beräknats genom modell från Sveriges kommuner och landsting. Den ska täcka de kostnader som uppstår direkt vid genomförande av planerad kontroll och finansiera vissa overheadkostnader som till exempel provtagning, administration och verksamhetssystem.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

Nämnden strävar efter att kompetensen i teamet ska motsvara kraven i EG-förordning 2017/625. Kompetensförsörjningen säkerställs i första hand genom utbildningsinsatser, samverkan och deltagande i olika projekt.

Nämnden har sammaställt gruppens behov av kompetens i ett särskilt dokument ”kompetensrosen”. Där finns även en skattning av varje medarbetares kunskapsnivå inom olika områden relevanta för kontrollen. I dokumentet sammanfattas den totala kunskapsnivå och eventuellt behov av kunskapsinhämtning inom vissa områden åskådliggörs. Årligen går varje medarbetare genom sitt behov av kompetensförstärkning på medarbetarsamtalen.

Samtliga i livsmedelsteamet har en universitets- eller högskoleutbildning med naturvetenskaplig inriktning. Flera olika utbildningsbakgrunder finns representerade.

6 Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt

Nämnden för ett register över anläggningar som nämnden har kontrollansvar för. Registret finns i verksamhetssystemet ECOS. I registret framgår bland annat vilken verksamhet som bedrivs, vem som är verksamhetsutövare, var verksamheten bedrivs eller om den är mobil utan fast adress, verksamhetens riskklass och årliga kontrolltid samt praktisk information som t.ex. öppettider. Registret uppdateras fortlöpande under året bl. a. genom att vid varje kontroll görs en genomgång av de registrerade uppgifterna kring det kontrollerade objektet.

Alla anläggningar som miljö- och hälsoskyddsnämnden har kontrollansvar för, registreras utan krav på godkännande.

Nämnden använder Livsmedelsverkets vägledning och modell för registrering och riskklassning.

6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Kontrollen är riskbaserad och sker i kampanjform d.v.s. verksamheter inom samma branschområde får kontroll under samma tidsperiod. Verksamheterna riskklassas efter livsmedelsverkets modell för riskklassning vilket ger den årliga kontrolltiden. Riskklassningen baseras på typ av hantering/risk, omfattning, erfarenhetsklass (A, B, C) och ger årlig kontrolltid.

Kontrolltiden avgör hur många besök varje verksamhet får per år

Antal timmar	Antal besök
1	1 besök vart tredje år
2	1 besök vartannat år
3-4	1 besök varje år
5-6	1,5 besök per år
7	2 besök per år
8-16	2 eller 3 besök per år*

* Antal besök styrs av erfarenhetsklass där de verksamheter som är i erfarenhetsklass C får fler antal besök. De verksamheter som kräver mer kontrolltid per besök får färre besök per år.

Kontrollplanen har brutits ner i en mer detaljerad verksamhetsplan. Den visar de olika verksamhetstyperna och när under året dessa ska kontrolleras. Förutom registret i ECOS finns alla anläggningar listade i ett objektsblad i excel-format. Objektsbladet är en sammanställning av utförda och planerade kontrollbesök över en femårsperiod. Objektsbladet ligger till grund för vår planering av kontrollen. En gång om året i samband med verksamhetsplanering går vi igenom excel listan och registret i ECOS. Vi följer upp vår planering var tredje vecka.

I kommunen finns olika typer av verksamheter

Antal registrerade livsmedelsanläggningar i Botkyrka kommun november 2019	
Förskolekök	57
Skolkök	33
Restauranger & Pizzerior	84
Butiker oförpackade livsmedel	16
Butiker förpackade livsmedel	76
Kök inom äldreomsorgen	14
Gatukök	26
Kaféer	35
Livsmedelstillverkare	12
Vattenverk	7
Övriga livsmedelsanläggningar	71
TOTALT	431

6.3 Rutiner för utförande av kontroll

För att utföra livsmedelskontroll använder nämnden olika rutiner och checklistor som bygger på vägledningar och kontrollhandböcker. Alla verksamheter inom en kampanj kontrolleras utifrån en förutbestämd checklista. Checklistorna säkerställer att teamet kontrollerar samma områden och bidrar till att öka samsynen. De flesta kontrollbesök sker oanmälda förutom hos tillverkare och transportörer. Kontroll sker även inom ramen för olika projekt som kan initieras av miljösamverkan eller av livsmedelsverket.

6.4 Provtagning och analys

Vid provtagningar är Eurofins upphandlat laboratorium. Vissa analyser skickas även till andra laboratorier om det upphandlade laboratoriet inte är ackrediterat på den specifika analysen eller om en specifik analys inte kan utföras. Provtagning kan ske vid utredning av misstänkt matförgiftning och i samband med olika provtagningsprojekt. I provtagningsplanen finns det angivet vilket laboratorium som är ackrediterade för den typen av analys som ska utföras.

6.5 Rapportering av kontrollresultat

Resultatet av kontrollen registreras i ECOS och skickas till verksamhetsutövaren i form av en kontrollrapport. Nämnden har mallar för olika typer av rapporter och skrivelser samt rutiner för hur dessa ska användas.

Efter varje kalenderår rapporteras resultatet av kontrollerna till Livsmedelsverket, som vidarebefordrar en sammanställning till EU-kommissionen. Den rapporteringen hämtas direkt ur ECOS med hjälp av ett rapporteringsverktyg.

Rapportering av beslut fattade på delegation av inspektörerna sker till miljö- och hälsoskyddsnämnden kontinuerligt under året. Beslut av principiell karaktär ska alltid tas av nämnden.

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling. Se också avsnitt Myndigheter, kontrollorgan och laboratorier i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan.

Varje år publiceras miljö- och hälsoskyddsnämndens kontrollplan på kommunens hemsida, www.botkyrka.se.

7 Sanktioner- åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

När nämnden konstaterar att en verksamhet inte uppfyller kraven, det vill säga har avvikelser från livsmedelslagstiftningen, kommuniceras detta med verksamheten muntligen på plats och skriftligen i en kontrollrapport.

Avvikelseerna kan följas upp vid nästa planerade kontroll eller genom ett uppföljande besök, extra offentlig kontroll, beroende på allvarlighetsgraden och när anläggningen ska ha sin nästa planerade kontroll. I vissa fall med allvarliga avvikelser fattas beslut om sanktion direkt när avvikelsen har konstaterats.

Annars fattas beslut om sanktion ifall avvikelsen inte är åtgärdad vid uppföljningen.

De sanktioner som kan bli aktuella återfinns i EU-lagstiftningen och i nationell lagstiftning. De sanktioner nämnden använder är:

- Föreläggande med eller utan vite att vidta vissa åtgärder
- Olika typer av förbud
- Omhändertagande av livsmedel

När det finns misstanke av brott kan det också bli aktuellt med åtalsanmälan.

8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning

Varje vecka på teammötet går livsmedelsteamet igenom de pågående kampanjerna och varje månad går vi igenom verksamhetsplanen. Detta görs för att säkerställa att den årliga kontrollplanen följs.

För att öka samsynen läser vi regelbundet varandras kontrollrapporter. Uppföljande besök utförs ofta tillsammans med en kollega.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden följer upp kontrollplanen tre gånger per år.

8.2 Revisioner

Förutom de revisioner som görs av Länsstyrelsen, har ett erfarenhetsutbyte skett med Södertälje kommun där arbetsmetoder, rutiner och bedömningar har jämförts och utvecklats. Utbytet har skett inom miljösamverkan Stockholms län.

8.3 Utvärdering

När en kampanj är färdig utvärderas den med hjälp av en mall. Mallen visar även resultatet av kampanjen. Utvärderingen används som underlag när nästa kampanj planeras. Under vår planeringsdag, som sker i slutet av varje år, gör vi en samlad bedömning. Detta ligger till grund för planering av nästkommande års kontroll.

9 Beredskap

I miljöenhetens beredskapsplan finns rutiner och instruktioner för oförutsedda händelser där beredskap kan krävas.

10 Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan

I Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Kontrollplanen finns bl.a. på Livsmedelsverkets webbplats www.livsmedelsverket.se.

2019-12-09

3

Tillsynsplan enligt lag om tobak och liknande produkter (2018:2088) samt försäljning av folköl, 2020 - 2021

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsämnden beslutar att godkänna föreliggande Tillsynsplan enligt lag om tobak och liknande produkter (2018:2088) samt försäljning av folköl, 2020-2021.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

**Tillsynsplan enligt lag om tobak och liknande produkter
(2018:2088) samt försäljning av folköl, 2020-2021**

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: Lex MHN/2019:67
Dokumentet är beslutat av: Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Dokumentet beslutades den: X december 2020
Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Dokumentet gäller till den: 31 december 2021

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Tillsynsplan för försäljning av folköl, tobak, receptfria läkemedel samt elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt rökfria miljöer 2019 – 2020. Dnr: sbf/2018.437

Dokumentansvarig är: Miljöchef

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljöchef

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljöchef

Relaterade dokument: Behovsutredning samt Mål och budget 2020 med plan för 2021-2023

Innehåll

1 Sammanfattning	4
2 Vad styr innehållet i tillsynsplanen	4
Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag enligt tobakslagen	4
Folköl.....	4
3 Nämndmål	4
5:2 Alla Botkyrkabor har en god hälsa.....	5
6:1 Botkyrkaborna är trygga och trivs i Botkyrka	5
4 Prioriterad tillsyn 2020-2021	5
Tobak.....	5
Folköl.....	5
5 Planerad tillsyn	6
Kampanjer	6
6 Effektivisering av tillsynen och ökad kvalitet genom samarbete och förbättringsarbete	6
Samarbeten med andra myndigheter	7
Öppenhet i kontrollen.....	7

1 Sammanfattning

Denna tillsynsplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom tobak och folkölsförsäljning uppfylls av myndigheten.

Under perioden 2020- 2021 kommer miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommun att kontrollera samtliga försäljningsställen av tobak och folköl i kommunen. Kontrollen kommer under 2020 ha särskilt fokus på ålderskontroll, rökfria miljöer och egenkontrollprogram. Effektivisering av tillsynen och ökad kvalitet kommer ske genom att arbeta för att få en samsyn tillsammans med andra kommuner samt delta i länsträffar.

2 Vad styr innehållet i tillsynsplanen

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag enligt tobakslagen

Enligt 3 § Lag (2018:2088) om tobak och likande produkter ska kommunen utövar tillsyn över att denna lag och anslutande föreskrifter följs när det gäller

1. hälsovarningar, produktpresentation och identitets- och säkerhetsmärkning enligt 3 kap. 1, 3, 4 och 7 §§ på försäljningsställen,
2. tillhandahållande av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare enligt 2 kap. 7-9 §§ och 3 kap. 2, 5 och 6 §§ på försäljningsställen,
3. marknadsföring enligt 4 kap. 1, 2 och 5-7 §§ när det gäller marknadsföringsåtgärder på eller i anslutning till försäljningsställen, och
4. rökfria miljöer som avses i 6 kap. 2 § och som inte är upplåtna enbart för personal samt lokaler som avses i 6 kap. 3 §.

Folköl

Målet för Sveriges alkoholpolitik är att minska medicinska och sociala skador från alkohol. Regeringen har i den så kallade ANDT-strategin (alkohol, narkotika, dopings- och tobakspolitik) satt upp olika mål som gäller under åren 2016-2020. Målen inom alkoholpolitiken är att tillången av alkohol ska minska och att antalet barn och unga som börjar använda alkohol ska minska. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol ska successivt minska, vidare ska antalet som dör eller skadas på grund av eget eller andras bruk av alkohol minska.

3 Nämndmål

Nämndens mål och målsatta mått som lyfts fram i mål och budget enligt miljöbalken under medborgarprocessen en god och trygg livsmiljö är:

5:2 Alla Botkyrkabor har en god hälsa

Miljö- och hälsoskyddsnämnden strävar efter att bidra till kommunens mål att halvera andelen dagligrökare till år 2030.

Målsatta mått	Utfall 2018	Mål 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Antal kampanjer som huvudsakligen syftar till en rökfri miljö (ackumulerat antal).		3	3	4	5	6

6:1 Botkyrkaborna är trygga och trivs i Botkyrka

Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö.

Målsatta mått	Utfall 2018	Mål 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
Antal kampanjer som huvudsakligen syftar till en giftfri miljö (ackumulerat antal)	2	3	2	2	3	4
Antalet deltagare i städkampanjer ökar	6 661	7 400	7 700	7 800	7 900	8 000

4 Prioriterad tillsyn 2020-2021

För att uppnå målen som nämnden beslutat har enheten planerat att utföra prioriterad och planerad tillsyn inom tobak och folköl.

Tobak

Tillsynstiden för 2020 gällande tobak och e-cigarett beräknas till 500 timmar, varav 80 timmar är tillsyn på rökfria miljöer, 280 timmar handläggning och tillsyn gällande tobaksansökningar samt 140 timmar för tillsyn på e-cigarett.

Tillsynsplanen delas in i planerad tillsyn, som består av löpande tillsyn, och tillsyn som bedrivs i kampanjform.

En verksamhetsplan tas fram på miljöenheten som mer detaljerat visar vilka inspektörer som ingår i kampanjerna, vilken branschansvar inspektörerna har, och hur många timmar tillsynen beräknas ta per person.

Folköl

Tillsynstiden för 2020 gällande folköl beräknas till 70 timmar.

Tillsynsplanen omfattar försäljning av folköl i detaljhandeln samt servering av folköl på serveringsställen. Vidare omfattas registrering av anmälda försäljningsställen. Kommunen har ett delat tillsynsansvar med polismyndigheten.

Tillsynen ska i huvudsak utföras genom oanmälda besök.

Avvikelse som konstateras ska följas upp för att säkerställa att bristerna åtgärdas. Vid behov ska beslut om åtgärder fattas och uppföljande kontroll genomföras. En verksamhet med försäljning i detaljhandel ska få ett tillsynsbesök inom en månad från det att verksamheten påbörjas. Då kontrolleras framför allt att ett egenkontrollprogram finns på plats i verksamheten och att detta är anpassat efter verksamheten. Personalen ska ha fått utbildning och ha signerat att de har tagit del av egenkontrollprogrammet. Skylt om åldersgräns samt märkning på produkter kontrolleras också. Viss rådgivning ges vid besöket. Besöket kan vara bokat i förväg med den som har ansvaret för verksamheten då detta underlättar vid frågor.

Fokusområde: försäljningsansvarig ska finnas i verksamheten. Försäljning ska inte ske till minderåriga.

5 Planerad tillsyn

Kampanjer

Med hänsyn till lagstiftning, de nationella miljömålen, nämndens mål och fullmäktiges uppdrag samt tillgänglig tid har följande kampanjer planerats för tillsyn 2020. Som inledningsvis nämnts finns en detaljerad verksamhetsplan för varje kampanj på miljöenheten.

- **Tobakstillståndskampanj:** Planeras att genomföras i november-december 2020. Syftet med kampanjen är att kontrollera verksamheter som har fått tobakstillstånd under november-december 2019.
- **Rökfria miljöer:** Eventuellt under sommarhalvåret då fler är ute och den nya lagstiftningen gör störst skillnad.
- **Folköl:** Ska utföra inspektioner med fokus på att de riktlinjer som gäller efterfölj.

6 Effektivisering av tillsynen och ökad kvalitet genom samarbete och förbättringsarbete

- Deltagande i länsträffar samt besök hos andra tobakshandläggare för att få samsyn med övriga kommuner i Stockholms län.
- Livsmedelsteamet och Miljö- och hälsoskyddsteamet bedriver ett kontinuerligt förbättringsarbete som innefattar att uppdatera rutiner och mallar, följa rättspraxis samt kompetensutveckling av inspektörerna.

Samarbeten med andra myndigheter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ambition är att samarbeta och samordna sin tillsyn och kontroll och kontrollköp med andra myndigheter inom så väl som utom kommunen. Samverkan sker idag i stor omfattning inom ramen för miljösamverkan Stockholms län, där alla kommuner är medlemmar. Syftet är att effektivisera kontrollen.

Samarbete kan ske inom vissa områden där miljö- och hälsoskyddsnämnden och polismyndigheten har ett delat tillsynsansvar. Målsättningen är att miljöenheten och polismyndigheten ska genomföra tillsyn tillsammans. Samarbete kan även ske med länsstyrelsen och skatteverket men även andra myndigheter.

Öppenhet i kontrollen

Myndigheter är skyldiga att föra ett register över allmänna handlingar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett verksamhetssystem, ECOS, där alla handlingar diarieförs, både de som är allmänna handlingar och de som är belagda med sekretess. Tillsynsplan och beslut är allmänna handlingar som ska lämnas till de som begär att få ta del av dessa.

2019-12-09

4

Tillsynsplan 2020 enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar att godkänna föreliggande Tillsynsplan 2020 enligt miljöbalken för miljö- och hälsoskyddsnamnden.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Tillsynsplan enligt miljöbalken 2020

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: Lex MHN/2019:66

Dokumentet är beslutat av: Miljö- och hälsoskyddsnamnden

Dokumentet beslutades den: X december 2020

Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskyddsnamnden

Dokumentet gäller till den: 31 december 2020

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Tillsynsplan för 2019 enligt miljöbalken. Sbf/2018:438

Dokumentansvarig är: Miljöchef

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljöchef

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljöchef

Relaterade dokument: Behovsutredning samt Mål och budget 2020 med plan för 2021-2023

Innehåll

Vad styr innehållet i tillsynsplanen	4
Miljö- och hälsoskydds nämndens uppdrag enligt miljöbalken.....	4
Reglemente för miljö- och hälsoskydds nämnden.....	4
Tillsyn enligt lag.....	4
Tillsyn i praktiken	4
Tillsynsplan och resurser (miljö tillsynsförordningen 2011:13).....	5
Nämndmål som styr tillsynsplanen	5
Planerad tillsyn 2020.....	5
Naturreservat	10
Kampanjer	6
Planerad tillsyn som inte drivs i kampanjform	8
Effektivisering av tillsynen och ökad kvalitet genom samarbete och förbättringsarbete.....	10

Vad styr innehållet i tillsynsplanen

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag enligt miljöbalken

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet för sådana verksamheter och åtgärder inom Botkyrka kommun som berörs av miljöbalken (1998:808). Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska myndigheten ta fram en tillsynsplan för den årliga tillsynen.

Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer säkras en hälsosam och god miljö. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska arbeta för att miljöbalkens syfte uppnås inom de områden som nämnden har tillsynsansvar.

Reglemente för miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reglementet beskriver vilka lagar som nämnden har ansvar/delegation för. Miljö- och hälsoskyddsnämnden verkställer enligt reglementet uppgifter inom natur, miljö-, hälso- och smittskyddsområdet samt övriga uppgifter som enligt lag ska verkställas av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet och som inte regleras i annan nämnds reglemente¹. Dessa områden är sedan delegerade² till miljö- och hälsoskyddsteamet för verkställande tillsyn.

Tillsyn enligt lag

Den operativa tillsynen som ska säkerställa att bestämmelserna i miljöbalken, dess följdlagstiftning och EU-förordningar följs är fördelad på statliga myndigheter och kommunal nämnd. Detta regleras i miljötillsynsförordningen (2011:13)³.

Det finns olika prövnings- och tillsynsnivåer för olika typer av verksamheter. A-verksamheter kräver tillstånd från mark- och miljödomstolen, B-verksamheter kräver tillstånd från länsstyrelsen och C-verksamheter är anmälningspliktiga till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Utöver detta finns många verksamheter som varken är tillstånd- eller anmälningspliktiga, så kallade U-verksamheter. Dessa verksamheter omfattas ändå av miljöbalken och dess tillhörande lagstiftning.

I Botkyrka kommun har tillsynsansvaret tagits över från Länsstyrelsen för A- och B-verksamheter vilket innebär att miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsynsansvar över samtliga verksamhetsnivåer.

Tillsyn i praktiken

Miljö- och hälsoskyddsteamets inspektörer utför tillsyn genom inspektioner, granskning av rapporter samt ger information och rådgivning till verksamhetsutövare och medborgare. Personalen handlägger även anmälningsärenden samt besvarar remisser från statliga myndigheter och verksamheter inom kommunen. För att säkerställa att lagstiftningen följs fattas beslut om rättelse genom förelägganden eller förbud.

Har någon överträtt lagstiftningen är inspektörerna skyldiga att besluta om miljösanktionsavgift. Råder misstanke om brott inom miljöbalkens område upprättats en åtalanmälan. Denna typ av tillsyn är inte möjlig att avgiftsfinansiera. Kommunens skattefinansierade tillsyn är

---

¹ Reglemente för miljö- och hälsoskyddsnämnden, Botkyrka kommun, Författningssamling. Ord nr 8-1-11, daterad: 2019-03-05.

² Delegationsordning för miljö- och hälsoskyddsnämnden, Botkyrka kommun. Dnr: MHN 2019/17, beslutat den 8 april 2019

³ 2 kap. i miljötillsynsförordning (2011:13).

obligatorisk och omfattar förutom arbete med sanktionsavgifter och åtalsanmälningar även utredning av klagomål som kan visa sig vara ogrundade, svara på remisser samt lämna information och upplysningar.

Miljöenheten bedriver en del av den planerade tillsynen i kampanjform. Inom en kampanj ska planering, utförande av tillsynen, uppföljning och utvärdering ingå. I regel arbetar flera inspektörer tillsammans inom respektive kampanj för att på så vis förkorta utförandetiden och för att skapa förutsättning för att lika bedömningar görs. Inom miljö- och hälsoskyddsteamet har alla inspektörer branschansvarsområden inom vilka de ska hålla sig uppdaterade.

Den oplanerade verksamheten, exempelvis inkommande ärenden i form av klagomål, anmälningar eller remisser, fördelas till stor del utifrån branschansvarsområde och rådande arbetsbelastning för respektive inspektör.

Tillsynsplan och resurser (miljötillsynsförordningen 2011:13)

En operativ tillsynsmyndighet ska för varje verksamhetsår ta fram en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på den utredning över tillsynsbehovet (behovsutredningen) enligt miljöbalken och de register som den operativa tillsynsmyndighet ska föra över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn.

Denna tillsynsplan bygger på behovsutredning för 2019-2021 samt förteckningar över kommunens tillsynsobjekt. Vidare ska den operative tillsynsmyndigheten enligt myndighetsförordningen (2007:515) bedriva tillsynsarbetet effektivt och myndigheten ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor.

Nämndmål som styr tillsynsplanen

Tillsynsplanen inriktas framförallt på fem av nämndens mål och målsatta mått som lyfts fram i mål och budget 2020 med flerårsplan 2021-2023. Dessa är:

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden strävar efter att bidra till kommunens mål att halvera andelen dagligrökare till år 2030
- Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö
- De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027
- Andelen av Botkyrkas Företagare som är nöjda i sin kontakt med kommunens myndighetsutövning ökar
- Öka tryggheten för Botkyrkaborna genom en hög kvalitet på tillsynen inom nämndens ansvarsområden. Tillsynen bidrar till att uppfylla de nationella miljömålen.

Planerad tillsyn 2020

Den planerade tillsynen består av löpande tillsyn, och bedrivs enskilt och i kampanjform. Ungefär hälften av tillgänglig tid inom miljöbalksområdet är inte planerbar, exempelvis anmälningsärenden, klagomål, remisser, begäran av handlingar och uppgifter samt allmänna förfrågningar från medborgare och företag.

En verksamhetsplan tas fram på miljöenheten som mer detaljerat visar vilka inspektörer som ingår i kampanjerna, vilket branschansvar inspektörerna har, och hur många timmar tillsynen beräknas ta per inspektör.

Kampanjer

Med hänsyn till lagstiftning, tillgänglig tid, de nationella miljö kvalitetsmålen och framförallt fem av nämndens mål i mål och budget 2020 med flerårsplan 2021-2023 har kampanjer enligt nedan planerats för tillsyn 2020.

För samtliga kampanjer gäller generellt följande två av nämndens mål,

- Andelen av Botkyrkas Företagare som är nöjda i sin kontakt med kommunens myndighetsutövning ökar,
- Öka tryggheten för Botkyrkaborna genom en hög kvalitet på tillsynen inom nämndens ansvarsområden. Tillsynen bidrar till att uppfylla de nationella miljömålen.

Tabellen nedan beskriver kampanjernas innehåll kopplat till de nationella miljö kvalitetsmål och nämndens mål, utöver de ovan nämnda mål.

Kampanj	Beskrivning	Nationellt miljö kvalitetsmål	Nämndens mål
Avloppsinventering	Inventeringen omfattar ca 53 fastigheter som inte har kommunalt vatten eller avlopp. Dessa ligger inom ett område på Näslandet, öster om väg 569.	Ingen övergödning. Levande sjöar och vattendrag. Grundvatten av god kvalitet.	De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027.
Fordonstvättar	Tillsynsbesök hos samtliga anmälningspliktiga fordonstvättar. Även de största av icke anmälningspliktiga fordonstvättarna kommer att ingå i kampanjen.	Giftfri miljö. Levande sjöar och vattendrag. Grundvatten av god kvalitet.	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö. De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027.
Områdestillsyn – Skyttbrink	Delar av området ligger inom yttre skyddsområdet för Tullinge vattentäkt. Syftet är att göra tillsynsbesök hos samtliga verksamheter samt att upptäcka om nya verksamheter som inte är anmälningspliktiga har etablerat sig i området. I tillsynsbesöken ingår kontroller av avfall- och kemikaliehantering, eventuella cisterner och oljeavskiljare.	Giftfri miljö. Grundvatten av god kvalitet.	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö. De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027.
Yrkesmässig överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter	Tillsyn över verksamheter i kommunen som har tillstånd från länsstyrelsen att överlåta särskilt farliga kemiska produkter.	Giftfri miljö.	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö

Tandläkarmottagningar	Tillsyn för att säkerställa att kvicksilver inte läcker till avloppsledningsnätet.	Giftfri miljö. Levande sjöar. och vattendrag	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö. De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027.
Förorenad mark	Färdigställa påbörjad inventering av kommunens förorenade områden samt kommunikering av Länsstyrelsens klassning av misstänkt förorenad mark som pekats ut vid ett antal båtclubbar.	Giftfri miljö. Levande sjöar. och vattendrag	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö. De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027.
Strandskydd	Färdigställa pågående tillsyn på bryggor i Tullingesjön samt påbörja tillsynen på bryggor i Utterkalven.	Levande sjöar och vattendrag	
Restaurangavfall (och storkök)	Tillsyn på avfallshantering enligt renhållningsföreskrifterna. Kampanjen kommer under 2020 att omfatta en del kommunens restauranger. Målet är att samtliga restauranger och storkök (ej skolor och förskolor då de ingår i särskild kampanj) ska tillsynas.	Giftfri miljö. God bebyggd miljö.	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö.
Grund- och gymnasieskolor	Tillsyn med fokus på avfallshantering på kommunens samtliga grund- och gymnasieskolor.	God bebyggd miljö. Giftfri miljö	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö.
Stickande & skärande verksamheter såsom tatuering, akupunktur och medicinsk fotvård	Tillsyn med fokus på egenkontroll, exempelvis rutiner för städning och rengöring, hygien vid behandling, rengöring och sterilisering av instrument, kemikaliehantering, avfallshantering.	God bebyggd miljö.	
Idrottsanläggningar	Tillsyn av lokalens ventilation och verksamheternas egenkontroll av vattentemperatur vid tappställen.	God bebyggd miljö.	

Tobakstillsyn	I samband med den ordinarie tillsynen av tobakslagen kommer kontroller genomföras för att se hur lagen följs med avseende på rökfria miljöer såsom uteserveringar och offentliga platser.	God bebyggd miljö.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden strävar efter att bidra till kommunens mål att halvera andelen dagligrökare till år 2030.
---------------	---	--------------------	---

Planerad tillsyn som inte drivs i kampanjform

Förutom kampanjer presenteras nedan delar av den planerade tillsynen som inte drivs i kampanjform.

Kategori	Beskrivning	Nationellt miljö kvalitetsmål	Nämndens mål
Stora miljöskyddsobjekt	Här ingår A- och B-anläggningar. Varje år sker granskning av miljörapporter samt fler tillsynsbesök. Under första delen av året planerar en av dessa verksamheter, avloppsreningsverket, Sydvästra stockholmsregionens va-verksaktiebolag – SYVAB, ta sitt nya tillstånd i anspråk och den stora utbyggnaden av verket startar.	Levande sjöar och vattendrag. Grundvatten av god kvalitet.	De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027. Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö.
Mellanstora och mindre miljöskyddsobjekt	Granskning av årsrapporter samt tillsynsbesök på vissa av dessa verksamheter.	Levande sjöar och vattendrag. Grundvatten av god kvalitet.	De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027. Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö.
Strandbad och plaskdammar	Provtagning på de kommunala strandbaden och plaskdammarna för att säkerställa badvattenkvaliteten ur ett hälsoperspektiv. Tillsyn sker även på omklädningsrum och toaletter	God bebyggd miljö.	
Köldmedier	Årligen sker granskning av inkommande köldmedierapporter	Säker strålmiljö	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö.

Gemensamhetsanläggningar avlopp	Granskning av inkommande årsrapporter samt uppföljning av inspektioner utförda 2019.	Ingen övergödning. Levande sjöar och vattendrag. Grundvatten av god kvalitet.	De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027.
Renhållningsordning	Kommunen deltar i ett kommunövergripande samarbete som rådgivande till SRV-återvinning, som tar fram en ny avfallsplan och nya renhållningsföreskrifter.	God bebyggd miljö.	
Radon i flerbostadshus	Uppföljande tillsyn för att säkerställa att radonmätningar utförs i flerbostadshus. I arbetet ingår även att följa upp inkommande mätresultat från tidigare ställda krav på mätningar.	Säker strålmiljö God bebyggd miljö.	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö.
Båtklubbar	Fortsätta påbörjad tillsyn för att minska användningen av båtbottnfärg som innehåller miljöskadliga ämnen. Extra fokus planeras på båtklubbar i insjöar och att utreda källor och möjligheter att minska halterna av TBT i Tullingesjön och Albysjön	Giftfri miljö. Levande sjöar och vattendrag	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö. De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027.
Kemikalietillsyn	Inget nationellt tillsynsprojekt finns för 2020 utan kemikalietillsynen för året blir som en del i den ordinarie tillsynen.	Giftfri miljö. Levande sjöar och vattendrag. Grundvatten av god kvalitet.	Botkyrkaborna lever i en giftfri miljö. De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status senast 2027.
Naturresevat	Tillsyn av vissa kommunala reservats reservatsgräns för åtgärdande av brister.	Levande skogar. Ett rikt växt och djurliv	Öka tryggheten för Botkyrkaborna genom en hög kvalitet på tillsynen inom nämndens ansvarsområden. Tillsynen bidrar till att uppfylla de nationella miljömålen.

Tobak

Under 2019 kom en ny tobakslag vilket kräver tillstånd för försäljning av tobak. Enligt nya tobakslagen är det även förbjudet att röka på offentliga platser och uteserveringar. I samband med att den nya lagen trädde i kraft har tobakstillsynen som tidigare varit uppdelad mellan hälsoskydds- och livsmedelstillsynen helt lagts över på hälsoskyddstillsynen. Under året kommer det omfattande arbetet med tillståndsansökningarna fortsätta. I samband med den ordinarie tillsynen av tobakslagen kommer kontroller genomföras för att se hur lagen följs med avseende på rökfria miljöer såsom uteserveringar och offentliga platser.

Naturresevat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått i uppdrag att utreda inrättandet av ett naturresevat vid Norsborgs och Hallunda strandskog, med arbetsnamnet ”Mälarskogen”. Arbetet fortsätter med framtagande av underlag för ett framtida naturresevat i området från Slagsta marina till Norsborgs vattenverk, längs med vattnet och ner till bostadsområdena i söder. Syftet med att inrätta ett naturresevat är att bevara viktig stadsnära natur med höga natur- och rekreationsvärden i ett vattenskyddsområde där strandskydd saknas och för att förstärka det gröna sambandet.

Effektivisering av tillsynen och ökad kvalitet genom samarbete och förbättringsarbete

- För att effektivisera arbetet på enheten har nuvarande arbetsfördelning gällande tobakstillsynen ändrats. Tobakstillsynen har flyttats från livsmedelsteamet till hälsoskyddsteamet. Flera kampanjer som båda teamen kommer att ha under 2020 är liknande och ska därför samordnas så att resurser kan användas på bästa möjliga sätt.
- Deltagande i miljösamverkan Stockholms län. Flera gemensamma projekt och nätverk som ökar samsyn mellan kommunerna och ökar effektiviteten planeras. Samverkansavtalet förlängs från och med 2020.
- Miljö- och hälsoskyddsteamet bedriver ett kontinuerligt förbättringsarbete som innefattar att uppdatera rutiner och mallar, följa rättspraxis samt kompetensutveckling av inspektörerna.
- Delta i förvaltnings- och enhetsövergripande projekt och nätverk, med syfte att arbeta mer processinriktat inom huvudmedborgarprocessen ”en god och trygg livsmiljö”. Exempel på detta är deltagande i projekt, Dagvatten Norra Botkyrka, Nätverk om Vårfrågor, Upphandling, Inomhusmiljö, Masshantering etc.

2019-12-09

9

Enhetschefen/miljöenheten informerar

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att nämnden tagit del av informationen.

Sammanfattning

Miljöchefen/medarbetare inom miljöenheten delger aktuell information till nämnden.

2019-12-09

10

Anmälningsärenden

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av nedanstående handlingar.

Handlingar

Ekonomisk uppföljning oktober 2019, miljö- och hälsoskyddsnämnden (dnr: 2019-1679).

Delårsrapport 2 2019 – Kommunen (KS/2019:498).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande 2019-11-07 över aktbilaga 23-26, målnummer M 8514-18 (Crane AB:s ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken om fortsatt verksamhet på fastigheten Tumba 7:239) (dnr: 2018:214).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 2019-10-24, § 2019-597, Beslut om tillfälligt tillstånd för detaljhandel med tobaksvaror enligt 5 kap. 1 – Salar Balta/Tuna närbutik (dnr: 2019-1416).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 2019-10-24, § 2019-598, Beslut om tillfälligt tillstånd för detaljhandel med tobaksvaror enligt 5 kap. 1 § - Alby Bilecen Kiosk HB (dnr 2019:1277).

Policy och riktlinjer för politisk beredning i Botkyrka kommun (KS/2018:343).

Handläggare
Ulrika Svärd

Ekonomisk uppföljning oktober 2019, miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av ekonomisk uppföljning per oktober 2019.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden prognostiseras att gå med ett överskott 2019.

Redovisningen visar på ett positivt resultat per oktober 2019. Det beror bland annat på de intäkter som kommer från tobakstillståndet, samt att faktureringen för föregående år inte kunde göras de tre sista månaderna då ECOS uppdaterades. Vi har även haft fler uppföljande inspektioner. De intäkterna var inte medtagna i budgeten för 2019.

Nämnden önskar att föra över 850 000 kr till nästa års budget. Överskottet ska då bland annat täcka de fortsatta administrativa kostnaderna för tobakstillståndet samt en digitalisering av myndighetsutövandet. Om uppdraget att införa naturreservatet Mälarskogen beslutas så kan en del av driftkostnaderna täckas av de överförda pengarna. En sådan skrivelse kommer separat. Ovan nämnda kostnader har inte tagits med i 2020 års budget.

Information

	Ack. utfall	Budget 2019	Prognos	Avvikelse
Intäkter	7 420	6 539	7 540	1001
Personal	-14 817	-17 984	-17 860	124
Övriga kostnader	-4 031	-6 401	-6 100	301
Total	-11428	-17846	-16420	1426
Investeringar	0	0	0	0

Vid frågor, kontakta handläggaren via e-post eller telefon.

Beslutat genom delegation från miljö- och hälsoskyddsnämnden

Brådskande ärenden

Av 6 kap 39 § kommunallagen följer att en nämnd kan delegera brådskande ärenden till ordföranden eller annan ledamot. En förutsättning för delegation är att det inte går att vänta med beslutet till nämndens nästa sammanträde och att det rör sig om ärenden som absolut måste avgöras skyndsamt.

Anmälan av delegationsbeslut

Miljö- och hälsoskydds nämnden har det yttersta ansvaret för de uppgifter som överlämnats till nämnden av kommunfullmäktige via reglemente. Beslut som fattas med stöd av delegation ska därför anmälas till miljö- och hälsoskydds nämnden. Anmälan har informations- och kontrollsyfte.

Myrna Persson
Ordförande
Miljö- och hälsoskydds nämnden

§ 133**Delårsrapport 2 2019 - Kommunen (KS/2019:498)****Beslut**

1. Kommunfullmäktige har behandlat delårsrapport 2 för perioden januari – augusti 2019 enligt 8 kapitlet 20 a § kommunallagen.
2. Kommunfullmäktige beslutar att rätta en felskriven summa för den totala låneramen i mål och budgetbeslutet för 2019. I enlighet med fastslagna låneramar korrigeras summan från 4483 miljoner kronor till 4843 miljoner kronor för Botkyrka kommun inklusive bolag.
3. Kommunfullmäktige beslutar att inte medge kultur- och fritidsnämnden kompensation med 0,4 miljoner kronor för anläggningsbidrag till Tumba tennisklubb.
4. Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 2,7 miljoner kronor från arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens budget till kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens medel till förfogande. Korrigeringen görs med anledning av att nämndens lokalkostnader är lägre än den omfördelning som skedde till följd av införandet av den nya internhyresmodellen i Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 – 2022.
5. Kommunfullmäktige beslutar medge kultur- och fritidsnämnden 1,4 miljoner kronor i utökad investeringsram för projektet Botkyrka skyttecenter (Hacksjö skjutbana) för investeringar i ny brunn och VA-ledningar. Anslaget finansieras genom ökad upplåning.
6. Kommunfullmäktige beslutar att tekniska nämnden i samverkan med utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda ny inriktning för projektet Björkhaga skola. Den nya inriktningen ska inrymma drygt 600 elever.

2019-10-24

Dnr KS/2019:498

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2019-10-07 § 162 lämnat ett förslag till beslut.

Delårsrapport 2 2019 har upprättats utifrån inlämnade delårsrapporter från respektive förvaltning samt av kommunledningsförvaltningen genomförd övergripande uppföljning och analys.

Det ekonomiska resultatet för perioden är positivt med 233,8 miljoner kronor. Vid motsvarande period förra året var resultatet positivt med 173 miljoner kronor.

Nämndernas nettokostnader uppgår till 3 525,6 miljoner kronor och motsvarar en ökning med 2,8 procent jämfört med motsvarande period förra året.

Skatter och generella statsbidragsintäkter inklusive utjämning har ökat med 128 miljoner kronor och motsvarar en ökning på 3,7 procent jämfört med motsvarande period förra året.

Nettoinvesteringarna uppgår till 428 miljoner kronor och ligger därmed 135 miljoner kronor högre jämfört med motsvarande tid förra året.

Nämnderna har i sina delårsrapporter följt upp nämndens egna mål och målsatta mått. Uppföljningen av de målsatta mått som kommunfullmäktige antagit för att följa utvecklingen är till stor del sådana mått som besvaras genom brukar-, medborgar- och medarbetarundersökningar. Dessa undersökningar är inte genomförda eller färdigställda vid denna tid på året.

Prognosen för 2019 pekar i dagsläget mot ett positivt resultat på 65,7 miljoner kronor. Efter balanskravsavstämningen uppgår resultatet till 38,5 miljoner kronor.

Nämndernas prognoser för helåret 2019 innebär ett överskridande av budget med totalt 22,0 miljoner kronor. De gemensamma kostnaderna beräknas ge ett överskott på 32,8 miljoner kronor.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att skatteintäkterna inklusive skatteutjämning kommer att överstiga budget med 24 miljoner kronor.

I nämndernas investeringsprognoser bedöms investeringstakten öka betydligt under året och uppgå till 880 miljoner kronor för hela 2019. I förhållande till förra årets investeringsnivå innebär det en kraftig ökning.

2019-10-24

Dnr KS/2019:498

Baserat på prognosen kring investeringsutvecklingen bedömer vi att kommunens egen upplåning kommer att öka med cirka 700 miljoner kronor under 2019.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2019-09-24.

I ärendet yttrar sig Gabriel Melki (S).

Yrkanden

Gabriel Melki (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

_____

Expedieras till:
Samtliga nämnder och förvaltningar

2019-09-24

Dnr KS/2019:498

Referens
Monica Blommark

Mottagare
Kommunstyrelsen

Delårsrapport 2 2019 – Kommunen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige har behandlat delårsrapport 2 för perioden januari – augusti 2019 enligt 8 kapitlet 20 a § kommunallagen.
2. Kommunfullmäktige beslutar att rätta en felskriven summa för den totala låneramen i mål och budgetbeslutet för 2019. I enlighet med fastslagna låneramar korrigeras summan från 4483 miljoner kronor till 4843 miljoner kronor för Botkyrka kommun inklusive bolag.
3. Kommunfullmäktige beslutar att inte medge kultur- och fritidsnämnden kompensation med 0,4 miljoner kronor för anläggningsbidrag till Tumba tennisklubb.
4. Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 2,7 miljoner kronor från arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens budget till kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens medel till förfogande. Korrigeringen görs med anledning av att nämndens lokalkostnader är lägre än den omfördelning som skedde till följd av införandet av den nya internhyresmodellen i Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 – 2022.
5. Kommunfullmäktige beslutar medge kultur- och fritidsnämnden 1,4 miljoner kronor i utökad investeringsram för projektet Botkyrka skyttecenter (Hacksjö skjutbana) för investeringar i ny brunn och VA-ledningar. Anslaget finansieras genom medfinansiering med 1,4 miljoner kronor från Huddinge kommun och Stockholms stad.
6. Kommunfullmäktige beslutar att tekniska nämnden i samverkan med utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda ny inriktning för projektet Björkhaga skola. Den nya inriktningen ska inrymma drygt 600 elever.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

2019-09-24

Dnr KS/2019:498

7. Kommunstyrelsen beslutar medge socialnämnden 11,7 miljoner i tilläggsanslag för att finansiera nämndens ökade kostnader till följd av att Migrationsverket i juli 2017 sänkt sina ersättningsnivåer för ensamkommande barn och unga. Anslaget finansieras genom avsatta medel till kommunstyrelsens förfogande.
8. Kommunstyrelsen beslutar medge socialnämnden 2,8 miljoner kronor i tilläggsanslag för att täcka kostnader för kommunens modulbostäder i Brankbrink och Tumba och som inte täcks av hyresintäkter. Anslaget finansieras genom avsatta medel till kommunstyrelsens förfogande.

Sammanfattning

Delårsrapport 2 2019 har upprättats utifrån inlämnade delårsrapporter från respektive förvaltning samt av kommunledningsförvaltningen genomförd övergripande uppföljning och analys. Kultur- och fritidsnämnden och utbildningsnämnden har inte beslutat sina delårsrapporter innan denna tjänsteskrivelse lämnats.

Det ekonomiska **resultatet för perioden** är positivt med 233,8 miljoner kronor. Vid motsvarande period förra året var resultatet positivt med 173 miljoner kronor.

Nämndernas nettokostnader uppgår till 3 525,6 miljoner kronor och motsvarar en ökning med 2,8 procent jämfört med motsvarande period förra året.

Skatter och generella statsbidragsintäkter inklusive utjämning har ökat med 128 miljoner kronor och motsvarar en ökning på 3,7 procent jämfört med motsvarande period förra året.

Nettoinvesteringarna uppgår till 428 miljoner kronor och ligger därmed 135 miljoner kronor högre jämfört med motsvarande tid förra året.

Nämnderna har i sina delårsrapporter följt upp nämndens egna mål och målsatta mått. Uppföljningen av de målsatta mått som kommunfullmäktige antagit för att följa utvecklingen är till stor del sådana mått som besvaras genom brukar-, medborgar- och medarbetarundersökningar. Dessa undersökningar är inte genomförda eller färdigställda vid denna tid på året.

Prognosen för 2019 pekar i dagsläget mot ett positivt resultat på 65,7 miljoner kronor. Efter balanskravsavstämningen uppgår resultatet till 38,5 miljoner kronor.

2019-09-24

Dnr KS/2019:498

Nämndernas prognoser för helåret 2019 innebär ett överskridande av budget med totalt 22,0 miljoner kronor. De gemensamma kostnaderna beräknas ge ett överskott på 32,8 miljoner kronor.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att skatteintäkterna inklusive skatteutjämning kommer att överstiga budget med 24 miljoner kronor.

I nämndernas investeringsprognoser bedöms investeringstakten öka betydligt under året och uppgå till 880 miljoner kronor för hela 2019. I förhållande till förra årets investeringsnivå innebär det en kraftig ökning.

Baserat på prognosen kring investeringsutvecklingen bedömer vi att kommunens egen upplåning kommer att öka med cirka 700 miljoner kronor under 2019.

Ärenden i samband med delårsrapporten

Korrigerig av skrivfel i mål och budget 2019 med flerårsplan 2020-2022

I samband med delårsrapportens framtagande har en felskrivning uppmärksamats i tjänsteskrivelsen för Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 - 2022 (KS/2018:192). I beslutspunkt 3 har total låneram uppgivits till 4483 miljoner kronor utifrån beslutad låneram för Botkyrka kommun inklusive bolag. Siffrorna har blivit felvända och enligt beslutad låneram summeras det till 4843 miljoner kronor. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att total låneram i punkt 3 i beslutsatserna ändras till 4843 miljoner kronor. I dokumentet Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020-2022 tillhörande tjänsteskrivelsen är alla belopp korrekta.

Ensamkommande barn och unga

I juli 2017 ändrades Migrationsverkets ersättningsnivåer för ensamkommande barn och unga. Vilka ekonomiska effekter ändringen skulle få under 2019 var vid beslut av Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 – 2022 inte känt, varför 17 miljoner kronor avsattes till kommunstyrelsens förordande. Socialnämnden har nu hemställt om att få lyfta 11,7 miljoner kronor av medlen för att täcka det underskott som uppstår under 2019 på grund av de ändrade ersättningsnivåerna. I dagsläget finns det 55 ensamkommande barn och unga i kommunen. Vid samma period förra året var det 80 barn och unga.

Modulbostäder

I november 2017 godkände kommunstyrelsen ett upplägg för in- och uthyrning av Modulbostäderna i Brantbrink (KS/2017:630). Beslutet innebar att

2019-09-24

Dnr KS/2019:498

AB Botkyrkabyggen som är hyresvärd inte ska stå för eventuella förluster i samband med uthyrningen. Botkyrkabyggen fakturerar socialnämnden för kostnaden. Samma hyresförfarande används för Tumba modulbostäder. Socialnämnden äskar sammantaget 2,8 miljoner kronor för att täcka hyresdifferensen.

Anläggningsbidrag Tumba tennisklubb

Kultur- och fritidsnämnden föreslår att de kompenseras med 0,4 miljoner kronor för utbetalning av anläggningsbidrag till Tumba tennisklubb (totalt 0,5 miljoner). Kultur- och fritidsnämnden hade med äskandet i sitt yttrande till Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 – 2022 samt i delårsrapport 1 2019. Äskandet har inte beaktats i tidigare beslut.

Budgetjustering lokalkostnader

I Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 – 2022 skedde omfördelningar av nämndernas budgetar för lokalkostnader till följd av införandet av den nya internhyresmodellen. Efter budgetbeslutet har det upptäckts att arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens lokalkostnader är 2,7 miljoner kronor lägre än vad regleringen innebar. Kommunledningsförvaltningen föreslår att arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens ram reduceras med 2,7 miljoner kronor och att budgetbeloppet tillförs kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens medel till förfogande.

Botkyrka skyttecenter

Kultur- och fritidsnämnden äskar 1,4 miljoner kronor i tilläggsanslag för investeringsprojektet Botkyrka skyttecenter (Hacksjö skjutbana), vilket innebär en total ram för investeringsutgifter på 3,6 miljoner kronor. Den utökade investeringsramen ska användas till ny brunn och VA-ledningar, vilket inte var med i det ursprungliga budgetbeslutet. Huddinge kommun och Stockholms stad har beviljat medfinansiering med 1,4 tkr för att färdigställa åtgärderna på den regionala anläggningen.

Björkhaga skola

I och med att skolinspektionen godkänt en nyetablering av en fristående skola i Sandstugan för 560 elever (F – 9) kommer den planerade utbyggnaden av Björkhaga skolan med cirka 900 elever att bli för stor. För att anpassa storleken behöver en ny inriktning för projektet Björkhaga skola utredas. Den nya inriktningen ska inrymma drygt 600 elever.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Johan Westin
Ekonomidirektör

2019-09-24

Dnr KS/2019:498

—

Expedieras till
Text

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Delårsrapport 2019:2

- Perioden januari – augusti
- Prognos för hela året

Innehållsförteckning

	Sidan
Sammanfattning	3
Uppföljning mål	3
Ekonomiskt utfall för perioden med prognos för året	8
Ekonomiska sammanställningar	14

SAMMANFATTNING

Nämnderna har i sina delårsrapporter följt upp nämndens egna mål och målsatta mått. Uppföljningen av de målsatta mått som kommunfullmäktige antagit för att följa utvecklingen är till stor del sådana mått som besvaras genom brukar-, medborgar- och medarbetarundersökningar. Dessa undersökningar är inte genomförda eller färdigställda vid denna tid på året.

Kommunens resultat för perioden januari – augusti är positivt med 233,8 miljoner kronor. Prognosen för året innebär ett positivt resultat på 65,7 miljoner kronor, vilket är 80,6 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet på minus 14,9 miljoner kronor. Balanskravsresultatet beräknas till 38,5 miljoner kronor.

Sammantaget räknar nämnderna med ett negativt utfall på 22,0 miljoner kronor jämfört med budget. De gemensamma posterna lämnar ett överskott mot budget på 32,8 miljoner kronor.

Årets skatter och generella statsbidrag beräknas öka med 3,5 procent jämfört med 2018. Prognosen för året är 24 miljoner kronor högre än budget, vilket främst beror på högre inkomstutjämningsbidrag och regleringsbidrag.

Finansnettot beräknas ge ett positivt utfall på 35,6 miljoner kronor och ett överskott mot budget på 46,1 miljoner kronor. Detta beror framförallt på en realiserad kursvinst på placerade medel och lägre räntekostnader.

Nettoinvesteringarna har hittills under året uppgått till 427,6 miljoner. Enligt nämndernas bedömningar kommer investeringarna att uppgå till omkring 880 miljoner kronor för hela 2019, vilket är betydligt högre än investeringarna under de senaste åren. Prognosen innebär en kraftigt ökad investeringstakt under slutet av året.

Baserat på investeringsprognosen bedömer vi att kommunens egen upplåning kommer att öka med cirka 700 miljoner kronor under 2019.

UPPFÖLJNING MÅL

Kommunfullmäktige har för 2019 fastställt sju målområden med 14 utvecklingsmål. Utvecklingsmålen visar en viljeinriktning och en prioritering och beskriver i måltermer det som fullmäktige vill ska utvecklas, förändras eller förbättras de kommande åren. Till varje utvecklingsmål finns ett eller flera målsatta mått. Fullmäktiges

utvecklingsmål och de målsatta måtten uttrycker tillsammans den effekt fullmäktige eftersträvar.

Vid denna tid på året har bland annat brukar-, medborgar- och medarbetarundersökningar ännu inte genomförts eller färdigställt, vilket gör att vi inte kan redovisa utfall till flertalet av kommunfullmäktiges målsatta mått. I de fall värden finns på de målsatta måtten finns de presenterade under respektive utvecklingsmål.

För att svara upp mot och bidra till utvecklingen av kommunfullmäktiges 14 utvecklingsmål har nämnderna i Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 – 2022 formulerat egna nämndmål med tillhörande målsatta mått. Dessa har följts upp i respektive nämnds delårsrapport.

Målområde 1

Möjliggöra Botkyrkabornas medskapande av samhället

1:1 Botkyrkaborna är mer delaktiga i den lokala demokratin

Målsatta mått	Utfall 2014	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Botkyrkabornas deltagande i valet till Europaparlamentet 2019 ökar mer än riksgenomsnittet.				
- Botkyrka	44,8	-	ökar	43,9
- Riket	51,1			55,3

Målet att Botkyrkabornas deltagande i valet till Europaparlamentet 2019 skulle öka mer än riksgenomsnittet har inte uppnåtts. Botkyrkabornas valdeltagande var 43,9 procent, en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med 2014. I riket ökade valdeltagandet med 4,2 procentenheter till 55,3 procent. Botkyrka har fortsatt utmaningar med ett förhållandevis lågt valdeltagande och detta gäller främst i de norra kommundelarna.

Som en del i att stärka den lokala demokratin har Botkyrkadialogen startats under året. Vid den första Botkyrkadialog som genomfördes i Hallunda/Norsborg var intresset stort med över 400 deltagare och 140 inlämnade synpunkter. Sammantaget har det så här långt kommit 700 deltagare på mötena i Hallunda/Norsborg och i Grödinge.

1:2 Botkyrkaborna upplever att de kan påverka kommunala frågor som intresserar dem

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Andelen (%) Botkyrkabor som upplever att det är lätt att ta del av kommunens information ökar.	42	42	49	
Andelen (%) Botkyrkabor som får återkoppling på sin kontakt inom två arbetsdagar ökar till över 85 procent år 2022.	63	55	70	
Andelen (%) synpunkter som besvaras inom 10 dagar ökar.	-	-	ökar	
Andelen (%) Botkyrkabor som är nöjda med kommunens anställda ökar till över 85 procent år 2022.	54	53	70	
Andelen (%) Botkyrkabor som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem.	34	35	40	

Det saknas för närvarande tekniskt stöd för att på kommunnivå mäta antalet synpunkter och hur stor andel som besvaras inom 10 dagar. Respektive nämnd följer i avvaktan på nytt ärendehanteringssystem sina ärenden manuellt i diariet. Samhällsbyggnadsnämnden är den nämnd som fått in klart flest synpunkter (197) följt av kommunstyrelsen (51). Av dessa har 49 respektive 27 procent besvarats inom 10 dagar.

Målområde 2

Möjliggöra Botkyrkabornas livslånga lärande

2:1 Botkyrkaborna har tillgång till likvärdig och kompensatorisk utbildning med hög kvalitet som leder till goda kunskapsresultat och rustar dem för framtiden

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Det genomsnittliga meritvärdet i åk 9 i Botkyrkas skolor ska öka i alla stadsdelar.	217,8	214,4	Ökar	Prel. 225 167-

272

Andelen (%) Botkyrkabor med behörighet till gymnasieskolan efter avslutad grundskola ska öka i alla stadsdelar (avgångsklasser).	83,8	85,7	Ökar
Andelen (%) elever på SFI som klarat högsta kurs på sin studieväg inom två år ökar.	33		Ökar

Utbildningsnämnden har under året arbetat med att åtgärda brister i det systematiska kvalitetsarbetet gällande strukturer och rutiner. Bland annat har en ny tjänst som grundskoleutvärderare inrättats och ett system för avvikelserapportering implementerats. Förändringarna syftar till att göra styrning och uppföljning tydligare genom hela styrkedjan samt att länka samman den statliga och kommunala styrningen på ett bättre sätt.

2:2 Botkyrkaborna har goda förutsättningar för livslångt lärande som stärker egenmakten och skapar jämlika livschanser

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Andelen (%) vuxna Botkyrkabor som har högst förgymnasial utbildning minskar. (20 – 64 år)	20,1		Minskar	
Den genomsnittliga utbildningsnivån ökar i alla stadsdelar. (andel med eftergymnasial utbildning (%), 20 - 64 år)	32,9		Ökar	

Under året har alla behöriga personer som sökt till gymnasial vuxenutbildning kunnat antas. I år har hittills 2 500 personer börjat studera jämfört med 1 800 personer vid samma period föregående år.

Av de ungdomar 20 – 24 år som deltagit i en arbetsmarknadsinsats har 17 procent gått vidare till studier.

Målområde 3

Möjliggöra arbete och företagande för Botkyrkaborna

3:1 Botkyrkaborna kan försörja sig på eget arbete eller företagande

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2022
Andelen (%) Botkyrkaungdomar som har jobb eller studerar på eftergymnasial utbildning tre år efter gymnasiet ska vara på samma nivå som länet.	75,59 (2016)		Ökar	
Efter upp till fyra år ska minst 60 % av de nyanlända Botkyrkaborna vara förvärvsarbete eller studerande (%)			Ökar	
Botkyrkabornas medianinkomst för de som förvärvsarbetar ökar. (20 - 64 år).	268,3 (2016)		Ökar	

Under sommaren har 1 300 elever haft feriepraktik och andelen ungdomar som tyckt att feriepraktiken varit meningsfull uppgår till 85 procent.

På grund av att Arbetsförmedlingen sedan januari 2019 införde ett stopp på anvisningar till extratjänster och beredskapsjobb påverkas kommunens möjligheter att ta emot Botkyrkabor som är långt ifrån arbetsmarknaden.

3:2 Botkyrka präglas av entreprenörskap, växande företag och ett rikt näringsliv

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Antalet aktiva företag i Botkyrka ska öka minst i samma takt som befolkningen.	0,3	0,5	Ökar	
Andelen (%) sysselsatta Botkyrkabor ökar till 2021. (20 - 64 år)	74,2		75	
Antalet arbetstillfällen/invånare (ålder 20 - 64 år) ökar i Botkyrka.	0,47		Ökar	
Antal organisationer som har anslutit sig till den lokala överenskommelsen mellan Botkyrka kommun och idéburna organisationer ökar.	7	18	30	

Preliminära resultat för Nöjd kund index för företag visar en marginell minskning. Det beror främst på att NKI för serveringstillstånd, miljö- och livsmedelskontroll samt brandskydd minskat från tidigare höga värden på företagssidan. Bygglov och markupplåtelser har samtidigt ökat. Två områden där kommunen har förbättringspotential är information och effektivitet, och förberedelser för ett mer systematiskt arbetssätt pågår.

Målområde 4

Möta Botkyrkabornas behov av stöd för att leva ett självständigt liv

4:1 Botkyrkabor med behov av stöd har trygga, meningsfulla och självständiga liv

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Antalet Botkyrkabor som lever i hemlöshet minskar jämfört med föregående år.	551	567	Minskar	
Andelen (%) brukare som är nöjda med hemtjänsten ökar.	75	78	80	
Antalet verksamheter som åtgärdats för tillgänglighet ökar (tot.253 verksamheter).	20	52	Ökar	

Hur nöjda kommunens brukare inom hemtjänst och äldreomsorgen är med det stöd som de får mäts genom brukarundersökningar och analyseras i samband med årsredovisningen.

För att öka brukarnöjdheten har samtliga verksamheter med låga eller försämrade resultat i 2018 års brukarundersökning tagit fram förbättringsåtgärder, bland annat har flera verksamheter regelbundna kontakter med brukarna för att inhämta synpunkter och förslag på förbättringsåtgärder.

Målområde 5

Medborgarprocess:

Möta Botkyrkabornas behov av gemenskap, rörelse och ett rikt kulturliv

5:1 Botkyrkaborna har mer jämlikt och ökande deltagande i aktiviteter och sammanhang som bidrar till en meningsfull fritid och ett aktivt socialt liv

Målsatta mått (procent)	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Andelen (%) Botkyrkabor som är nöjda med de öppna mötesplatserna* i kommunen ökar	61	59	Ökar	
Andelen (%) Botkyrkabor som upplever att Botkyrka är en plats där det är lätt att genomföra nya idéer och initiativ ökar.	33	31	Ökar	
Andelen (%) Botkyrkabor som är nöjda med möjligheten att ta del av kulturaktiviteter ökar.	51	51	Ökar	
Andelen (%) Botkyrkabor som är nöjda med möjligheterna till motion och fysiska aktiviteter ökar.	76	67	Ökar	
Flickors andel (%) av idrottsföreningarnas totala deltagartillfällen ökar till 45 % år 2022.	37	37	Ökar	

*såsom bibliotek, föreningslokaler, fritidsgårdar, konsthall och besöksmål

Utbudet av lovaktiviteter har under sommaren koncentrerats till stadsdelar med svagare föreningsliv med syfte att skapa ett likvärdigt utbud för barn och unga oavsett hemort och ekonomiska förutsättningar. Det gäller också de organiserade spontanaktiviteter som finansieras av kommunen.

5:2 Botkyrkaborna har god hälsa med minskade skillnader

Målsatta mått (procent)	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Andelen (%) Botkyrkabor som röker dagligen minskar (16 – 84 år)	16 (2014)	11	Minskar	

Andelen (%) Botkyrkabor som snusar dagligen minskar (16 – 84 år)	9 (2014)	6	Minskar
--	----------	---	---------

Andelen (%) Botkyrkabor som upplever en god självskattad hälsa ska jämfört med föregående år öka i alla stadsdelar, främst i de med sämst upplevd hälsa.	0,74 (60%/81%)	Ökar
--	----------------	------

I syfte att bidra till bättre hälsa hos Botkyrkaborna har nya utegym byggts och strandbad i Fittja och Slagsta rustats upp. Dessutom har badhusen erbjudit gratis träning och friskvårdsaktiviteter.

Målområde 6

Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna

6:1 Mer kreativa stadsmiljöer och mer tillgänglig natur ökar tryggheten och hemkänslan hos Botkyrkaborna

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Andelen (%) Botkyrkabor som upplever att det är tryggt att bo och leva i sin kommundel ökar.	51	61	56	
Andelen (%) Botkyrkabor som kan rekommendera en vän att flytta till sitt bostadsområde ökar.	54	58	Ökar	

En ökad trygghet och en stärkt hemkänsla är ett arbete som tar tid och förutsätter ett omfattande arbete av hela den kommunala organisationen, liksom av berörda aktörer på regional och nationell nivå. Flera nya utvecklingsarbeten har initierats under året, som på sikt bedöms bidra till en positiv utveckling. Ett exempel på detta är utvecklingen av ett våldspreventivt center (en samlokalisering av kommunala instanser och berörda myndigheter för ett gemensamt preventivt arbete). Ett annat exempel är Kreativ stadsmiljö Fittja, likaså det initiativ som samordnar berörda aktörer för en positiv platsutveckling som bidrar till ett tryggare offentligt rum.

6:2 Fler och mer varierade bostäder för ökad jämlikhet inom och mellan våra stadsdelar

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Från 2016 till utgången av 2020 ska antalet färdigställda nya bostäder vara minst 4000. *	1 151	1 544		
Andelen (%) av den minst förekommande upplåtelseformen ökar i varje stadsdel.**	38		Ökar	

* Viss eftersläpning i inrapportering kan förekomma. ** Måttet visar andelen av nyproduktion som är den minst förekommande per stadsdel.

Under året har detaljplaner med byggrätt för 1 710 bostäder antagits. Från 2016 har sammantaget drygt 4 000 detaljplaner antagits. Antalet färdigställda lägenheter i nybyggda hus uppgår efter andra kvar-talet till 301 stycken.

6:3 Botkyrka har säkrat tillgången till rent vatten

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Av Botkyrkas 16 ytvattenförekomster ska 9 stycken ha uppnått god ekologisk status år 2021.	6	6		

Berörda nämnder (sambhallsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden) bedömer att inga ytterligare ytvattenförekomster kommer att uppnås under 2019.

Målområde 7

Effektiv organisation

7:1 Botkyrka kommun attraherar, rekryterar, utvecklar och behåller rätt kompetens på rätt plats och i rätt tid för verksamhetens behov

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall jan-juli 2019
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar.	19	14	Minskar	10,3
Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda)	17	13	Minskar	8,8

minskar.

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Frisknärvaron för medarbetare i Botkyrka ökar (%) kvinnor/ män.	92/96	92/96	Ökar	92,2/95,9
Botkyrka kommuns genomsnittliga nivå på ett hållbart medarbetarengagemang ökar (index).	79	79	Ökar	

Antalet tillsvidareanställda uppgår i augusti 2019 till 5 488 personer och är i princip oförändrad i relation till augusti 2018. Antalet årsarbetare uppgår till 6 197 och har minskat med cirka 70 årsarbetare jämfört med augusti 2018. Minskningen finns bland de deltidsanställda, medan andelen heltidsanställda ökat marginellt.

Personalomsättningen för nyanställda har minskat med 0,4 procent och uppgår till 10,3 procent i jämförelse med samma period 2018. För avslut av tjänst är personalomsättningen i princip oförändrad och uppgår till 8,8 procent. Den marginella minskningen av nyanställningar återspeglas i viss återhållsamhet vid återanställningar och tillsättning av vakanser.

Satsningen ”Arbetsmiljö och hälsa i fokus” som startade i oktober 2018 syftar bland annat till att minska korttidsfrånvaron. Under perioden oktober 2018 till juni 2019 har antalet korttidsfrånvarodagar minskat med 4 535.

Frisknärvaron för perioden januari till juni 2019 har ökat med totalt 0,5 procentenheter för kvinnor (92,3%) och med 0,3 procentenheter för män (95,9%) jämfört med samma period föregående år. Sjukfrånvaron för män och kvinnor uppgår till 6,9 procent och har sjunkit med 0,3 procentenheter. Minskningen i sjukfrånvaron gäller för samtliga åldersgrupper och den största minskningen finns inom gruppen 60+.

7:2 Botkyrka kommun har en god lokalthushållning
Målet upphävdes i kommunfullmäktiges beslut till Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 - 2021.

7:3 Den kommunala organisationen är klimatneutral

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Den kommunala organisationens klimatavtryck vid inköp minskar (co2/kg) i relation till transporterad godsmängd och transportuppdrag.	3,2 gram per kg	2,3 gram per kg	Minskar	

Under våren öppnade kommunens andra tankställe för biogas. Tillsammans med Eon och Biogasakademien har olika aktiviteter anordnats för att uppmärksamma detta.

Kommunstyrelsen beslutade innan sommaren om en reviderad mötes- och resepolicy för kommunens anställdas resor i tjänsten. Policyn har kompletterats med utförliga anvisningar.

Finansiella mål

Målsatta mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Mål 2019	Utfall 2019
Kommunens balanskravsresultat ska uppgå till 0,6 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag år 2019.	2,7	0,9	0,6	0,7 Prog
Självfinansieringsgraden av kommunens investeringar ska minst uppgå till 20 procent år 2019.	128	57	20	38

EKONOMISKT UTFALL FÖR PERIODEN MED PROGNOSE FÖR ÅRET

OMVÄRLDEN

Efter fem år av hög tillväxt är bedömningen att bruttonationalprodukten (BNP) ökar i mer beskedlig takt från och med i år och att den svenska konjunkturen försvagas i år. BNP-tillväxten bedöms falla från 2,4 procent 2018 till 1,4 procent per år 2019 och 2020. Den långa perioden av ökad sysselsättning ser därför ut att upphöra.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) räknar med att vändpunkten kommer i år. Men konjunkturvattningen går långsamt och påverkar arbetsmarknaden med fördröjning. De senaste rapporterna om arbetsmarknaden pekar på en mindre försämring.

Huvudförklaringen till den sämre BNP-tillväxten i prognosen är framförallt en dämpning av investeringarna genom minskat bostadsbyggande och en avmattning på den svenska exportmarknaden.

SKL ser flera osäkerhetsfaktorer, både på hemmaplan och i omvärlden.

Sveriges starka offentliga finanser är betryggande. Men produktiviteten tycks ha stagnerat och frågan är vad som händer med sysselsättningen vid en lågkonjunktur.

Kommunernas resultat för 2018 uppgick till 14 miljarder kronor. Det är strax över 2 procent,

tumregeln för god ekonomisk hushållning i sektorn, och 10 miljarder sämre än 2017. En sämre skatteunderlagsutveckling 2019–2022, i kombination med fortsatt stora behovsökningar, väntas leda till allt sämre resultat. För att kunna öka resurserna till verksamheterna i takt med demografin, och nå ett resultat på endast 1 procent av skatter och generella statsbidrag, krävs budgetförstärkande åtgärder.

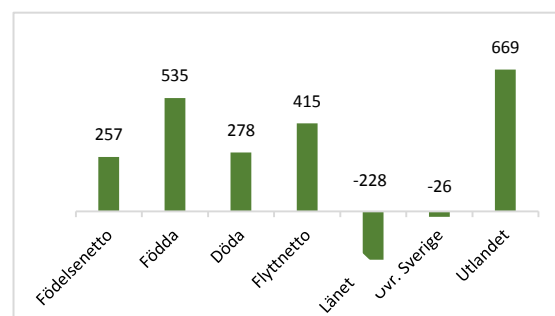
Trots ett allt mer ansträngt arbetsmarknadsläge antas löneutvecklingen bli fortsatt oförändrad. De löneavtal som slutits för de närmaste åren ligger på låga nivåer och löneglidningen är låg. Riksbanken antas därmed dröja med att höja styrräntan. I takt med att styrräntan stegvis höjs stiger också de räntor som påverkar hushållens ekonomi.

För Botkyrka innebär det att 2019 blir relativt lika 2018 utifrån omvärldens ekonomiska prognoser. Ett beaktande som kommunen behöver ha inför kommande budgetarbete är bedömningen att konjunkturen viker och att arbetsmarknaden blir sämre. Det innebär inget för i år men kommer att påverka kommunens ekonomi framåt.

BEFOLKNINGSUTVECKLING

Efter andra kvartalet 2019 uppgår Botkyrkas befolkning till 93 914 personer. Det är en ökning med 808 personer sedan årsskiftet och jämfört med samma tidpunkt förra året är ökningen 1 769 personer. Ökningstakten är klart högre än under de första två kvartalen 2018 och även högre än genomsnittet i länet under perioden. Utöver de folkbokförda finns omkring 1 200 personer i Migrationsverkets mottagningssystem som bor i Botkyrka.

Befolkningsförändringen beror på ett positivt födelseöverskott (födda minus döda) på 257 personer. Flyttnettot är positivt tack vare en stor inflyttning från utlandet. Däremot är flyttnettot mot övriga länet och övriga Sverige negativt med 254 personer. I den totala befolkningsökningen finns en justeringspost som omfattar 136 personer. För första gången på länge är länets flyttnetto mot riket negativt.

Enligt kommunens senaste befolkningsprognos kommer befolkningen vid utgången av 2019 uppgå till 94 508 personer. Vid halvårsuppföljningen bedömer kommunledningsförvaltningen prognosen som realistisk på totalen, dock med vissa mindre avvikelser särskilt inom de yngre åldersgrupperna.

DELÅRSRESULTATET OCH PROGNOSE

Resultat för perioden januari – augusti är positivt med 233,8 miljoner kronor. Vid samma tid förra året var resultatet 173 miljoner kronor. Skillnaden mellan åren förklaras så gott som uteslutande av realiserad vinst på placerade pensionsmedel.

Nämndernas nettokostnader uppgick i augusti till 3 525,6 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 96 miljoner kronor (2,8 procent) jämfört med förra året. De procentuellt största nettokostnadsökningarna återfinns hos arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden.

I tabellerna nedan framgår hur verksamheternas externa intäkter och kostnader har utvecklats för perioden januari till augusti 2019 jämfört med 2018. I tabellen ingår inte skattemedel och finansiella poster.

Verksamhetens intäkter i miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018	%
Taxor och avgifter	203,9	195,4	4,4
Externa bostads- och lokalhyror	69,8	63,4	10,1
Försäljning av verksamhet	104,7	104,2	0,5
Bidrag från staten med flera	369,5	361,1	2,3
Övriga verksamhetsintäkter	55,1	56,9	-3,2
Summa verksamhetens intäkter	803,0	781,0	2,8

Verksamhetens kostnader i miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018	%
Personalkostnader	-2 268,6	-2 239,6	1,3
Varor	-188,0	-192,6	-2,4
Entreprenad och köp av verksamhet	-897,4	-859,9	4,4
Externa lokalhyror	-139,8	-112,8	23,9
Bidrag och transfereringar	-167,6	-156,3	7,2
Övriga verksamhetskostnader	-388,6	-337,4	15,2
Summa verksamhetens kostnader	-4 050,0	-3 898,6	3,9

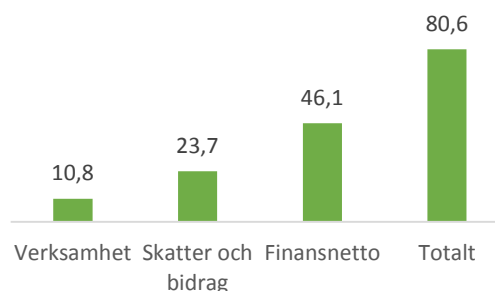
Verksamhetens intäkter är 22 miljoner kronor (2,8 procent) högre jämfört med samma period föregående år.

Verksamhetens kostnader har ökat med 151,4 miljoner kronor, 3,9 procent, i jämförelse med

samma period föregående år. Personalkostnaderna inklusive arbetsgivaravgifter och pensionskostnader har ökat med knappt 30 miljoner, 1,3 procent. Personalkostnaderna på nämnderna har ökat med 3 procent, däremot är pensionskostnaderna lägre och semesterlöneskuldens förändring mer positiv jämfört med förra året. De externa lokalhyrorna har ökat med närmare 24 procent och förklaras av deponering av hyra för Samariten samt nya inhyrda lokaler bland annat i De Lavalområden. Ökningen av övriga verksamhetskostnader beror till stor del på rivningskostnader för Allégården samt ökade kostnader för konsulter.

Helårsprognosen för 2019 innebär ett resultat på 65,7 miljoner kronor. Det ger ett resultat som är 80,6 miljoner kronor bättre än årets budgeterade resultat på minus 14,9 miljoner kronor. I resultatet ingår framförallt ett överskott på gemensamma poster, positivt utfall för skatteintäkter och generella statsbidrag samt finansnettot.

Prognos jämfört med budget i miljoner kronor

Prognosen över årets resultat i avstämningen mot balanskravet är positivt med 38,5 miljoner kronor. Sammanlagt räknar nämnderna med ett negativt utfall på 22,0 miljoner kronor, vilket är en försämring med 20,8 miljoner kronor sedan delår 1. Försämringen återfinns framförallt inom exploateringsverksamheten, där planerade markförsäljningar tidigast kommer att ske nästa år. För utförligare beskrivning se avsnittet Nämndernas prognoser.

De gemensamma posterna inom driftkostnaderna beräknas lämna överskott med 32,8 miljoner kronor mot budget. De mest betydande positiva avvikelserna är reavinst och schablonbidrag för flyktingar.

Skatte- och generella statsbidragsintäkter

Skatter och generella statsbidragsintäkter inklusive utjämnings har för perioden januari – augusti ökat med 128 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det innebär en ökning med 3,7 procent.

I prognosen beräknas årets skatteintäkter och generella statsbidragsintäkter öka med 179 miljoner kronor jämfört med 2018, vilket motsvarar en ökning med 3 procent. Enligt prognosen för året

beräknas intäkterna överstiga budget med 24 miljoner kronor. Differensen förklaras av något lägre skatteintäkter och kostnadsutjämnings än budgeterat, däremot är inkomstutjämningsbidraget och regleringsbidraget högre än budget.

I statsbidragsintäkterna ingår kommunens andel av välfärdsmiljarderna med 39 miljoner kronor.

Finansnetto

Finansnettot för perioden är positivt med 94 miljoner kronor, vilket är drygt 60 miljoner kronor högre än samma period föregående år. Förklaringen till avvikelserna ligger främst i att det i år bokförts realiserade kursvinster på placeringarna i pensionsportföljen till ett belopp av drygt 57 miljoner kronor. Jämfört med augusti föregående år har ränteutbetalningarna ökat med 4 miljoner kronor och räntekostnaderna har ökat med 10 miljoner kronor.

Prognosen för året innebär ett överskott i finansnettot på närmare 36 miljoner kronor. Jämfört med budget är prognosen 46 miljoner kronor bättre. Överskottet mot budget förklaras främst av en realiserad kursvinst på placerade medel och lägre räntekostnader. I prognosen ingår inte den realiserade kursvinsten som redovisas för perioden. Hade denna vinst tagits med i det prognostiserade resultatet hade den räknats av i balanskravsavstämningen, eftersom en kursvinst som inte är realiserad inte får ingå i balanskravsresultatet.

Balanskrav

Enligt kommunallagens balanskrav ska det finnas balans mellan kostnader och intäkter. För detta ändamål ska en särskild balanskravsavstämning upprättas. Vid tillämpningen ska undantag göras för eventuella realisationsvinster vid försäljning av fast egendom.

Årets resultat (prognos)	65,7
Reavinst Samariten	-7,2
Reavinst Riksteatern	-20,0
Resultat enligt balanskravsavstämning	38,5

En avstämning mot balanskravet indikerar i dagsläget ett positivt resultat på 38,5 miljoner.

Investeringar

Nettoinvesteringarna uppgår till och med augusti månad till 428 miljoner och är därmed cirka 135 miljoner högre än förra året vid motsvarande tid. Av investeringarna ligger 355 miljoner på tekniska nämnden. Det högre utfallet i år jämfört med tidigare år beror till stor del på att det är flera större fastighetsinvesteringar som nu är i produktionskedet.

Enligt nämndernas bedömningar kommer investeringarna att uppgå till omkring 880 miljoner för hela 2019 vilket är betydligt högre än investeringarna under de senaste åren. Prognosen tyder på en kraftigt ökad investeringstakt under slutet av året. Beloppsmässigt dominerar fastighetsinvesteringarna under tekniska nämnden. Bland större aktuella projekt för året återfinns:

- Allégården
- Förskolan Vallmon
- Förskolan Opalen
- Överföringsledning Grödinge

Upplåning

Vid utgången av augusti månad uppgår kommunens totala upplåning till 4 412,5 miljoner kronor, vilket är 450 miljoner kronor mer än vid det senaste årsskiftet. Ökningen ligger framför allt på kommunens egen skuld som ökat med cirka 440 miljoner kronor. Sedan samma tid föregående år är den totala skuldökningen över en miljard kronor, men då ingår 493 miljoner kronor som finansierar Södertörns Energi, som tidigare lånade i eget namn med kommunal borgen. I totalbeloppet ingår all vidareutlåning.

Total upplåning i miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018
Botkyrka kommun	1 367	938
Södertörns Energi	493	0*
Söderenergi	403	353
Botkyrkabyggen	1 900	1 829
Botkyrka Stadsnät	245	230
Övrigt	4	5
Totalt	4 412	3 355

* Södertörns Energi lånade i eget namn fram till november 2018. Skulden uppgick per 2018-08-31 till 518 miljoner kronor, som kommunen borgade för.

Baserat på investeringsprognosen bedömer vi att kommunens egen upplåning kommer att öka med cirka 700 miljoner kronor under 2019.

Pensionsplaceringar

För den pensionsskuld som avser åren före 1998 (PA-KL) avsatte kommunen 400 miljoner kronor i samband med försäljningen av kommunens energibolag år 2000. Värdet på denna avsättning uppgick den sista augusti till 832,6 miljoner kronor. Jämfört med årsskiftet har avsättningen ökat i värde med 86 miljoner kronor eller motsvarande 11,4 procent. Både svenska och utländska aktier har utvecklats i linje med sina jämförelseindex med uppgångar över 20 procent. Räntebärande placeringar har gått bättre än jämförelseindex, men med en blygsam ökning på 1,3 procent jämfört med index 0,5 procent.

	Mnkr	Andel %
Svenska aktier	127,8	15
Globala aktier	177,6	22
Räntebärande placeringar	527,2*	63
Summa	832,6	100
* inklusive förlagslån Kommuninvest		

Vid utgången av perioden har portföljen en övervikt på räntebärande placeringar. Aktiemarknaden har under våren återhämtat sig starkt men prognosen är vikande tillväxtprognoser. Andelen aktier har därför minskats för att ta ner risken i portföljen

NÄMNDERNAS BUDGETFÖLJSAMHET/PROGNOSE

Avvikelse budget/prognos i miljoner kronor	Mars	April	Juni	Aug
Kommunstyrelsen	0,2	0,3	10,5	11,2
Samhällsbyggnadsnämnden	-4,8	-5,5	0,1	2,5
Exploatering/Sbn	0	22,4	-47,6	-18,6
Tekniska nämnden	-2,5	-29,3	-31,0	-13,3
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,5	0,3	0,5	0,5
Kultur- och fritidsnämnden	0,1	2,4	-1,8	1,5
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	3,0
Utbildningsnämnden	-12,0	-15,4	-43,0	-34,9
Socialnämnden	0,0	0,0	-10,6	-15,7
Vård- och omsorgsnämnden	0,0	0,0	0,0	12,0
KS/KF-förfogande		23,6	23,6	29,7
Totalt	-18,5	-1,2	-99,4	-22,0

Sammanställningen visar nämndernas redovisade avvikelser mellan budget och prognos vid respektive rapporttillfälle. Sedan juniprognosen blev känd har ett intensivt arbete bedrivits för att komma tillrätta med befarade underskott.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens prognos innebär ett överskott mot budget på 11,2 miljoner kronor. Överskottet förklaras till stor del av vakanta tjänster inom kommunledningsförvaltningen. Dessutom har Södertörns överförmyndarnämnd återbetalat 1,1 miljon kronor för perioden 2011 – 2018 som beror på att nämndens egna kapital har nollställts i samband med att Salem gick in i samarbetet.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar i sin prognos ett överskott mot budget på 2,5 miljoner kronor.

Personalkostnader är lägre än budgeterat som en följd av vakanser, föräldraledigheter och sjuk-skrivningar. Däremot är kostnaderna för grönyteskötsel, renhållning och vinterväghållning högre än budget samt att det tidigare skett en felaktig fakturering till Vattenfall som nu korrigeras och därmed belastar årets resultat negativt.

Försäljningsintäkter inom exploateringsverksamheten förväntas uppgå till 29 miljoner kronor i år, vilket innebär ett underskott på 18,6 miljoner kronor jämfört med budget. Att intäkterna inte kommer upp i budgeterad nivå beror på att detaljplaner för Harbro backe och några mindre projekt inte kommer att bli klara under året, vilket medför att försäljning kommer att kunna ske tidigast nästa år.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden prognostiserar ett överskott på 0,5 miljoner kronor. Överskottet beror på den tillståndsavgift nämnden numera får ta ut i samband med tillståndsansökningen för försäljning av tobak och liknande produkter.

Tekniska nämnden

Prognosen för tekniska nämnden ligger i dagsläget på minus 13,4 miljoner kronor. VA-verksamheten prognostiserar ett nollresultat.

Inom verksamhet lokalförsörjning och fastighet prognostiseras de största avvikelserna. Prognosen för intäkterna är 41 miljoner kronor lägre. Den största posten avser intäktsbortfall för Samariten dels till följd av försenade ombyggnader och dels för att vissa lokaler är uppsagda från verksamhetens sida. Kostnadsprognosen är 29 miljoner kronor lägre än budget och beror bland annat på lägre kostnader för lokalbanken.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden redovisar i sin prognos ett överskott mot budget på 1,5 miljoner kronor, bland annat till följd av att några tjänster har minskats och avvecklats. Det omställningsarbete som har genomförts under året till följd av beslutet att avveckla mötesplatserna för unga vuxna har resulterat i kostnader för personalomställningar på 2,1 miljoner kronor. Dessa kostnader balanseras av lägre kostnader i övrigt inom verksamhetsområdet.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden redovisar ett överskott mot budget på 3,0 miljoner kronor. Xenter prognosticerar ett underskott på 0,9 miljoner kronor medan övriga verksamheter prognosticerar nollresultat eller överskott. Det största överskottet uppgår till 2,3 miljoner kronor och återfinns på förvaltningskontoret.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden helårsprognos visar underskott på 34,9 miljoner kronor. De främsta orsakerna till det befarade underskottet är lägre statsbidragsintäkter än beräknat från Migrationsverket, ökat antal externt placerade elever i behov av särskilt stöd, ökade kostnader för skolskjutsar samt att planerade effektiviseringsåtgärder avseende verksamhetslokaler inte har gett bedömd effekt.

När resultatet redovisas per verksamhetsområde så visar förskolan ett överskott på 15,9 miljoner kronor, förskoleklass ett överskott på 5,5 miljoner, grundskola och grundsärskola ett underskott på 42,3 miljoner, gymnasieskola och gymnasiesärskola ett underskott på 10 miljoner samt övriga verksamheter ett underskott på 4 miljoner kronor.

Socialnämnden

Socialnämndens prognos innebär ett underskott mot budget på 15,7 miljoner kronor. Underskottet förklaras av fler och längre placeringar på institution både för barn och för vuxna. Dessutom har kostnaderna för försörjningsstöd ökat. I prognosen finns ett underliggande underskott för lokalkostnader som nämnden behöver hantera.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens helårsprognos visar ett överskott på 12 miljoner kronor. Äldreomsorgen redovisar underskott på 29 miljoner kronor samtidigt som nämndens centrala verksamheter, som innehåller ännu inte fördelade budgetmedel till äldreomsorgen, visar överskott på 27,6 miljoner kronor. Funktionsnedsättningsområdet prognostiserar överskott på 13,4 miljoner kronor.

Underskottet inom äldreomsorgen beror dels på fler externa korttidsplatser och dels på ett ökat behov av vård- och omsorgsboende hos medborgarna. De externa korttidsplatserna har ökat som en följd av det beslut vård- och omsorgsnämnden tog hösten 2018 om att tillfälligt avveckla alla korttidsplatser i egen regi för att möjliggöra ombyggnation av Tunängens vård- och omsorgsboende.

Överskottet inom funktionsnedsättningsområdet finns främst inom personlig assistans och beror till största delen på en eftersläpning av intäkter från försäkringskassan avseende 2018.

BOLAGENS RESULTAT OCH PROGNOSE

Till delårsrapporterna gör kommunen inte någon sammanställd redovisning över kommunkoncernen och dess ingående bolag. Bolagens delårsresultat och prognos/budget för året redovisas nedan.

Södra Porten Holding AB

Södra Porten Holding AB:s resultat uppgår till minus 0,1 miljoner kronor för perioden. Resultatet ligger i nivå med budget och i samma nivå med resultatet för samma tidsperiod föregående år. Bolagets mål är att ha den första detaljplanen på plats 2021, varefter försäljning av mark kan inledas. Prognosen för helåret uppgår till minus 4,2 miljoner kronor.

AB Botkyrkabyggen

AB Botkyrkabyggen redovisar för perioden ett resultat på 107,0 miljoner kronor. Resultatet är 11,5 miljoner kronor lägre jämfört med samma period föregående år. Anledningen till minskningen är att bolaget har haft högre kostnader för fastighetsskötsel i egen regi, markskötsel samt underhåll. Bolaget förväntar sig ökade intäkter i form av ökad tillvalsförsäljning, korttidsparkering samt omförhandlingar av lokalhyreskontrakt. Prognosen för helåret uppgår till 95,0 miljoner kronor.

Upplev Botkyrka AB

Upplev Botkyrka AB redovisar för perioden ett resultat om 0,2 miljoner kronor. Resultatet är något bättre än budget och betydligt bättre än samma period föregående år. Bokningsläget har under året varit gynnsamt, vilket är en av orsakerna till det förbättrade resultatet. Under året har fusionsarbetet med Hågelbyparken AB fortsatt. Prognosen för helåret uppgår till 0,2 miljoner kronor.

Hågelbyparken AB

Hågelbyparken AB redovisar för perioden ett resultat om -0,5 miljoner kronor. Resultatet är sämre än budgeterat, vilket beror på att vårdshuset var stängt under två månader. Jämfört med samma period föregående år, är dock resultatet något bättre i år. Från och med 1 september drivs café, vårdshus och konferens av en extern part. Prognosen för helåret uppgår till minus 0,3 miljoner kronor.

Botkyrka Stadsnät AB

Botkyrka Stadsnät AB redovisar för perioden ett resultat om 5,8 miljoner kronor. Periodens resultat är högre jämfört med samma period föregående år, vilket beror på att bolaget har haft ökade intäkter. Prognosen för helåret är ett resultat på 5,7 miljoner kronor och utgår från en fortsatt god försäljning, dock med ökade ränte- och avskrivningskostnader.

Södertörns Fjärrvärme AB

Södertörns Fjärrvärme AB redovisar för perioden ett resultat om 75,0 miljoner kronor. Periodens resultat är bättre än resultatet för samma period föregående år, vilket främst beror på att bolaget har haft högre intäkter i år jämfört föregående år. Framöver förväntar sig bolaget merkostnader i delar

av produktionen. Prognosen för helåret uppgår till 98 miljoner kronor.

Söderenergi AB

Söderenergi AB redovisar för perioden ett resultat på minus 62,8 miljoner kronor. Resultatet är betydligt lägre jämfört med samma period föregående år, vilket främst beror på att bolaget har haft högre bränslekostnader och lägre levererad värmevolym. Periodens resultat är även sämre än budgeterat resultat. Prognosen för helåret uppgår till minus 5,2 miljoner kronor.

SRV återvinning AB

SRV återvinning AB redovisar för perioden ett resultat på 10,9 miljoner kronor. Periodens resultat är betydligt lägre jämfört med resultatet samma period föregående år. Bolagets intäkter är i nivå med budgeterat belopp, dock något lägre jämfört med samma period föregående år. Bolagets rörelsekostnader överstiger budget med 11,7 miljoner kronor. Budget för helåret uppgår till 19,4 miljoner kronor.

Tillväxt Botkyrka AB

Tillväxt Botkyrka AB redovisar ett nollresultat för perioden, vilket är i linje med budget och prognosen för året. Verksamheten förväntas fortsätta att accelerera och få större resultat för sina aktiviteter.

Koncernbolag	Augusti 2019	Prognos 2019
Tillväxt Botkyrka AB	0,0	0,0
Södra Porten Holding	-0,1	-4,2
Hågelbyparken AB	-0,5	-0,3
Upplev Botkyrka AB	0,2	0,2
SRV återvinning AB	10,9	19,4*
Södertörns Fjärrvärme AB	75,0	98,0
AB Botkyrkabyggen	107,0	95,0
Botkyrka Stadsnät AB	5,8	5,7
Söderenergi AB	-62,8	-5,2

*budgetsiffra

BUDGETUTFALL I AUGUSTI / HELÅRSPROGNOS 2019

DRIFTREDOVISNING

Miljoner kronor	Augusti 2019 utfall	Augusti 2018 utfall	Förändring 18/19	Budget 2019 helår	Prognos 2019 helår	Avvikelse 2019 helår
Kommunstyrelsen	-192,3	-191,6	0%	-328,0	-316,8	11,2
Revision	-2,1	-1,2	75%	-4,5	-4,5	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-92,9	-95,2	-2%	-157,3	-154,8	2,5
Samhällsbyggnadsnämnden exploatering	-0,1	0,0	0%	47,6	29,0	-18,6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-8,5	-8,0	6%	-17,8	-17,3	0,5
Tekniska nämnden	-57,3	-58,9	-3%	-0,6	-13,9	-13,3
Tekniska nämnden, VA	-0,1	-0,2	-50%	0,0	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	-158,3	-160,1	-1%	-249,0	-247,5	1,5
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-168,9	-156,0	8%	-270,1	-267,1	3,0
Utbildningsnämnden	-1 681,1	-1 635,6	3%	-2 555,7	-2 590,6	-34,9
Socialnämnden	-427,1	-429,4	-1%	-628,5	-644,2	-15,7
Vård- och omsorgsnämnden	-736,9	-693,5	6%	-1 140,7	-1 128,7	12,0
KS/KF förfogande				-45,1	-15,4	29,7
Summa nämndernas nettokostnader	-3 525,6	-3 429,7	2,8%	-5 349,8	-5 371,8	-22,0
Gemensamma poster	1 101,1	134,2	-25%	26,8	59,6	32,8
Avdrag avskrivningar	4 177,5	177,9		274,9	265,0	-9,9
Summa	-3 247,0	-3 117,6	4%	-5 048,1	-5 047,2	0,9

RESULTATRÄKNING

Miljoner kronor	Not	Augusti 2019 utfall	Augusti 2018 utfall	Helår 2018 utfall	Budget 2019 helår	Prognos 2019 helår	Avvikelse 2019 helår
Verksamhetens intäkter	2,9	803,0	781,0	1 240,5			
Verksamhetens kostnader *	3,9	-4 050,0	-3 898,6	-6 105,0	-5048,1	-5 047,2	0,9
Avskrivningar	4,9	-177,5	-177,9	-270,6	-274,9	-265,0	9,9
Verksamhetens nettokostnader		-3 424,5	-3 295,5	-5 135,1	-5 323,0	-5 312,2	10,8
Skatteintäkter	5	2 462,6	2 382,9	3 573,0	3 699,9	3 692,0	-7,9
Generella statsbidragsintäkter och utjämnning	6	1 101,6	1 053,0	1 590,1	1 618,7	1 650,3	31,6
Verksamhetens resultat		139,7	140,4	28,0	-4,4	30,1	34,5
Finansiella intäkter	7,9	142,1	72,6	96,6	77,4	103,8	26,4
Finansiella kostnader	8,9	-48,0	-40,0	-71,9	-87,9	-68,2	19,7
Resultat efter finansiella poster		233,8	173,0	52,7	-14,9	65,7	80,6
Extraordinära poster							
Periodens resultat		233,8	173,0	52,7	-14,9	65,7	80,6

*Nettobudget

KASSAFLÖDESANALYS

Miljoner kronor	Not	Augusti 2019	Augusti 2018	December 2018
Den löpande verksamheten				
Resultat efter finansiella poster		233,8	173,0	52,7
Justering för ej likviditetspåverkande poster	10	228,0	267,0	330,6
Medel från verksamheten				
före förändring av rörelsekapital				
Ökning(-)/ minskning(+) av förråd och exploateringsmark		4,6	2,1	-20,0
Ökning(-)/ minskning(+) av kortfristiga fordringar		-54,8	572,0	529,0
Ökning(-)/ minskning(+) av kortfristiga placeringar		-86,1	-57,4	12,9
Ökning(+)/ minskning(-) av kortfristiga skulder		494,2	-189,5	134,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten		818,6	766,7	1 039,5
Investeringsverksamheten				
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-	-0,5	-0,5
Investering i materiella anläggningstillgångar		-469,1	-818,5	-1 098,9
Under året omklassificerade materiella anläggningstillgångar		-	-	-4,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		-	536,4	536,5
Förvärv av finansiella tillgångar		-	-7,9	-7,9
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-469,1	-290,5	-575,4
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån		675,0	60,0	1 257,5
Amortering av skuld		-225,0	-70,0	-420,0
Förändring till kortfristig del skulder		-802,5	70,0	-160,0
Förändring övriga konton långfristiga skulder		12,6	2,5	9,2
Ökning långfristiga fordringar		-92,4	-589,4	-1 208,8
Minskning av långfristiga fordringar		83,6	70,6	70,8
Förändring till kortfristig del fordringar		-1,2	-13,3	-13,3
Omfört från placerade medel		-	-	-14,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-346,5	-469,6	-479,2
Bidrag till infrastruktur				
Bidrag till statlig infrastruktur		-0,5	-0,5	-0,5
Periodens kassaflöde		0,2	6,6	-15,1
Likvida medel vid årets början		0,1	15,2	15,2
Likvida medel vid periodens slut		0,3	21,8	0,1

BALANSRÄKNING

Miljoner kronor	Not	Augusti 2019	Augusti 2018	December 2018
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	11	0,7	1,1	0,9
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	5 933,6	5 457,1	5 640,2
Maskiner och inventarier	13	156,3	148,6	157,9
Summa materiella anläggningstillgångar		6 089,9	5 605,7	5 798,1
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar i dotter- och intressebolag	14	709,0	709,0	709,0
Långfristiga fordringar	15	3 058,9	2 415,1	3 048,9
Summa finansiella anläggningstillgångar		3 767,9	3 124,1	3 757,9
Summa anläggningstillgångar		9 858,5	8 730,9	9 556,9
Bidrag till infrastruktur				
Bidrag till infrastruktur	16	2,8	3,4	3,4
Summa bidrag till infrastruktur		2,8	3,4	3,4
Omsättningstillgångar				
Exploateringsmark	17	14,7	-	19,4
Förråd med mera		1,0	0,9	0,9
Kortfristiga fordringar	18	410,0	312,2	355,2
Kortfristiga placeringar	19	832,6	816,8	746,5
Kassa och bank	20	0,3	21,8	0,1
Summa omsättningstillgångar		1 258,6	1 151,7	1 122,1
Summa tillgångar		11 119,9	9 886,0	10 682,4
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital	21			
Eget kapital		4 446,6	4 393,8	4 393,3
Periodens resultat		233,8	173,0	53,2
Resultatutjämningsreserv		50,0	50,0	50,0
Övrigt eget kapital		170,7	215,3	168,5
Summa eget kapital		4 901,1	4 832,1	4 665,0
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	22	616,5	550,5	567,6
Andra avsättningar	23	4,8	6,0	6,6
Summa avsättningar		621,3	556,5	574,2
Skulder				
Långfristiga skulder	24	3 281,0	2 996,6	3 620,9
Exploateringsmark	17	-	2,7	-
Kortfristiga skulder	25	2 316,5	1 498,1	1 822,3
Summa skulder		5 597,5	4 497,4	5 443,2
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		11 119,9	9 886,0	10 682,4
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser				
Ingångna borgensförbindelser	26	672,7	1 173,2	632,7
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna, inkl. särskild löneskatt 24,26%	27	1 520,5	1 559,3	1 533,7
Operationella leasingavtal	28	819,3	880,3	853,5
Övriga ansvarsförbindelser pensioner, förtroendevalda, inkl. särskild löneskatt 24,26%	29	7,1	2,6	7,1

INVESTERINGSREDOVISNING

Miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018	Budget 2019 helår	Prognos 2019 helår	Avvikelse
Kommunstyrelse	-1,8	-2,1	-19,3	-5,1	14,2
Samhällsbyggnadsnämnd	-39,5	-21,3	-148,7	-114,0	34,7
Teknisk nämnd	-355,2	-254,5	-1 034,2	-686,3	347,9
Kultur- och fritidsnämnd	-16,7	-6,1	-38,4	-38,8	-0,4
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnd	-1,7	-1,9	-4,7	-3,1	1,6
Utbildningsnämnd	-7,5	-5,0	-27,9	-16,6	11,3
Socialnämnd	-3,7	-0,2	-7,0	-5,5	1,5
Vård- och omsorgsnämnd	-1,5	-3,3	-9,8	-10,1	-0,3
Summa	-427,6	-294,4	-1 290,0	-879,5	410,5
Markförvärv från Stockholms stad		523,6			

NOTER			
Miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018	December 2018
Not 1 Gemensamma och interna poster			
<i>Intäkter</i>			
Internränta	51,0	87,7	126,7
Schablonbidrag flyktingar	41,1	49,8	72,1
Kalkylerad pension	125,4	118,7	179,9
Realisationsvinst (Samariten)	4,8	4,8	7,2
Tomrättsavgälder	13,1	15,2	19,9
Differens po-pålägg	6,2	5,9	10,1
Komponentavskrivningar	-	28,6	0,8
Övriga intäkter	-0,4	-2,9	0,0
Justering nämnderna	-1,6	-	-
Summa intäkter	239,6	307,8	416,7
<i>Kostnader</i>			
Fastighetsskatt	-0,9	-1,1	-1,4
Pensionsutbetalningar	-66,7	-64,6	-98,9
Pensioner, avsättning	-34,9	-41,2	-52,8
Pensioner, avgiftsbestämd del	-86,9	-93,7	-152,0
Finansiell leasing	0,3	0,8	-1,9
Förändring semesterlöneskuld	45,7	30,4	16,5
Förändring timlöner mm	5,3	0,9	1,0
Nedskrivning intäktsfordringar	0,2	-1,0	-1,8
Avslut av investering och exploatering	-	-2,3	-
Övriga kostnader	-	-1,8	-0,3
Förvaltningsavgifter	-0,6	-	-
Summa kostnader	-138,5	-173,6	-291,6
Summa netto	101,1	134,2	125,1
Not 2 Verksamhetens intäkter			
Taxor och avgifter	203,9	195,4	294,5
Externa bostads- och lokalhyror	69,8	63,4	96,2
Försäljning av verksamhet	104,7	104,2	158,4
Bidrag från staten med flera	369,5	361,1	569,5
Övriga verksamhetsintäkter	55,1	56,9	121,9
Summa intäkter	803,0	781,0	1 240,5
Not 3 Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-2 268,6	-2 239,6	-3 469,8
Varor	-188,0	-192,6	-331,5
Entreprenad och köp av verksamhet	-897,4	-859,9	-1 293,2
Externa lokalhyror	-139,8	-112,8	-180,9
Bidrag och transfereringar	-167,6	-156,3	-239,4
Köp av tjänster och övriga verksamhetskostnader	-388,6	-337,4	-590,2
Summa kostnader	-4 050,0	-3 898,6	-6 105,0

Miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018	December 2018
Not 4 Avskrivningar			
Avskrivningar immateriella tillgångar	-0,2	-0,3	-0,5
Avskrivningar maskiner, inventarier och tekniska anläggningar	-24,8	-25,9	-38,7
Avskrivningar fastigheter och tekniska anläggning.	-152,5	-151,7	-226,4
Nedskrivningar*	-	-	-5,0
Summa avskrivningar	-177,5	-177,9	-270,6
* Nedskrivning 2018 avser rivning och gäller Allégården med 4,3 mnkr och förskolan Måsen med 0,5 mnkr. Falkbergsskolans IP har skrivits ned med 0,2 mnkr då den avvecklades i samband med att renoveringen av skolan påbörjades.			
Not 5 Skatteintäkter			
Preliminär kommunalskatt	2 489,7	2 394,6	3 591,8
Preliminär slutavräkning innevarande år	-31,1	0,1	-5,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	4,0	-11,8	-13,2
Summa skatteintäkter	2 462,6	2 382,9	3 573,0
Not 6 Generella statsbidragsintäkter och utjämning			
Inkomstutjämningsbidrag	770,1	731,8	1 097,7
Regleringsbidrag/-avgift	43,4	9,6	14,4
Kostnadsutjämningsbidrag	132,2	151,7	227,5
Bidrag för LSS-utjämning	33,7	29,0	43,5
Kommunal fastighetsavgift	94,9	92,1	137,8
Generella statsbidrag från staten	27,3	38,8	69,2
Summa generella statsbidragsintäkter	1 101,6	1 053,0	1 590,1
Not 7 Finansiella intäkter			
Ränteintäkter	26,9	23,0	29,6
Realiserad kursvinst placerade medel	25,7	9,6	15,9
Orealiserad vinst placerade medel	57,7	-	-
Fondutdelning placerade medel	11,5	14,0	15,0
Aktieutdelning koncernbolag och andra bolag	6,0	6,0	6,0
Borgensavgift	13,5	9,0	18,8
Övriga finansiella intäkter	0,8	11,0	11,3
Summa finansiella intäkter	142,1	72,6	96,6
Not 8 Finansiella kostnader			
Räntekostnader	-33,5	-22,7	-34,4
Internränta under byggtid	-	-3,4	-5,2
Orealiserad förlust placerade medel	-	-3,2	-18,9
Räntekostnad pensioner	-13,9	-10,1	-12,5
Bankkostnader	-0,4	-0,5	-0,6
Övriga finansiella kostnader	-0,2	-0,1	-0,3
Summa finansiella kostnader	-48,0	-40,0	-71,9
Not 9 Jämförelsestörande poster			
Verksamhetens intäkter och kostnader			
Försäljningsnetto av exploateringsfastighet	-	-	33,3
Försäljning av Samariten*	4,8	4,8	7,2
Avskrivningar			
Nedskrivning materiella anläggningstillgångar	-	-	-5,0
Finansiella intäkter och kostnader			
Kommuninvest överskottsutdelning	8,8	11,0	11,0
Avkastning pensionsavsättning	86,1	19,6	11,1
Summa jämförelsestörande poster	99,7	35,4	57,6

* Försäljning av vårdboendet Samariten betraktas som en sale-and-leaseback-avtal och medför att reavinsten fördelas över avtalstiden

Miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018	December 2018
Not 10 Ej likviditetspåverkande poster			
Av- och nedskrivningar	177,5	177,9	270,6
Avsättningar till pensioner	48,9	51,2	68,3
Andra avsättningar	1,3	-0,1	0,5
Resultat avseende VA	-	-	0,5
Förändring av eget kapital placerade medel		38,0	-9,3
Övrigt	0,3	38,0	-9,3
Summa ej likviditetspåverkande poster	228,0	267,0	330,6
Not 11 Immateriella anläggningstillgångar			
Ackumulerad anskaffning	1,9	1,4	1,4
Ackumulerad avskrivning	-1,0	-0,5	-0,5
Ingående balans	0,9	0,9	0,9
Årets investeringar	-	0,5	0,5
Årets avskrivningar	-0,2	-0,3	-0,5
Utgående balans immateriella anläggningstillgångar	0,7	1,1	0,9
Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Verksamhetsfastigheter			
Ackumulerad anskaffning	6 158,1	5 793,7	5 793,7
Ackumulerad avskrivning	-2 641,5	-2 444,3	-2 444,3
Ingående balans	3 516,6	3 349,4	3 349,4
Årets investeringar	302,1	180,4	364,4
Årets avskrivningar	-127,9	-129,3	-192,2
Årets nedskrivningar		-	-5,0
Utgående balans	3 690,8	3 400,5	3 516,6
Varav mark	49,0	47,5	49,0
Publika fastigheter			
Ackumulerad anskaffning	549,7	506,7	506,7
Ackumulerad avskrivning	-227,0	-212,6	-212,6
Ingående balans	322,7	294,1	294,1
Årets investeringar	42,5	17,2	43,0
Årets avskrivningar	-10,1	-9,4	-14,4
Utgående balans	355,1	301,9	322,7
Varav mark	15,1	15,1	15,1
Markreserv			
Ackumulerad anskaffning	58,8	58,5	58,5
Ingående balans	58,8	58,5	58,5
Utgående balans	58,8	58,5	58,5
Varav mark	58,8	58,5	58,5
Fastigheter för affärsverksamhet			
Ackumulerad anskaffning	621,0	505,8	505,8
Ackumulerad avskrivning	-144,9	-132,1	-132,1
Ingående balans	476,1	373,7	373,7
Årets investeringar	73,5	80,1	115,2
Årets avskrivningar	-9,9	-8,3	-12,8
Utgående balans	539,7	445,5	476,1
Varav mark	0,1	0,1	0,1
Miljoner kronor	Augusti	Augusti	December

	2019	2018	2018
Mark och fastigheter för annan verksamhet			
Ackumulerad anskaffning	1 307,2	1 313,3	1 313,3
Ackumulerad avskrivning	-57,1	-50,1	-50,1
Ingående balans	1 250,1	1 263,2	1 263,2
Årets investeringar	1,4	527,3	530,4
Årets försäljning/utrangering	-	-536,5	-536,5
Årets nedskrivningar	-	-	-0,1
Årets avskrivningar	-4,6	-4,6	-6,9
Utgående balans	1 246,9	1 249,4	1 250,1
Varav mark	1 121,1	1 121,2	1 244,1
Exploateringar (anläggningstillgång)			
Ingående balans	16,2	-1,7	-1,7
Årets investeringar	26,1	3,1	13,3
Under året slutredovisat	-	-	4,6
Utgående balans – exploateringsmark	42,3	1,3	16,2
Utgående balans – mark, byggnader och tekniska anläggningar			
	5 933,6	5 457,1	5 640,2
Not 13 Maskiner och inventarier			
Anskaffningsvärde	904,6	872,0	872,0
Ackumulerad avskrivning	-746,7	-708,0	-708,0
Ingående balans	157,9	164,0	164,0
Årets investeringar	23,2	10,5	32,6
Årets försäljning/utrangering	0,0	-	0,0
Årets avskrivningar	-24,8	-25,9	-38,7
Utgående balans – maskiner och inventarier	156,3	148,6	157,9
Not 14 Aktier och andelar i dotter- och intressebolag			
Tillväxt Botkyrka AB	1,1	1,1	1,1
Södra Porten AB	102,5	102,5	102,5
AB Botkyrkabyggen (8 200 á 1 000 kr)	8,2	8,2	8,2
AB Botkyrkabyggen (Nyemission 2008)	15,0	15,0	15,0
AB Botkyrkabyggen (aktier överförda från Botkyrka kommunfastigheter)	450,0	450,0	450,0
Botkyrka Stadsnät AB	16,5	16,5	16,5
Hågelbyparken AB	0,1	0,1	0,1
Upplev Botkyrka AB	3,1	3,1	3,1
Södertörns Energi AB (2 á 50 000 kr)	5,0	5,0	5,0
SRV Återvinning AB (700 á 500 kr)	0,3	0,3	0,3
Stockholmsregionens Försäkrings AB (77 553 á 100 kr)	7,7	7,7	7,7
Kommuninvest	48,8	48,8	48,8
Vårlyjus AB	0,8	0,8	0,8
Övriga	0,2	0,2	0,2
Bostadsrätter	49,7	49,7	49,7
Summa aktier och andelar i dotter- och intressebolag	709,0	709,0	709,0
Not 15 Långfristiga fordringar			
Lån till kommunala bolag	3 044,9	2 416,9	3 036,2
Övrig utlåning	14,7	0,1	14,7
Avgår kortfristig del av långfristig fordran	-0,7	-1,9	-2,0
Summa långfristiga fordringar	3 058,9	2 415,1	3 048,9
Miljoner kronor	Augusti	Augusti	December

	2019	2018	2018
Not 16 Bidrag till infrastruktur			
Bidrag till statlig infrastruktur*	5,6	5,6	5,6
Avgår upplöst bidrag**	-2,8	-2,2	-2,2

Summa långfristiga fordringar **2,8** **3,4** **3,4**

* Bidrag till Trafikverket som avser gång och cykelväg Skyttbrink - Tullinge station. **Upplösning av bidraget görs på 10 år och eftersom avtal skrevs 2015 så har 5 år upplösts under 2019 och jämförelsetal för 2018 har korrigerats.

Not 17 Exploateringsmark

Ingående balans	19,4	-0,7	-0,7
Årets investerade kostnader	6,1	5,3	12,4
Årets investerade intäkter	-10,8	-7,3	-21,2
Slutredovisade projektkostnader	-	-	-15,4
Slutredovisade projekt intäkter	-	-	44,3

Summa exploateringsmark **14,7** **-2,7** **19,4**

Not 18 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	46,7	28,3	56,9
Skattefordran	79,5	26,3	44,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	142,4	105,6	99,2
Upplupen fastighetsavgift	60,0	53,3	55,6
Momsfordran	32,8	22,0	47,3
Kortfristiga fordringar koncern	1,5	1,5	1,5
Övriga kortfristiga fordringar	46,3	73,2	48,4
Kortfristig del av långfristig fordran	0,8	2,0	2,0

Summa kortfristiga fordringar **410,0** **312,2** **355,2**

Not 19 Kortfristiga placeringar

Räntefonder	527,3	403,4	404,2
Aktiefonder	305,3	413,4	342,3

Summa kortfristiga placeringar **832,6** **816,8** **746,5**

Under delåret 2019 uppgår realiserade vinster till totalt 57,7 mnkr. Dessa har redovisats som finansiell intäkt och påverkar periodens resultat. Jämförelsetalen för placerade medel föregående år har räknats om enligt den nya principen, dvs marknadsvärde. För 201808 var minsta av marknadsvärde och anskaffningsvärde är 672,7 och för 201812 var värdet 649,7. Marknadsvärdet var för 201808 816,8 mnkr och för 201812 var värdet 746,5 mnkr. Hade värdering gjorts till marknadsvärdet hade realiserad vinst i förhållande till 201712 varit 57,4 mnkr i 201808 och 1,7 mnkr i 201812.

Not 20 Kassa och bank

Bank	0,3	0,2	0,1
Plusgiro	-	21,6	-

Summa kassa och bank **0,3** **21,8** **0,1**

Limit på checkräkningskrediten för toppkontot på Nordea är 200 mnkr. Per augusti 2019 hade kommunen ett negativt saldo på 21,5 mnkr avseende checkräkningskrediten under rubriken kortfristig skuld, detta belopp har utnyttjats mot toppkontot i koncernen som hade ett positivt saldo.

Not 21 Eget kapital

Ingående eget kapital	4 568,2	4 517,2	4 517,2
Byte av redovisningsprincip för värdering av finansiella instrument*	96,80	144,1	96,8
Rättning av infrastrukturellt bidrag**	2,2	-2,2	-2,2
Årets resultat	233,8	173,0	52,7
Resultat avseende VA verksamheten	-	-	0,5

Därav utgående balans resultatutjämningsreserv (RUR)

	50,0	50,0	50,0
--	------	------	------

Därav utgående balans kompetensfond

	48,4	28,4	48,4
--	------	------	------

Summa utgående eget kapital **4 901,1** **4 832,1** **4 665,0**

*Jämförelsetalen för placerade medel föregående år har räknats om enligt den nya principen, dvs marknadsvärde, över eget kapital. ** Rättning av infrastrukturellt bidrag görs på 10 år from 2015 varför

rättning har gjorts bakåt i tiden över eget kapital.

Miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018	December 2018
Not 22 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser			
Exklusive garantipension, visstidspension, särskild ålderspension garantipension och särskild avtalspension			
Ingående avsättning	565,9	497,3	497,3
Ingående avsättning OPF-KL	1,2	-	1,2
Nya förpliktelser under året	48,2	50,3	67,4
Varav			
Nyintjänad pension	40,4	40,9	54,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	13,9	10,1	12,5
OPF-KL	-	-	0,5
Övrig post	-6,1	-0,7	0,4
Årets utbetalningar	-8,6	-8,2	-12,3
Förändring av löneskatt	9,7	10,2	13,6
Summa pensionsavsättning	616,4	549,6	567,2
Garantipension, visstidspension, särskild ålderspension garantipension och särskild avtalspension			
Ingående avsättning	0,4	2,0	2,0
Nya förpliktelser under året	0,0	0,0	0,0
Varav			
Nyintjänad pension	0,0	0,0	0,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,0	0,0	0,0
Övrig post	0,0	0,0	0,0
Årets utbetalningar	-0,3	-0,9	-1,3
Förändring av löneskatt	0,0	-0,2	-0,3
Summa garantipension mm	0,1	0,9	0,4
Utgående balans – pensionsavsättning	616,5	550,5	567,6
Aktualiseringsgrad (%)	96%	96%	96%
Not 23 Andra avsättningar			
Avsättning bidrag till statlig infrastruktur	5,6	5,6	5,6
lanspråktaga avsättningar	-3,0	-	-
Summa utgående avsättning statlig infrastruktur	2,6	5,6	5,6
Övriga avsättningar	2,2	0,4	1,0
Summa andra avsättningar	4,8	6,0	6,6
Not 24 Långfristiga skulder			
Kommuninvest	4 412,5	3 115,0	3 962,5
Finansiell leasing (se not 28)	1,5	2,4	1,9
Förinbetalda anslutningsavgifter VA	99,6	94,1	99,5
VA investeringsfond	53,2	51,7	53,2
Förinbetalda gatukostnadsersättningar	54,8	57,2	56,1
Investeringsbidrag	41,9	26,2	27,7
Avgår kortfristig del	-1 382,5	-350,0	-580,0
Summa långfristiga skulder	3 281,0	2 996,6	3 620,9

Miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018	December 2018
Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut			
Genomsnittlig ränta, procent	1,2	1,0	1,0
Genomsnittlig ränta, procent exkl. derivat	0,3	-0,1	-0,1
Genomsnittlig löptid på lån, år	1,7	2,1	2,1
Lån som förfaller inom:			
0 – 1 år	31%	18%	20%
1 – 3 år	56%	57%	66%
3 – 5 år	11%	24%	13%
5 – 10 år	2%	2%	2%
Genomsnittlig räntebindningstid, år inkl. derivat	2,8	2,4	2,5
Genomsnittlig räntebindningstid, år exkl. derivat	0,2	0,2	0,3
Säkrad post, mnkr	4 412,5	3 325,0	4 299,5
Marknadsvärde derivat, mnkr	-174,2	-120,4	-115,6
Kommunen använder derivat som räntesäkringar. Detta har till 2019-08-31 ökat räntekostnaderna med 24,3 mnkr jämfört med om man inte använt räntesäkringar. Mer information om derivat finns efter not 29.			

Not 25 Kortfristiga skulder

Upplupna arbetsgivaravgifter och preliminär skatt	115,6	113,3	121,0
Kortfristig leasingskuld	1,2	2,7	2,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	282,3	313,2	377,6
Kommande års amorteringar*	1 382,5	350,0	580,0
Leverantörsskuld	174,6	142,5	227,3
Momsskuld	-	1,5	-
Semesterlöneskuld	135,0	157,4	225,4
Upplupna löner	29,1	51,3	43,6
Särskild löneskatt pensioner	66,9	17,8	48,2
Pensioner avgiftsbestämd del	76,9	73,6	111,4
Till kreditinstitut	-	240,0	-
Övriga kortfristiga skulder	52,4	34,8	85,8
Summa kortfristiga skulder	2 316,5	1 498,1	1 822,3

* Omföringen mellan kortfristiga skulder och upptagna lån avser den del av långfristiga skulder som ska lösas kommande år och därför klassificeras som kortfristig i samband med bokslutet

Not 26 a Ingångna borgensförbindelser

Södertörns Fjärrvärme AB	43,8	43,5	43,6
Södertörns Energi AB	-	517,5	-
SYVAB	166,4	112,3	112,3
Söderenergi AB	340,7	367,9	354,2
SRV återvinning AB	68,2	77,5	68,6
Hågelbyparken AB	0,7	0,7	0,7
Botkyrka hantverkshus brf 1, 2 och 3	11,8	12,0	12,0
Eriksbergs industriområde	7,8	8,1	7,9
Norra Botkyrka Folkets Hus	29,3	29,5	29,3
Övriga föreningar	3,9	4,1	4,0
Enkel borgen, kommunal hyresgaranti			
Kommunalt förlustansvar, statliga bostadslån	0,1	0,1	0,1
Summa ingångna borgensförbindelser	672,7	1 173,2	632,7

Kommunen är ej längre i borgen för Södertörns Energi AB, istället har kommunen lånat ut 517,5 mnkr till bolaget from 2018-11-02. Detta belopp ingår i långfristiga fordringar.

Not 26 b, Ingångna borgensförbindelser - solidarisk borgen

Botkyrka kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Samtliga 277 kommuner som per 2019-06-30 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse.

Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Botkyrka kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 457 518,2 miljoner kronor och totala tillgångar till 455 142,7 miljoner kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 5 340,6 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 5 313,4 miljoner kronor.

Miljoner kronor	Augusti 2019	Augusti 2018	December 2018
Not 27 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna			
Ingående ansvarsförbindelse	1 234,3	1 279,5	1 279,5
Aktualisering	-1,7	-5,1	-6,5
Ränteuppräknig	9,8	10,2	15,1
Basbeloppsuppräknig	29,1	20,7	20,7
Övrig post	-3,1	-7,4	-10,1
Årets utbetalningar	-44,7	-43,0	-64,4
Summa pensionsförpliktelser	1 223,7	1 254,9	1 234,3
Löneskatt 24,26%	296,8	304,4	299,4
Utgående ansvarsförbindelse	1 520,5	1 559,3	1 533,7

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.

Not 28 Leasingavtal

Finansiell leasing redovisas under materiella anläggningstillgångar, inventarier och maskiner, samt som långfristig respektive kortfristig leaseingskuld. Inga avtal med finansiell leasing omfattas av variabla avgifter. Operationell leasing omfattar ej uppsägningsbara avtal längre än 36 månader.

Finansiell leasing

Nuvärdesberäknade minimileasavgifter

Förfaller till betalning inom 1 år	1,2	2,7	2,0
Förfaller till betalning mellan 1 – 5 år	1,5	2,4	1,9
Summa finansiell leasing	2,7	5,1	3,9

Operationell leasing

Förfaller till betalning inom 1 år	96,7	96,6	93,0
Förfaller till betalning mellan 1 – 5 år	324,5	336,9	330,0
Förfaller till betalning senare än 5 år	398,1	446,8	430,5
Summa operationell leasing	819,3	880,3	853,5

Not 29 Ansvarsförbindelse förtroendevaldas pensioner (inklusive löneskatt 24,26%)

	7,1	2,6	7,1
--	-----	-----	-----

Derivat

Bakgrund och syfte med säkringen

Botkyrka kommun lånar pengar för att finansiera tillgångar som kommunen och dess bolag äger. För att hantera variationer i skuldens storlek så används en mix av korta och långa lån. Upplåningen sker till fast eller till rörlig ränta beroende på vad som för tillfället anses vara fördelaktigt.

I upplåningsportföljen uppstår behov av att hantera ränterisken för att hålla den på den nivå som policy fastställt och som vid var tid anses vara en lämplig avvägning mellan risk och förväntad kostnad. För det syftet använder kommunen räntederivat.

Säkrad risk

Den säkrade risken är den så kallade ränterisken. Definition: Marknadsräntornas påverkan på kommunens resultat.

Resultatet påverkas av förändringar i basränta, vanligtvis STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som normalt ger högre långräntor och därmed högre kostnader om man binder räntan på längre tid.

Säkrad post

Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av ränta hänförliga till finansiering på totalt 4 736 mnkr. Utöver befintliga lån är även prognostiserade räntebetalningar hänförliga till framtida upplåningstransaktioner säkrad post.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används är ränteswapar där kommunen antingen betalar en fast ränta i utbyte mot en rörlig eller betalar en rörlig ränta i utbyte mot en fast. Syftet är att forma ränterisken i linje med finanspolicyn. Även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

Kvalitativ bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

2019-08-31 bedöms samtliga identifierade säkringar vara effektiva enligt kriterierna nedan.

Säkringsstrategin avseende ränterisken präglas av ett portföljtänk som innebär att det är karaktären på portföljen som helhet som bedöms och inte enskilda poster. Bedömningen av säkringarnas effektivitet kan därmed inte ske genom att enskilda säkringar bedöms mot enskilda lån utan utgår också från portföljtänket. I samband med årsbokslutet görs en kvalitativ bedömning av säkringarnas effektivitet genom att med hjälp av olika kriterier jämföra villkoren för säkringsinstrumenten med villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid och räntebas. Effektiviteten bedöms också utifrån om strategin för ränteriskhantering uppfylls.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Kommunen har två räntederivat som ej klassificerats som säkringsinstrument. Dessa värderas i enlighet med marknadspraxis utifrån kända räntekurvor. 2019-08-31 har den ena av dem ett negativt marknadsvärde och därmed har en derivatskuld bokförts.

Från och med 1 januari 2019 trädde ny lagstiftning ikraft för kommunal redovisning, 2018:597 Lag om kommunal bokförings- och redovisning (LKBR). Botkyrka kommun har anpassat sin bokföring och redovisning efter denna lag.

LKBR innebär att tidigare rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) har införlivats i lagtexten och de tidigare rekommendationerna är sedan årsskiftet därmed lag.

Detta har för Botkyrka kommun inneburit justeringar i hur resultat- och balansräkningen med tillhörande noter samt kassaflödesanalysen presenteras.

Endast en ren skillnad i redovisningsprinciper finns vid upprättandet av detta bokslut jämfört med tidigare. Från och med 2019 värderas finansiella instrument till verkligt värde per bokslutsdagen enligt RKR R7, istället för som tidigare till lägsta värde av marknadsvärde och anskaffningsvärde. Förändringen innebär att skillnaden mellan tidigare bokfört värde och verkligt värde vid ingången av räkenskapsåret redovisas direkt mot eget kapital som en följd av byte av redovisningsprincip.

I Botkyrka kommun värderas därför placerade medel sedan årsskiftet till marknadsvärdet per bokslutsdagen och inte som tidigare till lägsta värdet av anskaffningsvärde och marknadsvärde. Ingående värde (från 2018) vid samma tidpunkt har räknats om till ett marknadsvärde via ingående eget kapital.

I övrigt har inga förändringar skett – varken i redovisningsprinciper, i tillämpningar eller i uppskattningar.

- Intäkter redovisas i den period det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen. Intäkterna ska dessutom kunna beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har tagits upp till de belopp som de beräknas inflyta med.
- Tillgångar och skulder tas upp till anskaffningsvärde.

Periodisering av inkomster och utgifter sker enligt god redovisningssed, dvs till det år då vara levereras, tjänst utförs eller händelse inträffar. Beloppsgräns för periodisering är ett prisbasbelopp, dvs 46 500 kronor 2019.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas i not till respektive post i resultaträkningen och i kassaflödesrapporten. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 5 miljoner kronor. Enligt RKR R11 är en post i resultaträkningen jämförelsestörande när beloppet är

Redovisningsprinciper 2019

väsentligt och posten är av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet, t ex nedskrivningar av anläggningstillgångar och vinst/förlust vid försäljning av exploateringsfastigheter.

VA-verksamhetens resultat

VA-verksamhetens resultat ingår i resultatet för kommunen där verksamheten är uppdelad på kortfristig skuld (förutbetalad intäkt) avseende resultatfond och långfristig skuld avseende investeringsfond.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna periodiseras och redovisas det år då den beskattningsbara inkomsten intjänas. Kommunen redovisar, enligt RKR R2, skatteintäkter utifrån den prognos som Sveriges kommuner och Landsting (SKL) publicerar i augusti för skatteavräkningar samt från december avseende fastighetsskatten.

Övriga intäkter, gatukostnadsersättningar, anläggningsavgifter med mera

Gatukostnadsersättningar, anläggningsavgifter, avslutningsavgifter och övriga investeringsbidrag intäktsförs på ett sätt som återspeglar hur investeringen används och förbrukas, endast delvis enligt RKR R2. Denna rekommendation har Botkyrka kommun tillsammans med andra stora kommuner ifrågasatts, avseende gatukostnadsersättning och privata investeringsbidrag. Kommunen följer därför ej rekommendationen i dessa avseenden. Effekterna av detta ställningstagande redogörs därför inte i detta bokslut, utan Botkyrka kommun hänvisar till den gemensamma skrivelsen som har skickats till RKR.

Kommunen följer den äldre rekommendationen RKR 18.1 där periodisering får göras avseende gatukostnadsersättning och privata investeringsbidrag. Styrelsen för RKR har beslutat att man tills vidare kan välja att tillämpa även denna rekommendation.

Löner

Semesterlöneskuld, timanställdas löner och okompenserad övertid redovisas tillsammans med arbetsgivaravgifter som en kostnad under aktuellt intjänande år och som en kortfristig skuld i balansräkningen. Semesterlöneskulden beräknas separat för varje personalkategori.

Pensionsskulden

Kommunens pensionsskuld är den skuld som kommunen har till anställda och pensionärer, och uppgår till nuvärdet av framtida pensionsutbetalningar. Beräkning sker enligt SKL:s riktlinjer RIPS07.

Kommunen redovisar pensionsskulden enligt den så kallade blandmodellen:

- Pension som tjänats in före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och utbetalningarna redovisas som kostnad i resultaträkningen.
- Pension som tjänats in från och med 1998 kostnadsförs det år de tjänas in och tas upp

som kortfristig skuld till dess att de betalas ut, vilket sker i mars året efter intjänandet. I samtliga belopp ingår särskild löneskatt på 24,26 procent.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella anläggningstillgångar i form av aktier och fonder tas upp till anskaffningsvärdet om de gäller dotterbolag eller intressebolag.

Finansiella skulder redovisas enligt RKR R7 antingen som kortfristiga eller långfristiga skulder. Den del av ett långfristigt lån som förfaller till betalning inom tolv månader, räknat från balansdagen, redovisas som kortfristig skuld medan ett lån som förfaller efter 12 månader räknat från balansdagen redovisas som långfristig skuld.

Kommunens pensionsmedelsportfölj i form av marknadsnoterade fonder och finansiella instrument är klassificerad som omsättningstillgångar. Samtliga placeringsmedel är värderade till marknadsvärdet på bokslutsdagen. Därmed inte som tidigare till lägsta värdet av anskaffningsvärde och marknadsvärde. Detta innebär att ingående värde (2018) vid samma tidpunkt har räknats om till ett marknadsvärde. Korrigeringen har gjorts via ingående eget kapital. Portföljens förvaltning regleras i finanspolicy som kommunfullmäktige antagit.

Marknadsnoterade aktier och fonder klassificeras som omsättningstillgångar enligt RKR R7.

Leasing

Leasing klassificeras som operationell eller finansiell leasing enligt RKR R5. Även hyresavtal klassificeras enligt rekommendationen. Finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen samt som en skuld till leasegivaren. Operationell leasing redovisas som en ansvarsförbindelse i särskild not.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Enligt LKBR är en anläggningstillgång ”en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk av väsentligt värde”. I kommunen klassificeras en kostnad som en investering och därmed som anläggningstillgång när tillgången har en nyttjandeperiod som är längre än tre år och anskaffningsvärdet är över ett prisbasbelopp, 46 500 kronor 2019. Kostnader som inte uppfyller definitionen för anläggningstillgång bokförs som kostnad i driften.

Anskaffningsvärde, avskrivning, avskrivningstid och avskrivningsmetod

Anläggningstillgångar i kommunen skrivs av utifrån tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod och baseras på anläggningens anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar såsom aktier, andelar, bostadsrätter, mark, konst och pågående arbeten sker inga avskrivningar.

Kapitaltjänstkostnad beräknas på de aktiverade anläggningarna och belastar enheterna som kostnader

i form av avskrivning och internränta. För pågående byggprojekt som inte ianspråktagits har tidigare år ackumulerad internränta lagts till anskaffningsvärdet. Internräntan på dessa byggprojekt är borttagen från och med 2018.

För verksamhetslokaler ingår kapitalkostnaden i internhyran. För några verksamhetsfastigheter används annuitet som beräkningsmetod och för övriga investeringar nominell/linjär beräkningsmetod.

Avskrivning av maskiner och inventarier påbörjas månaden efter anskaffningen. För fastigheter påbörjas avskrivningen när anläggningen är färdig och kan användas.

Följande avskrivningstider har i huvudsak tillämpats i kommunen under året:

Objekt	Avskrivningsintervall i år
Verksamhetsfastigheter	3-80
Fastigheter för affärsverksamhet	10-50
Publika fastigheter (gator, vägar, parker och VA)	10-50
Uthyrda fastigheter	10-80
Hyrda fastigheter	10-33
Maskiner och inventarier	3-12
Bilar och transportmedel	3-12

Enligt RKR R4 ska kommunen dela upp sina anläggningstillgångar i betydande komponenter som sedan ska skrivas av separat.

Kommunen använder en blandmodell med två olika tillvägagångssätt vid fördelningen av en investering på komponenter och det som avgör är vad det är för typ av investering. Byggprojekt fördelas på komponent vid tidpunkten då de tas i anspråk och reinvesteringar fördelas på komponent direkt vid kontering av fakturan.

Följande komponentindelning och avskrivningstider tillämpas i kommunen för verksamhetsfastigheter, gata & park, VA och idrottsplatser/konstgräsplaner enligt ny modell med komponentindelning:

Komponentindelning för verksamhetsfastigheter	Avskrivningstid
Mark	-
Markanläggning/ utemiljö	25 år
Stomme	80 år
Tak, plåt	40 år

Fasad	25 år
Värme, sanitet	25 år
El, ledningar	30 år
Invändigt bygg	10 år
Styr & Regler	20 år

Komponentindelning för gata & park	Avskrivningstid
Grundlager	Evig
Mellanlager	30 år
Slitlager	15 år
Markanläggning/ Utemiljö	25 år

Komponentindelning för VA	Avskrivningstid
Ledning	50 år
Pump	15 år
Styr och regler	20 år
Byggnad (stomme)	50 år

Komponentindelning för konstgräsplaner/ idrottsplatser	Avskrivningstid
Markuppbyggnad	25 år
Konstgräs	9 år
Belysning	15 år
Utrustning	10 år
Läktare	20 år
Övrig utrustning	15 år
Teknisk utrustning isbanor	25 år
Elcentral	30 år
Invändigt bygg	10 år
Ponton	40 år

Under 2018 har följande förändringar genomförts vad gäller komponenter och avskrivningstider för konstgräsplaner/idrottsplatser:

Markuppbyggnad har ändrats från 15 år till 25 år då det innehåller samma delar som komponent för parker samt byggprojekt och bör därför ha samma avskrivningstid. Förändring har även gjorts gällande komponent teknisk utrustning isbanor då bedömning av livslängd har korrigerats från 10 år till 20 år. Komponent teknisk utrustning 5 år för konstgräsplaner/ idrottsplatser har tagits bort då den inte behövdes. Tillkommande komponenter för konstgräsplaner/ idrottsplatser är el-central, invändigt bygg och ponton då bedömningen har gjorts att dessa inte inryms i någon övrig redan framtagen komponent.

Exploateringsutgifter

Upparbetade utgifter i kommunens exploateringsverksamhet redovisas som omsättningsstillgång när kommunen inte ska äga tillgången och som anläggningstillgång när kommunen ska vara slutlig ägare, till exempel för gator och parker.

Immateriella tillgångar

De immateriella tillgångarna i kommunen består av: Dokument- och ärendehanteringssystem inom Arkiv och registratur med avskrivningstid 5 år. Nytt personalsystem finns med avskrivningstid 5 år. Kultur- och fritidsförvaltningens E-utveckling 2016 – 2018 med avskrivningstid 3 år.

Redovisning av immateriella anläggningstillgångar sker i enlighet med RKR R3.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning gör kommunen till årsredovisningen. Till bokslut för delår 1 görs inte ett fullständigt koncernbokslut utan ett förenklat sådant med tillhörande prognos per bolag och för helår.

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har ett betydande inflytande (minst 20 procent), en så kallad sammanställd redovisning. Den ska ge en samlad bild av kommunens och de kommunala företagens verksamhet och ekonomiska ställning.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Samtliga koncernbolag upprättar årsredovisning enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Följande bolag ingår i den sammanställda redovisningen som sammanställs till årsredovisningen:

Bolag	Ägarandel
Botkyrkabyggen AB	100 %
Botkyrka Stadsnät AB	100 %
Upplev Botkyrka AB	100 %
Hägelbyparken AB	100 %
SRV återvinning AB	31,5%
Söderenergi AB	29 %
Södertörns Energi AB	50 %
Södertörns Fjärrvärme AB	50 %
Botkyrka Södra Porten Holding AB	50 %
Tillväxt Botkyrka AB	100%

Ordlista

Anläggningstillgångar är tillgångar som kommunen tänker äga och använda under längre tid och som inte är av mindre värde, till exempel fastigheter, inventarier och finansiella tillgångar.

Annuitetsmetoden fördelar investeringens kapitaltjänstkostnader, internränta och avskrivningar, med

lika stora belopp för varje år av tillgångens ekonomiska livslängd (jmf med nominell metod).

Avskrivning är en fördelning av anläggningstillgångars värdeminskning beräknat på anskaffningsvärde och nyttjandeperiod.

Derivat är finansiella instrument som innebär överenskommelser om förpliktelser vid en given framtida tidpunkt. Värdet på ett derivat är kopplat till en underliggande tillgång eller skuld. De vanligaste derivatinstrumenten är optioner, terminer och swappar.

Eget kapital är den del av tillgångarna som finansierats med egna medel och är skillnaden mellan samtliga tillgångar och samtliga skulder.

Finansnetto är skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader.

Internränta är ränta för de anläggningstillgångar som en viss verksamhet använder.

Kapitalbindningstid talar om hur långa lån kommunen har i genomsnitt.

Kapitalkostnad är ett samlingsbegrepp för internränta och avskrivningar på kommunens anläggningar i anläggningsregistret. Belastar verksamheternas resultat.

Kortfristig fordran och skuld avser fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning inom ett år.

Likviditet visar kommunens betalningsförmåga på kort sikt. Beräknas genom att dividera omsättningstillgångar (minus varulager) med kortfristiga skulder.

Långfristig fordran och skuld avser fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning senare än ett år från bokslutsdatum.

Nettoinvesteringar är investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag.

Nettokostnader avser driftkostnader efter avdrag för avgiftsintäkter, ersättningar och andra driftintäkter.

Nominell metod innebär att avskrivning sker med lika stort belopp varje år och ränta beräknas på investeringens bokförda värde. Metoden ger minskade kapitaltjänstkostnader eftersom räntan beräknas på ett successivt lägre bokfört värde (jmf med annuitet).

Omsättningstillgångar är tillgångar som inte är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, det vill säga tillgångar som på kort sikt kan omvandlas till likvida medel. Hit räknas tillgångar i kassa, bank, kortfristiga placeringar, kortsiktiga fodringar och förråd.

Periodisering innebär att kostnader och intäkter fördelats till den redovisningsperiod de hör.

Räntebindningstid talar om hur lång tid kommunen har bundit räntan i genomsnitt.

Rörelsekapital är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Det speglar kommunens finansiella ställning på kort sikt.

Soliditet visar kommunens betalningsförmåga på lång sikt. Beräknas genom att man dividerar eget kapital med tillgångarna.

Handläggare
Markus Millegård
070-180 73 96
markus.millegard@botkyrka.se

Mottagare
Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen
mmd.nacka.avdelning4@dom.se

Yttrande över aktbilaga 23-26, målnummer M 8514-18

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommun (nämnden) har i yttrande daterat 2019-08-09 lämnat synpunkter gällande Crane AB:s (bolaget) ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till fortsatt verksamhet på fastigheten Tumba 7:239. Bolaget har bemött nämndens och andra remissinstansers synpunkter, och nämnden har nu av mark- och miljödomstolen getts möjlighet att yttra sig över bolagets yttrande.

Yttrande

Buller

Tumba skog

Vad gäller buller vid eventuell framtida bostadsbebyggelse i Tumba skog, enligt den detaljplan som är antagen av kommunen men som ännu inte har vunnit laga kraft, så vill nämnden framföra följande. Det framgår av planbeskrivningen att detaljplanarbetet påbörjades före den 2 januari 2015. Enligt Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller så är därför de riktvärden som anges i den vägledningen tillämpliga. Nämnden anser därför att Naturvårdsverkets riktvärden, snarare än Boverkets riktvärden, bör utgöra utgångspunkt vid fastställande av villkor avseende buller vid eventuellt tillkommande bebyggelse.

Om domstolen vid en rimlighetsavvägning i enlighet med 2 kap. 7 § miljöbalken överväger att besluta om mindre långtgående villkor gällande bullernivåer, så anser nämnden att det är viktigt att den samlade bullersituationen vid de planerade bostadsbyggnaderna närmast pappersbruket beaktas. Detta eftersom bostäderna också kommer att utsättas för trafikbuller från vägen och järnvägen som ligger mellan pappersbruket och den planerade bebyggelsen. Planbeskrivningen tillhörande detaljplanen för Tumba skog anger att den ekvivalenta ljudnivån avseende trafikbuller vid bostadshusens fasader mot järnvägen och K P Arnoldssons väg blir ca 60 dB(A).

Bostäder inom bruksområdet

Om domstolen väljer att föreskriva villkor avseende buller vid bostadshus inom bruksområdet i enlighet med bolagets förslag, så anser nämnden fortsatt att villkoret inte bör omfatta hela det historiska bruksområdet. Nämnden ser inte någon anledning till att mindre stränga bullervillkor ska gälla vid samtliga bostäder inom det historiska bruksområdet, när

genomförda bullerutredningar visar att det endast är vid de bostadshus som ligger allra närmast pappersbruket som det finns svårigheter att leva upp till Naturvårdsverkets riktvärden för natt.

Energi

Nämnden uppskattar bolagets åtagande att se över möjligheten att övergå till förnybara alternativ när de oljeeldade pannorna behöver bytas ut. För den större pannan är det dock, utifrån vad bolaget har angett, lite oklart hur lång den kvarvarande livslängden är. Eftersom tidsramen för ett utbyte är osäker, och bolagets åtagande dessutom är ganska fritt för tolkning, så anser nämnden fortsatt att ett skarpt krav på utredningar av konkreta alternativ till ångproduktion med hjälp av olja vore motiverat. Även om ångproduktionen från olja procentuellt sett är liten i förhållande till den totala ångproduktionen, så kan inte oljeanvändningen anses vara obetydlig, enligt nämndens mening. Ett krav i tillståndet på utredning av förnybara alternativ för ångproduktionen får därmed anses vara skäligt och miljömässigt motiverat.

Verksamhetskoder och BAT-slutsatser

Nämnden ser att det finns ett visst tolkningsutrymme angående om bolagets verksamhet omfattas av verksamhetskoden 21.10-i i miljöprövningsförordningen, respektive om den omfattas av BAT-slutsatserna för produktion av massa, papper och kartong. Vi lämnar inte några ytterligare kommentarer i sak, utöver vad vi framförde i yttrandet daterat 2019-08-09. Vi anser dock att dessa frågor bör finnas med vid mark- och miljödomstolens prövning av tillståndsansökan.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Myrna Persson
Ordförande

2019-10-24

Dnr: 2019-1416

Referens

Therese Nordin

072-746 39 00

therese.nordin@botkyrka.se

Mottagare

Salar Balta

Diagnosvägen 13C lgh 1602
14154 Huddinge

Beslut om tillfälligt tillstånd för detaljhandel med tobaksvaror enligt 5 kap. 1 § – Salar Balta \ Tuna närbutik

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beviljar Salar Balta \ Tuna närbutik med organisationsnummer 19620810-0971, tillfälligt tillstånd att på Kyrkoherden 1, Tunatorget 5 att bedriva detaljhandel med tobaksvaror under perioden 2019-10-24-2019.12.09.

Bakgrund

Salar Balta \ Tuna närbutik med organisationsnummer 19620810-0971 ansöker om tillfälligt tillstånd för detaljhandel med tobaksvaror i avvaktan på att miljö- och hälsoskyddsnämnden tar beslut om tillstånd som gäller tills vidare.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att ta beslut i ärendet 2019.12.09.

Motivering

Miljöenhetens uppfattning är att Salar Balta \ Tuna närbutik med organisationsnummer 19620810-0971 uppfyller kraven i 5 kap. 2 § på personlig och ekonomisk lämplighet.

Lagstiftning

Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088)

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Myrna Persson
Ordförande

Beslutet expedieras till sökanden, Polismyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholms län och Folkhälsomyndigheten.

Så överklagar du beslutet

Om du är missnöjd med det här beslutet så kan du överklaga det skriftligt. Överklagandet måste ha kommit in till samhällsbyggnadsförvaltningen **senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet.**

Gör så här:

1. Tala om vilket beslut du överklagar, diarienummer och beslutsdatum. Ange att det är ett överklagande till Förvaltningsrätten i Stockholm.
2. Beskriv vilken ändring i beslutet som du vill ha.
3. Motivera varför du anser att beslutet är oriktigt.
4. Uppge namn, person- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer.
5. Underteckna överklagandet.
6. Lämna eller skicka överklagandet till:

Botkyrka kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Miljöenheten
147 85 Tumba

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer om beslutet ska ändras. Därefter skickar vi överklagandet, och i förekommande fall det ändrade beslutet, vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm som gör en egen bedömning av överklagandet.

Kontakta handläggaren om du vill ha mer information. Kontaktuppgifter finns på första sidan i beslutet.

2019-10-24

Dnr: 2019-1277

Referens

Jonatan Nyberg
070-886 10 56
jonatan.nyberg@botkyrka.se

Mottagare

Alby Bilecen Kiosk Handelsbolag

Lagmansbacken 1
14556 Norsborg

Beslut om tillfälligt tillstånd för detaljhandel med tobaksvaror enligt 5 kap. 1 § – Alby Bilecen Kiosk Handelsbolag

Beslut

Miljö- och hälsoskydds nämnden beviljar Alby Bilecen Kiosk Handelsbolag med organisationsnummer 16969744-4371, tillfälligt tillstånd att på Byamannen 2, Lagmansbacken 1 att bedriva detaljhandel med tobaksvaror mellan 2019-10-24 och 2019-12-09.

Bakgrund

Alby Bilecen Kiosk Handelsbolag med organisationsnummer 16969744-4371 ansöker om tillfälligt tillstånd för detaljhandel med tobaksvaror i avvaktan på att miljö- och hälsoskydds nämnden tar beslut om tillstånd som gäller tills vidare.

Miljö- och hälsoskydds nämnden kommer att ta beslut i ärendet 2019-12-09.

Motivering

Miljöenhetens uppfattning är att Alby Bilecen Kiosk Handelsbolag med organisationsnummer 16969744-4371 uppfyller kraven i 5 kap. 2 § på personlig och ekonomisk lämplighet.

Lagstiftning

Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088)

För miljö- och hälsoskydds nämnden

Myrna Persson
Ordförande

Beslutet expedieras till sökanden, Polismyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholms län och Folkhälsomyndigheten.

Så överklagar du beslutet

Om du är missnöjd med det här beslutet så kan du överklaga det skriftligt. Överklagandet måste ha kommit in till samhällsbyggnadsförvaltningen **senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet.**

Gör så här:

1. Tala om vilket beslut du överklagar, diarienummer och beslutsdatum. Ange att det är ett överklagande till Förvaltningsrätten i Stockholm.
2. Beskriv vilken ändring i beslutet som du vill ha.
3. Motivera varför du anser att beslutet är oriktigt.
4. Uppge namn, person- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer.
5. Underteckna överklagandet.
6. Lämna eller skicka överklagandet till:

Botkyrka kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Miljöenheten
147 85 Tumba

Miljö- och hälsoskydds nämnden bedömer om beslutet ska ändras. Därefter skickar vi överklagandet, och i förekommande fall det ändrade beslutet, vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm som gör en egen bedömning av överklagandet.

Kontakta handläggaren om du vill ha mer information. Kontaktuppgifter finns på första sidan i beslutet.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Policy och riktlinjer för politisk beredning i Botkyrka kommun

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2018:343
Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige
Dokumentet beslutades den: 2019-01-31
Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder och förvaltningar
Dokumentet gäller till den: 2024-01-31

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentansvarig är: Kommunfullmäktige

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunstyrelsen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Kommunstyrelsen

Relaterade dokument:

Policy

Beredning av ärenden och beslutsunderlag utgör en viktig del i den demokratiska processen och i det politiska arbetet. Nämnder och kommunstyrelse har genom sitt reglemente ett uppdrag och ett ansvarsområde av fullmäktige. För att kunna uppfylla det uppdraget är det viktigt att tillämpa ändamålsenliga rutiner och arbets sätt vid beredning av ett ärende.

Samtliga moment i beredningsprocessen syftar till att kvalitetssäkra beslutsunderlag som ska behandlas av nämnd, styrelse eller fullmäktige. Rutinerna är länkar i en kedja. Varje enskild rutin måste fungera för att kommunens gemensamma beredningsprocess som helhet ska vara effektiv.

Det är också viktigt att beredningsprocessen är transparent så att det tydligt kan utläsas hur ett ärende initierats, vem eller vilka som svarar för vilka delar i ett beslutsunderlag samt av vem och hur ett ärende har beretts inom organisationen. Alla medborgare ska ha möjlighet att följa ett ärendes väg. En korrekt ärendehantering är avgörande för rättssäkerheten och för demokratin.

Förtroendevalda i Botkyrka kommun kan förvänta sig att ett ärende berett av tjänsteperson är lagligt, objektivt, konsekventbedömt, analyserat och förståeligt. Ärendet belyser även verksamhetsmässiga och ekonomiska perspektiv. Informationen är tillräcklig så att de förtroendevalda har insikt i vilka konsekvenser ett beslut medför samt om det finns alternativa handlingsvägar.

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Riktlinjer

Ordförandeberedning

Inför nämndens sammanträde träffas nämndens ordförande, förvaltningschef och nämndsekreterare för genomgång av kommande ärenden. Det är slutligen ordförande som fastställer dagordningen.

Beredningen syftar till att

- Planera kommande nämnds sammanträde; beslutsärenden och eventuella informationspunkter
- Fastställa ärendelista inför sammanträdet
- Utifrån ärendebalanslista och årshjul föra dialog om kommande ärenden och sammanträden
- Vara ett tillfälle för ordföranden att formellt ge förvaltningen beredningsuppdrag
- Formulera ordförandens förslag till beslut

Närvarar gör

- Nämndordföranden
- Förvaltningschef
- Nämndsekreterare
- Övriga bjuds in efter särskilt önskemål av ordförande

Inför beredningen

- Nämndsekreteraren ansvarar för mötesbokning
- Nämndsekreteraren tillställer ordföranden förslag på ärendelista och beslutsunderlag i respektive ärende. Ordföranden beslutar när utskicket senast ska ske
- Sluthanterade beslutsunderlag som beretts av tjänstemannaorganisationen ska vara diarieförda och vara tjänstemannaorganisationens samlade bedömning av ärendet.
- För ärenden som ska beslutas av kommunstyrelse/fullmäktige, ska ärendet beretts vid KLF:s förvaltningsberedning

Efter beredningen

- Om det vid beredningen framkommer behov av fortsatt utredning ger ordföranden ett kompletterande beredningsuppdrag till förvaltningen, alternativt övergår ärendet till politisk beredning. Ordföranden avgör hur ärendet ska beredas vidare
- Utifrån ordförandens beslut fastställs kallelse till kommande nämndsammanträde
- Ordförandens synpunkter på övriga aktuella eller kommande ärenden eller sammanträden noteras

- Nämndsekreteraren stöttar vid behov ordförandens framskrivning av ordförandeförslag

Kommunstyrelsens ordförandeberedning

Inför kommunstyrelsens sammanträde träffas kommunstyrelsens ordförande, kommundirektör, kanslichef och kommunsekreterare för genomgång av kommande ärenden. Kommunstyrelsens ordförande avgör om representanter från den politiska majoriteten inklusive politiska sekreterare ska närvara vid beredningen. Det är slutligen ordföranden som fastställer dagordningen. Kommunstyrelsens ordförandeberedning sker varje vecka.

Beredningen syftar till att

- Planera kommande kommunstyrelsesammanträde; beslutsärenden och eventuella informationspunkter
- Fastställa ärendelista inför sammanträdet
- Utifrån ärendebalanslista och årshjul föra dialog om kommande ärenden och sammanträden
- Vara ett tillfälle för ordföranden att formellt ge förvaltningen beredningsuppdrag
- Formulera ordförandens förslag till beslut.
- Koordinera den politiska organisationen.

Närvarar gör

- Kommunstyrelsens ordförande
- Representanter från den politiska majoriteten och politiska sekreterare (efter beslut av ordföranden)
- Kommundirektör
- Kommunsekreterare
- Kanslichef
- Pressansvarig
- Övriga bjuds in efter särskilt önskemål av ordförande

Inför beredningen

- Sluthanterade beslutsunderlag som beretts av tjänstemannaorganisationen ska vara diarieförda och vara tjänstemannaorganisationens samlade bedömning av ärendet.
- För ärenden som berör andra nämnders verksamhet ska samberedning ha skett
- Kommunsekreterare ansvarar för mötesbokning
- Kommunsekreterare tillställer beredningen ärendelista och beslutsunderlag i respektive ärende. Ordföranden beslutar när utskicket senast ska ske.

Efter beredningen

- Om det vid beredningen framkommer behov av fortsatt utredning ger ordföranden ett kompletterande beredningsuppdrag till förvaltningen, alternativt övergår ärendet till politisk beredning. Ordföranden avgör hur ärendet ska beredas vidare
- Utifrån ordförandens beslut fastställs kallelse till kommande nämndsammanträde
- Ordförandens synpunkter på övriga aktuella eller kommande ärenden eller sammanträden noteras
- Kommunsekreteraren stöttar vid behov ordförandens framskrivning av ordförandeförslag

Samordningsforum nämnd-medborgarprocess

Deltagare i forumet träffas en gång i månaden för att stämma av pågående arbete inom ram för respektive medborgarprocess. Tid för avstämning avsätts på kommunstyrelsens ordförandeberedning. Kommunstyrelsens ordförande avgör om andra representanter än de som anges nedan ska närvara vid avstämnings-tillfället.

Forumet syftar till att

- Stämma av och fokusera på övergripande processutveckling, det vill säga mål och processer inom ram för nivå två, samt frågor som påverkar flera olika nämnder.
- Diskutera och stämma av övrigt aktuellt inom ram för kommunens medborgarprocesser

Närvarar gör

- Kommunstyrelsens ordförande och övriga nämndordföranden
- Kommundirektör
- Medborgarprocessägare
- Kvalitetschef och/eller controller
- Övriga bjuds in efter särskilt önskemål av ordförande

Inför beredningen

- Underlag och dagordning bereds vid det KLG möte som äger rum veckan innan kommande kommunstyrelsesammanträde. Kommunsekreterare ansvarar för att sammanställa dagordning och eventuella underlag
- Kvalitetschef och/eller controller ansvarar för mötesbokning
- Kvalitetschef och/eller controller tillställer inbjudna deltagare ärendelista och underlag i respektive ärende. Ordföranden beslutar när utskicket senast ska ske

Efter beredningen

- Kvalitetschef/controller ansvarar för att upprätta minnesanteckningar och att dessa tillställs mötesdeltagarna.

Oppositionsberedning

En fungerande demokratisk process förutsätter att både majoritet och opposition får information om de underlag som tillställts nämnd eller styrelse. För att upprätthålla en demokratisk process ska en oppositionsträff äga rum innan nämnden eller styrelsen sammanträder. Därför finns oppositionsträff. Inför nämndens sammanträde träffas representanter från oppositionspartierna, förvaltningschefen och nämndsekreteraren för genomgång av kommande nämnds ärenden. Nämndens ordförande avgör om representanter från den politiska majoriteten inklusive politiska sekreterare ska närvara vid oppositionsberedningen.

Beredningen syftar till att

- Säkra transparens och insyn
- Säkerställa att samtliga partier får möjlighet till fördjupad information om kommande nämndärenden
- Möjliggöra för frågor kopplade till nämndens ärende

Närvarar gör

- Representanter från oppositionspartierna
- Representanter från den politiska majoriteten och politiska sekreterare (efter beslut av ordföranden)
- Förvaltningschef
- Nämndsekreterare
- Övriga bjuds in vid behov (efter beslut av förvaltningschefen)

Inför beredningen

- Nämndsekreteraren ansvarar för mötesbokningar
- Oppositionsdeltagare anmäler förhinder i god tid till nämndens sekreterare.
- Oppositionsberedningen infaller senast 3 dagar innan nämndsammanträde
- Underlaget är ordinarie utskick av handlingar inför nämndsammanträde

Efter beredningen

- Nämndsekreteraren sammanställer svar på inkomna frågor som inte kunnat besvaras under mötet och delger svar till berörda innan nämnd- eller kommunstyrelsesammanträdet äger rum.

Ledamotinitiativ

Enligt kommunallagen 4 kap. 20 § får en ledamot väcka ärenden i nämnden.

Rutin för hantering av ledamotinitiativ

- Ledamoten måste tjänstgöra vid sammanträdet
- Nämnden beslutar genom majoritetsbeslut om och hur ärendet ska beredas. Något beredningstvång gäller inte, förutsatt att ärendet inte gäller myndighetsutövning, för nämnderna. Ett ärende kan avgöras vid samma sammanträde som det väckts
- Ledamot lämnar in ärendet senast tre dagar före sammanträdet till nämndsekreterare
- Ärenden som inkommer senast tre dagar innan sammanträdet anmäls, efter samråd med nämndens ordförande, som en punkt på dagordningen där det framgår att det är ett initiativärende. Ny dagordning tillställs ledamöterna
- Vid sammanträdet avgörs:
  - Om ärendet ska avgöras direkt
  - Om ärendet ska beredas
  - Om ärendet ska bordläggas
- Ärenden som inte inkommer senast tre dagar innan sammanträdet får väckas muntligen av ledamoten vid sammanträdet. Detta förordas ske vid sammanträdet början.
- Ett skriftligt formulerat förslag är att föredra för en effektiv hantering i nämnden

Beredningsuppdrag

Beredningsuppdrag lämnas av nämndordförande till dennes förvaltning. Detta är en möjlighet för ordföranden att få fördjupad information eller underlag inom en avgränsad fråga. Som syftar till om ärendet senare ska lyftas för beslut i nämnd.

Beredningsuppdrag syftar till att

- Uppnå fördjupad kunskap inom en avgränsad fråga inom nämndens verksamhetsområde
- Undersöka förutsättningar för ett eventuellt nämnduppdrag

Framskrivning av uppdrag

- Beredningsuppdrag bör stämmas av med förvaltningschef innan uppdrag ges. Detta för att stämma av eventuella kostnader för utredning, förvaltningens möjlighet att genomföra uppdraget och om andra förvaltningar berörs
- Beredningsuppdrag lämnas skriftligen av ordförande till nämndens/styrelsens sekreterare. Avlämning är inte begränsat till ordförandeberedningstillfällena. Dock sker en formell avlämning vid ordförandeberedningen.
- Nämndsekreterare ansvarar för att registrera uppdraget
- Återrapportering av uppdrag sker vid ordförandeberedningen

Beredningsuppdraget ska innehålla

- Tydligt avgränsad frågeställning och syfte
- Tidpunkt för återrapportering vid ordförandeberedning

2019-12-09

11

Delegationslista

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anteckna till protokollet att nämnden tagit del av delegationslistan 2019-09-23-2019-11-14.

Delegationslista

2019-09-23—2019-11-14

Händelsedatum	Ärenderubrik/anteckning	DBM §	Handläggare	Dnr
2019-09-23	Beslut om försiktighetsmått vid borrhning av energibrunn på fastigheten Näs 1:76	§ 2019-544	Camilla Thörn	2019-1408
2019-09-23	Registrering av livsmedelsanläggning, Isaks Kött & Fisk HB	§ 2019-545	Tobias Karlsson	2019-1446
2019-09-23	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Isaks Kött & Fisk HB	§ 2019-546	Tobias Karlsson	2019-1446
2019-09-23	Beslut om att lämna klagomål utan åtgärd på störande ljud och lukt från ovanliggande lägenhet	§ 2019-547	Jenny Dahlstedt	2019-787
2019-09-23	Årlig avgift för tillsyn av folkölsförsäljning, Pamipa Group Sweden AB/Matöppet Tullingehallen	§ 2019-548	Vanessa Boateng	2019-1433
2019-09-24	Tillstånd för uppehåll i hämtning av hushållsavfall på fastigheten Jordugglan 8	§ 2019-549	Sofia Sjöstedt	2019-1451

2019-11-14

2019-09-24	Avgift för tillsyn enligt miljöbalken av enskild avloppsanläggning på fastighet Hummeltorp 1:10	§ 2019-550	Matilda Hermansson	2019-1067
2019-09-24	Avgift för tillsyn enligt miljöbalken av enskild avloppsanläggning på fastighet Bröthagen 1:8	§ 2019-551	Matilda Hermansson	2019-1045
2019-09-24	Avgift för tillsyn enligt miljöbalken av enskild avloppsanläggning på fastighet Hummeltorp 1:6	§ 2019-552	Matilda Hermansson	2019-1068
2019-09-24	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken av BRF Sedelpressen i Tumba	§ 2019-553	Mikaela Dahlberg	2019-1142
2019-09-25	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken av Klackenbergs Böcker & Papper AB	§ 2019-554	Izabella Hilmevall Janiec	2019-1448
2019-09-25	Registrering av livsmedelsanläggning, Wasim Sajjad	§ 2019-555	Vanessa Boateng	2019-1449
2019-09-25	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Wasim Sajjad	§ 2019-556	Vanessa Boateng	2019-1449
2019-09-26	Beslut om tillstånd för spridning av växtskyddsmedel på fastighet Tumba 7:126, DeLaval Hamra Gård AB	§ 2019-557	Matilda Hermansson	2017-595
2019-09-26	Registrering av livsmedelsanläggning, Salar Balta/Tuna närbutik	§ 2019-558	Vanessa Boateng	2019-1434
2019-09-26	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Salar Balta/Tuna närbutik	§ 2019-559	Vanessa Boateng	2019-1434

2019-11-14

2019-09-27	Beslut om tillstånd för åtgärder inom Tullinge vattenskyddsområde, Peab Anläggning AB	§ 2019-560	Anders Persson	2019-1398
2019-09-27	Registrering av livsmedelsanläggning, Alby Bilecen Kiosk HB	§ 2019-561	Mariann Nordstrand	2019-1452
2019-09-27	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Alby Bilecen Kiosk HB	§ 2019-562	Mariann Nordstrand	2019-1452
2019-09-30	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, F & Y Möbler HB	§ 2019-563	Markus Millegård	2019-1485
2019-09-30	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, BRF Stekspaden	§ 2019-565	Mikaela Dahlberg	2019-796
2019-10-01	Tillstånd att inrätta en avloppsanläggning på fastighet Ploglandet 1:1, Ensta Ploglandet 12	§ 2019-566	Matilda Hermansson	2018-1133
2019-10-01	Beslut gällande slutrapport från efterbehandling av förorenad mark på fastigheten Igelkotten 2	§ 2019-567	Anders Persson	2019-1263
2019-10-02	Beslut om försiktighetsmått vid borrning av energibrunn på fastigheten Tullinge 21:493	§ 2019-568	Camilla Thörn	2019-1454
2019-10-02	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, HSB BRF Anemonen	§ 2019-569	Mikaela Dahlberg	2019-1171

2019-11-14

2019-10-03	Avgift för extra offentlig kontroll av livsmedelsförsäljning, Swepak Trading HB/Asian Food Center	§ 2019-570	Jonatan Nyberg	2019-975
2019-10-03	Beslut om försiktighetsmått vid borrning av energibrunn på fastighet Kyrkbyn 2	§ 2019-571	Camilla Thörn	2019-1337
2019-10-03	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Kompassen, Rikstens skola	§ 2019-572	Vanessa Boateng	2019-1503
2019-10-03	Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken, Hyresbostäder i Alby AB	§ 2019-573	Albert Storby	2019-1504
2019-10-04	Beslut om tillfällig krossning och sortering på fastighet Riksten 9:2	§ 2019-574	Camilla Thörn	2019-1397
2019-10-07	Avgift för extra offentlig kontroll av livsmedelsförsäljning, Al Arez AB/Hemköp Storvreten	§ 2019-575	Tobias Karlsson	2019-1339
2019-10-07	Avgift för extra tillsyn av försäljning av receptfria läkemedel, Al Arez AB/Hemköp Storvreten	§ 2019-576	Tobias Karlsson	2019-943
2019-10-07	Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken, Autosal Teknik AB	§ 2019-577	Mikaela Dahlberg	2019-1497
2019-10-07	Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken, Tumba Bilservice AB	§ 2019-578	Mikaela Dahlberg	2019-1508

2019-11-14

2019-10-07	Föreläggande om att upprätta en ny statusrapport enligt industriutsläppsförordningen, Crane AB	§ 2019-579	Markus Millegård	2017-757
2019-10-08	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, Arameisk-Syrianska Kultur och Idrottsföreningen	§ 2019-580	Izabella Hilmevall Janiec	2019-1422
2019-10-08	Årlig avgift för tillsyn av utrustning med F-gaser, IP-Only Networks AB	§ 2019-581	Sofia Sjöstedt	2019-1530
2019-10-08	Årlig avgift för tillsyn av utrustning med F-gaser, Huawei Technologies Sweden AB	§ 2019-582	Sofia Sjöstedt	2019-1532
2019-10-10	Årlig avgift för tillsyn av utrustning med F-gaser, EMC Convenience AB/Pressbyrån Hallunda	§ 2019-583	Sofia Sjöstedt	2019-1542
2019-10-10	Årlig avgift för tillsyn av utrustning med F-gaser, NRG Pizza AB	§ 2019-584	Sofia Sjöstedt	2019-1542
2019-10-11	Tillstånd att hålla djur inom område med detaljplan på fastigheten Tulpanen 5 (7 höns)	§ 2019-585	Jenny Dahlstedt	2019-1356
2019-10-11	Beslut om att lämna klagomål utan åtgärd på bullerstörning från Hågelbyleden	§ 2019-586	Albert Storby	2018-1327
2019-10-11	Årlig avgift för tillsyn av utrustning med F-gaser, Stockholm Vatten AB	§ 2019-587	Sofia Sjöstedt	2019-1266
2019-10-14	Årlig avgift för tillsyn av utrustning med F-gaser, De Laval International AB	§ 2019-588	Sofia Sjöstedt	2019-1556

2019-11-14

2019-10-14	Tillstånd att inrätta en avloppsanläggning på fastighet Lindhov 15:21	§ 2019-589	Matilda Hermansson	2019-1292
2019-10-14	Avgift för tillsyn enligt miljöbalken av enskild avloppsanordning på fastigheten Östra Bröta 1:27	§ 2019-590	Jenny Dahlstedt	2019-1033
2019-10-16	Avgift för tillsyn enligt miljöbalken av enskild avloppsanordning på fastigheten Västra Bröta 1:9	§ 2019-591	Jenny Dahlstedt	2019-1029
2019-10-21	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, Soba Mobil & Data	§ 2019-592	Izabella Hilmevall Janiec	2019-1387
2019-10-21	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, Anatoliens Kurdiska Kulturförning i Botkyrka	§ 2019-593	Izabella Hilmevall Janiec	2019-1428
2019-10-21	Beslut om tillstånd för Tullinge SKs arrangerande av orienteringstävling i Vinterskogens naturreservat 9-10 november 2019	§ 2019-594	Britta Ahlgren	2019-1260
2019-10-21	Avgift för tillsyn enligt miljöbalken av enskild avloppsanordning på fastighet Östra Bröta 4:19	§ 2019-595	Matilda Hermansson	2019-1050
2019-10-21	Avgift för tillsyn enligt miljöbalken av enskild avloppsanordning på fastighet Östra Bröta 4:28	§ 2019-596	Matilda Hermansson	2019-1043
2019-10-24	Beslut om tillfälligt tillstånd för detaljhandel med tobaksvaror enligt 5 kap. 1 § - Salar Balta/Tuna närbutik	§ 2019-597	Therese Nordin	2019-1416

2019-11-14

2019-10-24	Beslut om tillfälligt tillstånd för detaljhandel med tobaksvaror enligt 5 kap. 1 § - Alby Bilecen Kiosk HB	§ 2019-598	Therese Nordin	2019-1277
2019-10-24	Beslut gällande återanvändning av massor inom fastigheten Norsborg 5:1	§ 2019-599	Anders Persson	2019-1062
	MAKULERAD	§ 2019-600		
2019-10-24	Beslut gällande anmälan om efterbehandling av förorenad mark på fastigheten Tullinge 19:278	§ 2019-601	Anders Persson	2019-1507
2019-10-24	Beslut om att provta utgående spillvatten från oljeavskiljare, RF Bilservice	§ 2019-602	Matilda Hermansson	2018-118
2019-10-28	Tillstånd för uppehåll av hämtning av hushållsavfall på fastigheten Tullinge 20:24	§ 2019-603	Sofia Sjöstedt	2019-1611
2019-10-28	Registrering av livsmedelsanläggning, Pölsemannen Fittja	§ 2019-604	Tobias Karlsson	2019-1618
2019-10-28	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Pölsemannen Fittja	§ 2019-605	Tobias Karlsson	2019-1618
2019-10-28	Beslut gällande anmälan om efterbehandling av förorenad mark, Tumba hem AB	§ 2019-606	Anders Persson	2019-1539

2019-11-14

2019-10-29	Registrering av livsmedelsanläggning, Splendido Service AB/Sushi Time	§ 2019-607	Tobias Karlsson	2019-1608
2019-10-29	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll Splendido Service AB/Sushi Time	§ 2019-608	Tobias Karlsson	2019-1608
2019-10-29	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, Bite Mark & Anläggning AB	§ 2019-609	Mikaela Dahlberg	2019-1505
2019-10-30	Registrering av livsmedelsanläggning, Polmarket Hallunda AB	§ 2019-610	Vanessa Boateng	2019-1607
2019-10-30	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Polmarket Hallunda AB	§ 2019-611	Vanessa Boateng	2019-1607
2019-11-01	Beslut om miljöstraffavgift, Macrogreen AB	§ 2019-612	Izabella Hilmevall Janiec	2017-1166
2019-11-01	Registrering av livsmedelsanläggning, Tullingebergs BK AB/Tullingebergs Bar & Kök Pizzeria	§ 2019-613	Vanessa Boateng	2019-1616
2019-11-01	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Tullingebergs BK AB/Tullingebergs Bar & Kök Pizzeria	§ 2019-614	Vanessa Boateng	2019-1616
2019-11-04	Registrering av livsmedelsanläggning, GR Gourmeterie AB/Greek Gourmeterie	§ 2019-615	Tobias Karlsson	2019-1651

2019-11-14

2019-11-04	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, GR Gourmeterie AB/Greek Gourmeterie	§ 2019-616	Tobias Karlsson	2019-1651
2019-11-04	Beslut gällande efterbehandling av förorenad mark på fastigheten Vårsta 1:400	§ 2019-617	Anders Persson	2019-1499
2019-11-04	Registrering av livsmedelsanläggning, Meze Street AB/Bbeirut	§ 2019-618	Tobias Karlsson	2019-1647
2019-11-04	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Meze Street AB/Bbeirut	§ 2019-619	Tobias Karlsson	2019-1647
2019-11-06	Registrering av livsmedelsanläggning, Container – Exploria AB	§ 2019-620	Vanessa Boateng	2019-1625
2019-11-06	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Container – Exploria AB	§ 2019-621	Vanessa Boateng	2019-1625
2019-11-06	Avgift för extra offentlig kontroll av livsmedelsförsäljning, Skogsbacksskolan	§ 2019-622	Tobias Karlsson	2019-765
2019-11-06	Avgift för tillsyn enligt miljöbalken av enskild avloppsanordning på fastighet Västra Bröta 3:4	§ 2019-623	Jenny Dahlstedt	2019-1027
2019-11-06	Årlig avgift för tillsyn enligt strålskyddslagen, Suntana Drop-In Solarium AB	§ 2019-624	Izabella Hilmevall Janiec	2019-1600

2019-11-14

2019-11-07	Registrering av tidsbegränsad livsmedelsanläggning, Mat To Go Stockholm HB	§ 2019-625	Mariann Nordstrand	2019-1660
2019-11-07	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll Mat To Go Stockholm HB	§ 2019-626	Mariann Nordstrand	2019-1660
2019-11-07	Tillstånd för förlängt hämtningsintervall av avloppsslam från enskilda avloppsanläggningar på fastighet Viadmarken 1:51	§ 2019-627	Matilda Hermansson	2019-1639
2019-11-07	Avgift för extra offentlig kontroll av livsmedelsförsäljning, Swepak Trading HB/Asian Food Center	§ 2019-628	Jonatan Nyberg	2019-975
2019-11-07	Beslut om försiktighetsmått vid borrning av energibrunn på fastigheten Eriksberg 2:32	§ 2019-629	Matilda Hermansson	2019-1512
2019-11-08	Miljösanktionsavgift för inrättande av enskild avloppsanläggning utan tillstånd på fastigheten Tumba 7:126, Tullinge Båtsällskap	§ 2019-630	Jenny Dahlstedt	2019-734
2019-11-08	Tillstånd för uppehåll i hämtning av hushållsavfall på fastigheten Brink 2:3	§ 2019-631	Sofia Sjöstedt	2019-1637
2019-11-11	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, Botkyrka Turkiska kultur- och ungdomsförening	§ 2019-632	Izabella Hilmevall-Janiec	2019-1432

2019-11-14

2019-11-11	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, House slott fest & antik Sturehov AB	§ 2019-633	Jonatan Nyberg	2019-1669
2019-11-11	Beslut om försiktighetsåtgärder vid borrhining av energibrunn på fastigheten Tellus 34	§ 2019-634	Matilda Hermansson	2019-1633
2019-11-11	Ekonomisk uppföljning oktober 2019, miljö- och hälsoskyddsnämnden	§ 2019-635	Ulrika Svärd	2019-1679
2019-11-12	Tillstånd att hålla djur inom område med detaljplan, 15 höns på fastigheten Braxen 3	§ 2019-636	Jenny Dahlstedt	2019-1502
2019-11-12	Registrering av livsmedelsanläggning, May Garmo/Pölsemannen (vid Hornbach)	§ 2019-637	Tobias Karlsson	2019-1653
2019-11-12	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, May Garmo/Pölsemannen (vid Hornbach)	§ 2019-638	Tobias Karlsson	2019-1653
2019-11-12	Registrering av livsmedelsanläggning, Ajra Catering HB/Joy's Kitchen	§ 2019-639	Vanessa Boateng	2019-1680
2019-11-12	Föreläggande att avlägsna brygga och övriga anläggningar inom strandskyddsområde invid och på fastigheten Tullinge 16:55 i Botkyrka kommun	§ 2019-640	Britta Ahlgren	2019-490
2019-11-12	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Ajra Catering HB/Joy's Kitchen	§ 2019-641	Vanessa Boateng	2019-1680

2019-11-14

2019-11-12	Registrering av livsmedelsanläggning, Armpol Company AB/Polmarket Hallunda	§ 2019-642	Vanessa Boateng	2019-1664
2019-11-12	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Armpol Company AB/Polmarket Hallunda	§ 2019-643	Vanessa Boateng	2019-1664
2019-11-12	Registrering av livsmedelsanläggning, Svenska Brandskyddsgruppen AB/Padrino Café Carte Blanche	§ 2019-644	Jonatan Nyberg	2019-1636
2019-11-12	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Svenska Brandskyddsgruppen AB/Padrino Café Carte Blanche	§ 2019-645	Jonatan Nyberg	2019-1636
2019-11-13	Avgift för extra offentlig kontroll av livsmedelsförsäljning, Pong Botkyrka AB/Pong Express	§ 2019-646	Tobias Karlsson	2019-652
2019-11-13	Årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, Alby Bilecen Kiosk HB	§ 2019-647	Jonatan Nyberg	2019-1689
2019-11-14	Svar på anmälan om miljöfarlig verksamhet, om krossning och sortering av entreprenadberg på fastigheten Loviseberg 5, Norrbottens Bergteknik AB	§ 2019-648	Markus Millegård	2019-1566
2019-11-14	Årlig avgift för tillsyn enligt strålskyddslagen, Actic Sverige AB/Actic Tullinge Centrum	§ 2019-649	Izabella Hilmevall Janiec	2019-1634

2019-11-14

2019-11-14	Avgift för extra offentlig kontroll av livsmedelsförsäljning, Vaidotas Vicas	§ 2019-650	Jonatan Nyberg	2019-435
	MAKULERAD	§ 2019-651		

2019-12-09

12**Revidering av timavgift 2020 med uppräknig enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) samt redaktionell ändring****Förslag till beslut**

1. Miljöenheten föreslår att Miljö och hälsoskyddsnämnden beslutar att höja timtaxan med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) med 3 %. Den ändrade taxan gäller från 2020-01-01, och kommer att räknas upp med 3 % för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, prövning och tillsyn enligt miljöbalken, tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt tillsyn enligt strålskyddslagen.

2. Miljöenheten föreslår att Miljö och hälsoskyddsnämnden beslutar även att godkänna den redaktionella ändring som behöver göras i ”taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen”. Ändringen gäller en omformulering av begreppet ”extra offentlig kontroll” som ändras till ”uppföljande kontroll och utredning av befogade klagomål”.

3. Miljöenheten föreslår att Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar dokumentet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som ett anmälningsärende.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges beslut § 239, 2016-12-16, ”Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet för tillsyns- och prövningsverksamhet (KS/2016:746)” beslutades att miljö- och hälsoskyddsnämnden kan besluta att göra ändringar i taxan av redaktionella skäl, korrigeringar som måste göras på grund av ändringar i förordningar till miljöbalken, och för ändring av timtaxan baserat på ändringar i prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Miljöenheten föreslår att timtaxan räknas upp med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV), med 3 % från och med 1 januari 2020.

2019-11-27

Dnr MHN/2019:62

Referens
Ulrika Svärd

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Revidering av timavgift 2020 med uppräknings enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) samt redaktionell ändring

Förslag till beslut

1. Miljöenheten föreslår att Miljö och hälsoskyddsnämnden beslutar att höja timtaxan med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) med 3 %. Den ändrade taxan gäller från 2020-01-01, och kommer att räknas upp med 3 % för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, prövning och tillsyn enligt miljöbalken, tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt tillsyn enligt strålskyddslagen.

2. Miljöenheten föreslår att Miljö och hälsoskyddsnämnden beslutar även att godkänna den redaktionella ändring som behöver göras i ”taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen”. Ändringen gäller en omformulering av begreppet ”extra offentlig kontroll” som ändras till ”uppföljande kontroll och utredning av befogade klagomål”.

3. Miljöenheten föreslår att Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar dokumentet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som ett anmälningsärende.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges beslut § 239, 2016-12-16, ”Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet för tillsyns- och prövningsverksamhet (KS/2016:746)” beslutades att miljö- och hälsoskyddsnämnden kan besluta att göra ändringar i taxan av redaktionella skäl, korrigeringar som måste göras på grund av ändringar i förordningar till miljöbalken, och för ändring av timtaxan baserat på ändringar i prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Miljöenheten föreslår att timtaxan räknas upp med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV), med 3 % från och med 1 januari 2020.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges beslut § 239 2016-12-16 ”Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet för tillsyns- och prövnings-verksamhet (KS/2016:746)” beslutades att miljö- och hälsoskyddsnämnden kan besluta att göra ändringar i taxan av följande tre orsaker:

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i fortsättningen kunna besluta om att göra ändringar i taxornas bilagor i de fall ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljö-prövningsförordningen (2013:251) eller förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Det kan exempelvis gälla om det tillkommer eller bortfaller verksamhetstyper i kommunen, som inte är med i taxebilaga 2. Ändring av timavgift, förutom indexuppräknings, ska beslutas av kommunfullmäktige.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden får även göra redaktionella ändringar i bilagorna för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

SKL publicerar löpande ett prisindex över kommunernas kostnadsutveckling. PKV tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris. PKV uppdateras vid varje ny skatteunderlagsprognos.

I miljö- och hälsoskyddsnämndens, av fullmäktige fastställda taxor för prövning och tillsyn, finns stöd för uppräknings av PKV.

”Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje år besluta att justera i denna taxa fastställda timavgift med en uppräknings enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som tillhandahålls av Sveriges kommuner och Landsting (SKL)”.

Nuvarande timtaxor har beräknats för att ge kostnadstäckning för de delar av tillsynen/kontrollen som ska vara avgiftsfinansierade enligt lagstiftningen. I takt med att löner och andra kostnader ökar behöver taxenivåerna höjas för att behålla samma grad av kostnadstäckning.

Miljöenheten föreslår följande taxor för 2020:
Livsmedelskontroll 1270 kr/tim (nu 1233 kr/tim)
Miljötillsyn, tobak, strålskydd 1104 kr (nu 1072 kr)

Carina Molin
Förvaltningsdirektör

Ulrika Svärd
Miljöchef

Taxebilaga 1

Taxa för Botkyrka kommuns arbete med prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, alkohollagen, tobakslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Avgiften för prövning eller anmälan är en engångsavgift. Avgiften för tillsyn är en återkommande årlig avgift om inget annat anges.

Kod		Antal timmar	Avgift
M 1	MILJÖBALKEN SKYDD AV OMRÅDEN 7-8 KAP		
	Prövning/anmälan		
M 1.1	Prövning/yttrande enl. 7 kap. 13 § till Bygglovsenheten (strandskyddsdispens).	2	kr
	Prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag till verksamhet eller åtgärd enligt föreskrifter för natur- och kulturresevat.	tim	
M 1.2	Prövning av ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enl. föreskrifter för vattenskyddsområde.	5	kr
	Handläggning av anmälan för samråd enl. 12 kap. 6 § miljöbalken.	tim	
	Tillsyn		
200.50-06	Naturreservat som beslutats av kommunen > 400 hektar	63	kr
200.50-07	Naturreservat som beslutats av kommunen >100 < 400 hektar	38	kr
200.50-08	Naturreservat som beslutats av kommunen > 0 < 100 hektar	22	kr
	Tillsyn av strandskydd (2 kap, 9 §, p 4 miljötillsynsförordningen (2011:13)).	tim	
	Tillsyn i övrigt som gäller skydd av områden, djur- och växtarter, naturmiljön i övrigt, vilthägn eller allemansrätten.	tim	
M 2	MILJÖFARLIG VERKSAMHET - 9 KAP		
	Prövning/anmälan		
	Prövning av ansökan eller anmälan om inrättande av avloppsanordning, anslutning av vattentoalett eller ändring enligt 13-14 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt kommunens lokala		

	föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön avseende:		
M 2.1	BDT-avlopp,	6	kr
M 2.2	WC- och BDT-avlopp,	8	kr
M 2.3	WC-avlopp till slutna tank,	4	kr
M 2.4	Avloppsanläggning 6-24 personekvivalenter,	10	kr
M 2.5	Avloppsanläggning 25-200 personekvivalenter,	12	kr
M 2.6	Ändring av befintlig avloppsanläggning,	4	kr
M 2.7	Annan toalett än vattentoalett (t.ex. urinspearerande förmultningstolett, latrinkompost).	2	kr
	Prövning av ansökan enligt 17§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt lokala föreskrifter, att inrätta värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten enligt vad kommunen föreskrivit avseende:		
M 2.8	Bergvärmepump upp till och med 20 kW,	4	kr
M 2.9	Bergvärmepump över 20 kW men maximalt 10 MW,	4	kr
M 2.10	Övriga anläggningar (t.ex. ytjordvärme, ytvattenvärme) upp till och med 10 MW,	4	kr
M 2.11	Ansökan om ändring av befintligt tillstånd, t.ex. ändring av situationsplan.	1	kr
	Tillsyn		
M 2.12	Planerad tillsyn av enskild avloppsanläggning (inkl. besök).	3 vid tillsyn	kr vid tillsyn
90.2004	Planerad tillsyn av gemensamhetsanläggning 10-25 personekvivalenter.	3 årlig basavgift + timavgift vid tillsyn	kr/år basavgift + timavgift vid tillsyn
63.10005	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, Trafikverkets vägar.	60	kr
63.10006	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, Kommunens vägar.	40	kr
63.10007	Spåranläggning i drift för regional kollektivtrafik eller nationell person och/eller godstrafik.	26	kr
	Tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet i övrigt.	tim	
M 3	HÄLSOSKYDD - 9 KAP		
	Prövning		
	Prövning av ansökan om att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad		

	kommunen föreskrivit med stöd av 39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet:		
M 3.1	Nötkreatur, häst, get, får eller svin,	5	kr
M 3.2	Pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur,	2	kr
	Orm.	tim	
	Prövning i övrigt enligt lokala föreskrifterna för att människors hälsa och miljön.	tim	
	Anmälan		
	Handläggning av anmälan om att anlägga gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning enligt 37 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.	tim	
	Handläggning av anmälan enligt 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd om att driva eller arrangera:		
M 3.3	Förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, specialskola, sameskola eller internationell skola,	6	kr
M 3.4	Bassängbad som är upplåttna åt allmänheten eller som annars används av många människor,	8	kr
M 3.5	Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg.	5	kr
	Tillsyn		
	Tillsyn över följande verksamheter, byggnader, lokaler och anläggningar enligt 38 och 45 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Gäller även mobila anläggningar med Botkyrka som baskommun.		
	Lokaler för vård, boende och samlingslokaler		
	Verksamheter för vård eller annat omhändertagande (t.ex. äldreboende, häkte, anstalt m.m.):		
200.40-01	Med högst 50 boende,	4	kr
200.40-02	Med mer än 50 boende.	6	kr
	Fastighetsägare till flerbostadshus eller vid uthyrning av permanent bostad: <i>(Tillsynen avser fastighetsägarens fortlöpande egenkontroll av radon, fuktskydd, ventilation och konstruktionsrelaterade frågor m.m.)</i>		
200.60-01	Mer än 500 lägenheter,	16	kr
200.60-02	Mer än 1000 lägenheter,	24	kr
200.60-03	Mer än 2 500 lägenheter,	32	kr
200.60-04	Mer än 5 000 lägenheter,	40	kr
200.60-05	Mer än 10 000 lägenheter,	48	kr
	Handläggning av enskilda ärenden som rör bostadsklagomål.	tim	
	Hotell, pensionat; LSS, Migrationsverkets boenden och	tim	

	liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad.		
	Övriga tillfälliga boenden, inkl. campinganläggning.	tim	
	Samlingslokaler där många människor brukar samlas.	tim	
	Lokaler för undervisning och barnomsorg		
	Förskola (inklusive pedagogisk omsorg):		
200.10-01	Med högst 50 barn,	6	kr
200.10-02	Med mer än 50 barn	8	kr
	Skola:		
200.10-03	Med högst 100 elever,	6	kr
200.10-04	Med mer än 100 elever	8	kr
	Övriga lokaler för undervisning (t.ex. fritidshem, öppen fritidsverksamhet, öppen förskola, med mera).	tim	
	Idrottsanläggningar och strandbad		
200.50-01	Idrottsanläggningar, gym och liknande anläggningar som är upplåtna åt allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor. Gäller även för skolor och förskolors idrottsanläggningar som är egna objekt.	1 tim årlig basavgift + timavgift vid tillsyn	kr/år basavgift + timavgift vid tillsyn
200.50-02	EU-bad.	5	kr
200.50-03	Strandbad övriga.	4	kr
	Omprovtagning av badvatten.	tim	
	Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller annars används av många människor		
200.50-04	Bassängbad (avgiften avser 1 bassäng).	6	kr
	Bassängbad (avgiften avser varje extra bassäng om bassängbadet har fler än 1 bassäng).	1 för varje extra bassäng	
200.50-05	Plaskdammar	3	kr
	Omprovtagning av badvatten.	tim	
	Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling		
200.40-03	Hygienisk behandling med risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar*, piercingsverktyg* eller andra liknande skärande eller stickande verktyg (*Gäller ej akupunktur nålar av engångstyp, samt håltagning med sterila engångskassetter för håltagningspistol).	3	kr
200.40-04	Övriga hygieniska verksamheter där det inte finns risk för blodsmitta (till exempel hårvård, hudvård, massage, naprapat).	tim	
	Analyskostnader m.m.		
	Analyskostnader, annan av laboratoriet uttagen kostnad, kostnad för provtagningsutrustning samt transport eller	Faktisk kostnad	

	fraktkostnader som tillkommer utöver års- och/eller timavgift (Till exempel provtagning i samband med tillsyn av bad eller provtagning vid smittutredning eller smittspårning).		
	Tillsyn i övrigt		
	Tillsyn och prövning av hälsoskydd i övrigt	tim	
M 4	MILJÖSKADOR 9-10 KAP		
	Anmälan		
	Handläggning av anmälan om avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada i ett mark- eller vattenområde, grundvatten eller byggnad eller en anläggning (28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).	tim	
	Tillsyn		
	Tillsyn i övrigt enligt 10 kap. miljöbalken.	tim	
M 5	VATTENVERKSAMHET - 11 KAP		
	Tillsyn		
	Tillsyn av vattenverksamhet.	tim	
M 6	JORDBRUK OCH ANNAN VERKSAMHET - 12 KAP		
	Handläggning av anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.	tim	
	Tillsyn i övrigt av jordbruk som inte har fast avgift enligt taxebilaga 2.	tim	
M 7	KEMISKA PRODUKTER - 14 KAP		
	Prövning		
M 7.1	Prövning av ansökan om tillstånd enligt 2 kap 40 § förordning (2014:425) om bekämpningsmedel.	5	kr
	Prövning av ansökan om tillstånd enligt 6 kap 1 § (inom vattenskyddsområde) -Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS2015:2)	tim	

	Anmälan		
M 7.2	Handläggning av anmälan enligt 2 kap 41 § förordning (2014:425) om bekämpningsmedel.	4	kr
	Anmälan av saneringsåtgärd enligt 18 § förordning (2007:19) om PCB m.m. Sanering av fog- och golvmassor med PCB-halt.	tim	
M 7.3	Handläggning av anmälan enligt 9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor.	2	kr
	Tillsyn		
100.40	Köldmedieanläggning som är rapporteringsskyldig enligt 15§ i förordningen (2016:1128) om flouerade växthusgaser.	1,5	kr
	Tillsyn i övrigt av kemiska produkter (cisterner etc.).	tim	
M 8	AVFALL OCH PRODUCENTANSVAR – 15 KAP		
	Prövning/anmälan		
M 8.1	Ansökan om slutbehandling av slam från egen avloppsanläggning (17 § Botkyrka kommuns renhållningsföreskrifter).	2	kr
	Tillsyn		
90.4002	Tillsyn av återvinningsstationer (debiteras per åvs).	2	kr
	Transporter (transportörer) av avfall och/eller farligt avfall.	tim	
	Tillsyn i övrigt av avfallshantering och producentansvar.	tim	
M 9	STRÅLSKYDDSLAGEN		
	Anmälan		
M 9.1	Anmälan om solarieverksamhet.	7	kr
M 9.2	Anmälningspliktig förändring av befintlig verksamhet.	2	kr
	Tillsyn		
200.30-01	Tillsyn av solarieverksamhet.	2	kr

M 10	ALKOHOLLAGEN, LAG OM TOBAK OCH LIKNANDE PRODUKTER, LAGEN OM HANDEL MED VISSA RECEPTFRIA LÄKEMEDEL		
	Prövning av ansökan om försäljningstillstånd		
400.10-06	Prövning av ansökan om försäljningstillstånd gällande försäljning av tobak i detaljhandel enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.	8	kr
400.10-07	Prövning av ansökan om försäljningstillstånd gällande försäljning av tobak i partihandel enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.	10	kr
400.10-08	Prövning av ansökan om tillfälligt försäljningstillstånd gällande försäljning av tobak i detaljhandel enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.	5	kr
	Anmälan om ändring av försäljningstillstånd		
400.10-09	Anmälan om ändring av försäljningstillstånd gällande försäljning av tobak enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.	3,5	kr
400.10-10	Anmälan om ändring av ägarförhållanden i försäljningstillstånd gällande försäljning av tobak enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.	2,5	kr
	Prövning av ansökan av försäljningstillstånd detalj- och partihandel		
400.10-11	Prövning av ansökan om försäljningstillstånd gällande försäljning av tobak i både detalj- och partihandel enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.	14	kr
	Tillsyn och kontroll		
400.10-01	Tillsyn av försäljning av folköl enligt alkohollagen (2010:1622).	2	kr
400.10-02	Tillsyn av försäljning av tobak i detaljhandel enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.	4	kr
400.10-03	Kontroll av försäljning av vissa receptfria läkemedel enligt lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.	2	kr
400.10-04	Tillsyn av försäljning av elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.	2	kr
400.10-05	Tillsyn av försäljning av tobak i partihandel enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.	2	kr
	UPPDRAGSVERKSAMHET		
	Vattenprovtagning på uppdrag (analys- och resekostnader tillkommer).	tim	

	Sammanställning och bearbetning ur objektsregister eller ur diariet över ärenden (avser inte utlämnande av allmän handling).	tim	
	Övriga tjänster som utförs på uppdrag.	tim	
	ÖVRIGT		
	Tillsyn och prövning i övrigt enligt miljöbalken och/eller tillhörande förordningar och/eller föreskrifter eller EU-lagstiftning där det saknas särskild angiven taxa.	tim	

Taxebilaga 2

Taxa för tillsyn enligt miljöbalken

Följande förkortningar används i tabellen:

MPF= Miljöprövningsförordning (2016:1188)

A och B = tillståndsplikt

C = anmälningsplikt

U = utan prövnings-/anmälningsplikt

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					JORDBRUK
					Djurhållning
2 kap 3 §	1.20-2	C	20	kr	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Definition djurenhet enligt MPF. 2.:3.
					Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion
2 kap 4 §	1.30	C	8	kr	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
					Odling
	1.3004	U	5	kr	Odling av jordbruksmark som är större än 100 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
					UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT
					Berg, naturgrus och andra jordarter
4 kap 1 §	10.10	B	25	kr	Täkt av torv med ett verksamhetsområde som är större än 150 hektar, om verksamheten inte 1. omfattas av en bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, eller 2. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
-	10.1001	U	6	kr	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (torv) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 2 §	10.11	B	25	kr	Täkt av berg med ett verksamhetsområde som är större än 25 hektar, om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 3 §	10.20-0	B	25	kr	Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
-	10.2003	U	6	kr	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (berg, naturgrus eller andra jordarter) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 6 §	10.50	C	10	kr	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månaders-period.
-	10.5001	U	6	kr	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under högst trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
					LIVSMEDEL OCH FODER
					Livsmedel av animaliska råvaror
5 kap 6 §	15.50-0	C	7	kr	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 50 ton men högst 2 000 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.
-	15.5001	U	3	kr	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av animaliska råvaror - chark och styckning för en produktion av högst 50 ton produkter per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.5002	U	3	kr	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av animaliska råvaror (utom mjölk, fisk och skaldjur) för en produktion av högst 50 ton produkter per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Livsmedel av vegetabiliska råvaror
5 kap 9 §	15.95	B	20	kr	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår.
5 kap 10 §	15.101	C	7	kr	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
-	15.9001	U	3	kr	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion på högst 2 000 ton. Punkten gäller inte restauranger.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					ranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Kvarnprodukter
5 kap 11 §	15.125-0	C	7	kr	Gäller för framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår.
-	15.12501	U	3	kr	Gäller för framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter för en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Malt, maltdrycker och läsketrycker
-	15.26001	U	4	kr	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Kafferostning
5 kap 27 §	15.280-0	C	4	kr	Anläggning för rostning av mer än 100 ton kaffe per kalenderår men högst 75 000 ton kaffe per kalenderår.
					Annan livsmedeltillverkning
-	15.30001	U	3	kr	Anläggning för framställning av högst 15 000 ton livsmedel, om verksamheten medför utsläpp av vatten som leds till ett externt avloppsreningsverk. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.30002	U	3	kr	Anläggning för framställning av högst 1 000 ton livsmedel, om verksamheten medför utsläpp av vatten som inte leds till ett externt avloppsreningsverk. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Paketering av livsmedel
5 kap 28 §	15.310	C	4	kr	Anläggning för yrkesmässig industriell förpackning av animaliska eller vegetabiliska produkter.
					TRÄVAROR
					Träbaserade bränslen och bränslen av jordbruksprodukter

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
8 kap 5 §	20.40-0	C	10	kr	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av 1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller 2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår. Gäller inte tillfällig flisning.
					Lagring av timmer
8 kap 9 §	20.80-0	C	5	kr	Anläggning för lagring av 1. mer än 2 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning, 2. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land med vattenbegjutning och inte är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 3. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten om lagringen inte är tillståndspliktig enligt 8 §.
					MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR
9 kap 1 §	21.10-i-0	A	55	kr	Anläggning för framställning i industriell skala av pappersmassa av trä, returfiber eller andra fibrösa material.
9 kap 2 §	21.30 - i	A	55	kr	Anläggning för framställning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.
					FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION
10 kap 1 §	22.10	C	25	kr	Rulloffsettryckeri där tryckning sker med heatsetfärg.
10 kap 2 §	22.20	C	8	kr	Anläggning med tillverkning av metallklichéer.
					KEMISKA PRODUKTER
					Annan kemisk tillverkning
12 kap 44 §	24.44	C	15	kr	Anläggning för att genom kemiska eller biologiska reaktioner yrkesmässigt tillverka organiska eller oorganiska ämnen, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala.
12 kap 45 §	24.45-0	B	25	kr	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. gas- eller vätskeformiga kemiska produkter, 2. läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material, 3. sprängämnen, 4. pyrotekniska artiklar, eller 5. ammunition. Tillståndsplikten gäller inte: 1. tillverkning av mindre än 100 ton per kalenderår, om det i verksamheten inte används eller tillverkas någon kemisk produkt som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen är klassificerad eller uppfyller krite-

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					rierna för att klassificeras med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande på huden kategori 1A”, ”frätande på huden kategori 1B”, ”frätande på huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4” eller ”farligt för ozonskiktet”, 2. tillverkning av färg eller lack, om tillverkningen uppgår till högst 1 000 ton per kalenderår, 3. tillverkning av rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter, om tillverkningen uppgår till högst 2 000 ton per kalenderår, 4. tillverkning av gasformiga kemiska produkter genom destillation
12 kap 46 §	24.46	C			Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka
	24.46-0		15	kr	– Mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår,
	24.46-1		15	kr	– Mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår.
-	24. 4601	U	8	kr	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton färg eller lack per kalenderår.
-	24. 4602	U	6	kr	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
12 kap 47 §	24.47	C	15	kr	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. sprängämnen,

Lagrum i MPF	Verksamhetsskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					2. pyrotekniska artiklar, 3. ammunition, 4. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 5. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, eller 6. andra kemiska produkter.
-	24.4701	U	6	kr	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. högst 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller 2. högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik eller hygienprodukter per kalenderår.
GUMMI- OCH PLASTVAROR					
13 kap 2 §	25.11	C			Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-3		15	kr	– Mer än 50 ton men högst 100 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-4		8	kr	– Mer än 1 ton men högst 50 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.1101	U	4	kr	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på högst 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
13 kap 6 §	25.50-0	C	4	kr	Anläggning där produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för 1. tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning, eller 2. beläggning eller kalandrering med plast.
MINERALISKA PRODUKTER					
Cement, betong, kalk, krita och gips					
14 kap 13 §	26.110	C	10	kr	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.
Andra mineraliska produkter					
14 kap 17§	26.150-0	C	15	kr	Asfaltverk eller oljegrusverk 1. som ställs upp inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
STÅL OCH METALL					
15 kap 10 §	27.60	C	6	kr	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 10 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
15 kap 18 §	27.140	C	8	kr	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 1 ton per kalenderår.
-	27.14001	U	4	kr	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är högst 1 ton per kalenderår.
					METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING
16 kap 2 §	28.20-0	B	50	kr	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om 1. behandlingsbadet har en sammanlagd volym av mer än 1 men högst 30 kubikmeter, och 2. verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 3 §	28.25-0	C	10	kr	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast. Gäller inte betning med betpasta.
16 kap 5 §	28.40	C	10	kr	Anläggning för annan beläggning med metall än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod.
16 kap 10 §	28.95-0	C	10	kr	Anläggning för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är en fordonstvätt. 2. betning med mer än 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av mer än 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våtrumling av mer än 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av mer än 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av mer än 50 kilogram men högst 2 ton per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod, med en metallförbrukning av mer än 500 kilogram per kalenderår.
					METALLBEARBETNING
					Motorer, turbiner och reaktorer
18 kap 2 §	34.20	C	10	kr	Provbänk för motorer, turbiner eller reaktorer.
-	34.2001	U	6	kr	Provbänk för separatorer och annan liknande maskinell utrustning som inte omfattas av 2 §.
					Maskinell metallbearbetning
18 kap 8 §	34.80	C			Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter. Med total tankvolym avses såväl volymen i ett fast centralt system för vätskor som volymen i lösa behållare som är kopplade antingen till metallbearbetningsmaskin eller till

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
	34.80-1		12	kr	öppnade behållare som används för påfyllning av metallbearbetningsmaskin.
	34.80-2		8	kr	– Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 10 kubikmeter men högst 20 kubikmeter.
	34.80-3		6	kr	– Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 5 kubikmeter men högst 10 kubikmeter.
-	34.8001	U	4	kr	– Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter men högst 5 kubikmeter.
					FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL
19 kap 1 §					Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 200 liter men högst 1 kubikmeter. Med total tankvolym avses det samma som 18 kap 8 § andra stycket.
19 kap 3 §	39.15-0	B	50	kr	Med förbrukning avses i detta kapitel lösningsmedelstillförseln minskad med den mängd som i tekniskt eller kommersiellt syfte återvinns för återanvändning där även återanvändning av lösningsmedel som bränsle ingår men inte lösningsmedel som slutligt bortskaffas som avfall. Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, 2. mer än totalt 25 ton organiska lösningsmedel, 3. mer än 50 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter, eller 4. mer än 100 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat. Vid tillämpningen av första stycket ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av den förordningen. Tillståndsplikten enligt första stycket 2 gäller inte sjukhus.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
19 kap 4 §	39.30	C			Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med 1. mer än 1 ton i ytrenskivning, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med riskfraserna ”misstänks kunna ge cancer” (R40), ”kan ge cancer” (R45), ”kan ge ärftliga genetiska skador” (R46), ”kan ge cancer vid inandning” (R49), ”kan ge nedsatt fortplantningsförmåga” (R60) eller ”kan ge fosterskador” (R61), eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, eller ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, 2. mer än 2 ton i annan ytrenskivning, 3. mer än 500 kilogram i fordonslackering, 4. mer än 1 kilogram i kemtvätt. Med förbrukning avses detsamma som i 19 kap 1§ andra stycket.
	39.30-1		15	kr	– Mer än 1 ton i ytrenskivning, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som enligt föreskrifter om klassificering och märkning av kemiska produkter som Kemikalieinspektionen har meddelat, är klassificerad eller uppfyller kriterierna för att klassificeras med riskfraserna ”misstänks kunna ge cancer”, ”kan ge cancer”, ”kan ge ärftliga genetiska skador”, ”kan ge cancer vid inandning”, ”kan ge nedsatt fortplantningsförmåga” eller ”kan ge fosterskador”.
	39.30-2		10	kr	– Mer än 2 ton i annan ytrenskivning.
	39.30-3 39.30-4		5 4	kr kr	– Mer än 500 kilogram i fordonslackering. – Mer än 1 kilogram i kemtvätt.
19 kap 5 §	39.35	C	5	kr	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med mer än 500 kilogram i lackering av vägfordon till följd av reparation, underhåll eller dekoration som sker utanför tillverkningsanläggningar.
19 kap 6 §	39.50	C			Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller 2. mer än totalt 5 ton organiska lösningsmedel. Med förbrukning avses detsamma som i 19 kap 1§.
	39.50-1		8	kr	– Mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
	39.50-2 39.50-3		12 6	kr kr	– Mer än totalt 10 ton men högst totalt 25 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår. – Mer än totalt 5 ton men högst totalt 10 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
-	39.50010	U	4	kr	Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 0,5 ton men högst 5 ton organiska lösningsmedel. Med förbrukning avses detsamma som i 19 kap 1 §
					HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER
20 kap 2 §	39.70	C	15	kr	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av mer än 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktions-toxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 1272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande för huden kategori 1A”, ”frätande för huden kategori 1B”, ”frätande för huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktions-toxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4” eller ”farligt för ozonskiktet”, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.
-	39.7001	U	5	kr	Anläggning för lagring av gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 150 ton, men högst 5 000 ton vid ett och samma tillfälle.
20 kap 4 §	39.90	C	6	kr	Anläggning för lagring av mer än 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
-	39.9001	U	3	kr	Anläggning för lagring av högst 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
					GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA

Lagrum i MPF	Verksamhetsskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
21 kap 1 §					Med avfall och farligt avfall avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen.
					Anaerob biologisk behandling
21 kap 2 §	40.01	B	35	kr	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar mer än 3 000 megawattimmar biogas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår
					Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen
21 kap 4 §	40.05 - i	B	35	kr	Anläggning för förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol där anläggningen har en kapacitet att överföra 20 megawatt tillförd bränsleeffekt eller mer.
21 kap 5 §	40.15	B	35	kr	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka mer än 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.
					Förbränning
21 kap 8 §	40.40-i-0	A	80	kr	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.
21 kap 9 §	40.50 - i	B			Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 300 megawatt.
	40.50-1		75	kr	– Total installerad tillförd effekt av minst 100 megawatt men högst 300 megawatt.
	40.50-2		40	kr	– Total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 100 megawatt.
21 kap 10 §	40.51	B	30	kr	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 20 megawatt men mindre än 50 megawatt
21 kap 11 §	40.60	C			Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av
	40.60-1		15	kr	1. mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller
	40.60-2		8	kr	2. mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
	40.60-3		15	kr	Gäller inte stationär förbränningsmotor avsedd endast som reservaggregat vid elavbrott.
					– Total installerad tillförd effekt av mer än 5 megawatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
					– Total installerad tillförd effekt av mer än 500 kilowatt men högst 5 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
					– Total installerad tillförd effekt av mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas används.
					Vindkraft
21 kap 13 §	40.90	B	8	kr	Verksamhet med

Lagrum i MPF	Verksamhetsskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					1. två eller flera vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 150 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med ett annat sådant vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.
21 kap 14 §	40.95	B	8	kr	Verksamhet med 1. sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett eller fler vindkraftverk som vart och ett inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med så många andra sådana vindkraftverk att gruppstationen sammanlagt består av minst sju vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten eller verksamheterna med de andra vindkraftverken påbörjades.
21 kap 15 §	40.100	C	3	kr	Verksamhet med 1. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 meter, 2. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), eller 3. ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.
					VATTENFÖRSÖRJNING
-	41.9001	U	8	kr	Vattenverk med kemsteg för mer än 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 50 000 personer.
-	41.9002	U	4	kr	Vattenverk med kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 50 000 personer.
-	41.9003	U	4	kr	Vattenverk för högst 5 000 personer.
					FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING
23 kap 1 §	50.10	C			Anläggning för tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
	50.10-01		8	kr	Tvättning av – Fler än 5 000 personbilar per kalenderår,
	50.10-02		20	kr	– Fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår,
	50.10-3		20	kr	– Fler än 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller

Lagrum i MPF	Verksamhetsskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
	50.10-4		20	kr	– Fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.10010	U	4	kr	Anläggning för tvättning av 1. fler än 2 000 personbilar per kalenderår, 2. färre än eller lika med 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. färre än eller lika med 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 400 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1002	U	2	kr	Anläggning för tvättning av 1. fler än 250 personbilar per kalenderår 2. fler än 50 andra motorfordon per kalenderår.
23 kap 2 §	50.20-0	C	6	kr	Anläggning där det per kalenderår hanteras 1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller 2. mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle.
-	50.20010	U	3	kr	Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 10 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle.
-	50.2002	U	3	kr	Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 1 miljon normalkubikmeter gas avsett som motorbränsle för försäljning.
-	50.20030	U	4	kr	Fordonsverkstad med 5 eller fler anställda.
-	50.20040	U	2	kr	Fordonsverkstad 1- 4 anställda.
					HAMNAR OCH FLYGPLATSER
					Hamnar
24 kap 1 §	63.10	B			Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en brutto-dräktighet på mer än 1 350.
	63.10-01		40	kr	– Allmän hamn med 40 eller fler anlöp per kalenderår
	63.10-02		20	kr	– Allmän hamn med högst 40 anlöp per kalenderår.
-	63.20010	U	6	kr	Småbåtshamn, marina eller båtklubb för mer än 250 fritidsbåtar eller liknande.
-	63.20020	U	4	kr	Småbåtshamn, marina eller båtklubb för 50 till 250 fritidsbåtar eller liknande.
					RENING AV AVLOPPSVATTEN
28 kap 1 §	90.10-0	B	70	kr	Avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter.
28 kap 4 §	90.16-0	C	10	kr	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 men högst 2 000 personekvivalenter.
-	90.20010	U	5	kr	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 25 personekvivalenter men högst 200 personekvivalenter.
					AVFALL
29 kap 1 §					Med avfall, återvinna avfall, förbereda avfall för återanvändning, materialåtervinna avfall, bortskaffa avfall, samla

Lagrum i MPF	Verksamhetsskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					in avfall och uttjänt bil avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken.
29 kap 2 §					Med farligt avfall och deponering avses i detta kapitel detsamma som i avfallsförordningen (2011:927).
29 kap 3 §					Med inert avfall avses i detta kapitel detsamma som i 3 a § förordningen (2001:512) om deponering av avfall.
29 kap 4 §					Med förbränningsanläggning och samförbränningsanläggning avses i detta kapitel detsamma som i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
					Deponering
29 kap 22 §	90.310-0	B	40	kr	Gäller för att deponera icke-farligt avfall.
					Återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i den egna verksamheten
29 kap 29 §	90.391	C	15	kr	Gäller för att återvinna farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning.
					Biologisk behandling
29 kap 30 §	90.161	B	30	kr	Gäller för att behandla icke-farligt avfall genom biologisk behandling om avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och 1. den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, eller 2. om behandlingen enbart sker genom anaerob biologisk nedbrytning och den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
29 kap 31 §	90.171-0	C	10	kr	Gäller för att behandla icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 10 ton men högst 500 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår.
29 kap 32 §	90.241-i-0	B	30	kr	Gäller för att behandla animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
					Animaliskt avfall
29 kap 33 §	90.251	C	20	kr	Gäller för att yrkesmässigt behandla animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår.
					Återvinning för anläggningsändamål
29 kap 34 §	90.131-0	B	20	kr	Gäller för att återvinna icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa.
29 kap 35 §	90.141	C	10	kr	Gäller för att återvinna icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					Uppgrävda massor
29 kap 37 §	90.370	C	15	kr	Gäller för att behandla avfall som utgörs av uppgrävda förorenade massor från den plats där behandlingen sker, om behandlingen pågår under högst en tolv månadersperiod.
					Avvattning
29 kap 39 §	90.375	C	15	kr	Gäller för att avvattna icke-farligt avfall, om mängden avfall som behandlas är högst 2 000 ton.
					Mekanisk bearbetning och sortering
29 kap 40 §	90.100-0	B	70	kr	Gäller för att återvinna mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår genom mekanisk bearbetning. Tillståndsplikten gäller inte 1. för att genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
29 kap 41 §	90.110 90.110-01 90.110-02	C	30 15	kr kr	Gäller för att – Yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller – Genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
29 kap 42 §	90.70-0	B	70	kr	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.70 gäller för att sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 43 §	90.80	C	12	kr	Gäller för att sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är 1. mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.
-	90.8001	U	4	kr	Gäller för att sortera icke-farligt avfall, om mängden är högst 1 000 ton per kalenderår.
					Elavfall
29 kap 44 §	90.90	C	10	kr	Gäller för att i fråga om avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter yrkesmässigt sortera, demontera eller på annat sätt behandla avfallet innan ytterligare behandling. Anmälningsplikten gäller inte behandling av komponenter eller utrustning som innehåller isolerolja.
					Uttjänta fordon
29 kap 46 §	90.120	C	15	kr	Gäller för att tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna 1. uttjänta bilar som omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186), eller 2. andra uttjänta motordrivna fordon vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonen återvinns av en bilskrotare som är auktoriserad enligt bilskrotningsförordningen.
					Förberedelse för återanvändning

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
29 kap 47 §	90.29	C	10	kr	Gäller för att förbereda avfall för återanvändning.
					Lagring som en del av att samla in avfall
29 kap 48 §	90.30-0	B	40	kr	Gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra hand.
29 kap 49 §	90.40	C	16	kr	Gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
-	90.4001	U	3	kr	Gäller för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle är högst 10 ton.
29 kap 51 §	90.60	C	6	kr	Gäller för att lagra farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 200 kilogram men högst 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 1 500 kilogram men högst 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 1 ton men högst 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 200 kilogram men högst 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 200 kilogram men högst 1 ton i andra fall.
					Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
29 kap 70 §	90.430	C	10	kr	Gäller för att yrkesmässigt behandla icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår.
					SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR
30 kap 2 §	92.20-0	C	12	kr	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för mer än 5 000 skott per kalenderår.
30 kap 3§	92.30	C	12	kr	Permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon.
-	92.10001	U	3	kr	Golfbana.
					TEXTILTVÄTTERIER
-	93.1003	U	3	kr	Tvätterier för mer än 100 kg tvättgods per dygn.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Taxa för tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt taxa för prövning av ansökan om försäljningstillstånd för tobak

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Diarienummer: KS/2019:271

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: 23 maj 2019

Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dokumentet gäller till den: 15 december 2021

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet, Dnr KS/2016:746

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslut om revidering: Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 20XX-XX-XX §X

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Relaterade dokument: Taxebilaga 1, Taxebilaga 2

Taxa från och med den 1 juli 2019 för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel

Denna taxa meddelas med stöd av 8 kap 10 § alkohollagen (2010:1622), 8 kap. 1 och 2 §§ lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter och 23 § lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Inledande bestämmelser

- 1 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns kostnader för prövning av ansökan om försäljningstillstånd enligt lag om tobak och liknande produkter och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter och kontroll enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.
- 2 § Avgiftsskyldig är den som bedriver försäljning av folköl, tobak, elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare och vissa receptfria läkemedel.
- 3 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.
- 4 § Beslut om avgift, nedsättning eller efterskänkande av avgift i det enskilda ärendet, fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Timavgift

- 5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1104 kronor per hel timme handläggningstid. Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid.

Avgift för tillståndsprovning, tillsyn och kontroll

- 6 § För prövning av ansökan om försäljningstillstånd för tobak tas en avgift ut enligt taxebilaga 1. Avgiften ska betalas oavsett om ansökan beviljas eller avslås. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan besluta att ta ut avgiften i samband med att ansökan skickas in.
- 7 § För återkommande tillsyn av försäljning av folköl, tobak och elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare, samt kontroll av försäljning av vissa receptfria läkemedel tas en årlig avgift ut enligt taxebilaga 1. Betalar inte verksamheten en årlig avgift tas en timavgift ut för den tillsynstid kommunen har. Extra tillsyns-/kontrollavgift får tas ut ett visst år om den

faktiskt utförda tillsyner/kontrollen överskrider den tid som motsvaras av den årliga avgiften.

8 § Den årliga avgiften tas ut samma år som verksamheten startar.

Övriga bestämmelser

9 § I övrigt tillämpas enligt denna taxa samma bestämmelser som gäller för taxan för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

10 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får om ändringar vidtas i alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, göra motsvarande ändring i bilagorna till denna taxa.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får göra redaktionella ändringar i bilagorna till denna taxa för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

Denna taxa träder i kraft den 1 juli 2019. I ärenden som rör anmälningar eller tillsyn tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2016:746

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: 15 december 2016

Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dokumentet gäller till den: 15 december 2021

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet, Dnr KS/2012:506

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslut om revidering: Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut XXXX-XX-XX § X

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Relaterade dokument: -

Taxa från och med den 1 januari 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämndens kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Denna taxa meddelas med stöd av 6 § andra stycket, 13 §, 14 § andra stycket och 18 § tredje stycket förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och 6 § förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter.

Inledande bestämmelser

- 1 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns kostnader för offentlig kontroll enligt EU:s bestämmelser inom livsmedels- och foderområdena, livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) samt de författningar som meddelats med stöd av denna lagstiftning.
- 2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för;
1. registrering av anläggning
  2. handläggning och andra åtgärder vid normal offentlig kontroll och extra offentlig kontroll
  3. exportkontroll och utfärdande av exportintyg
  4. importkontroll
  5. offentlig kontroll av animaliska biprodukter
  6. uppdragsverksamhet
- 3 § Avgift tas inte ut för;
1. offentlig kontroll som föranleds av klagomål som visar sig obefogat.
  2. handläggning som föranleds av överklagande av beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, de föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar samt de EG-bestämmelser som kompletteras av dessa lagar.
- 4 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje år besluta att justera i denna taxa fastställd timavgift med en uppräkningsindex enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som tillhandahålls av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Timavgift

- 5 § Vid tillämpning av denna taxa är timtaxan 1 270 kronor per hel timme handläggningstid.

Timavgift tas ut för uppföljande kontroll och utredning av befogade klagomål, registrering och exportkontroll. Timavgift tas även ut vid offentlig kontroll av animaliska biprodukter. I dessa fall tas timavgift ut för faktiskt nedlagd kontrolltid och till detta läggs även eventuell resttid. Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19 och 07, lördagar, söndagar och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

- 6 § Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

Avgift för registrering

- 7 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala en avgift som motsvarar 1 timmes handläggningstid, enligt timavgift i 5 §.

Årlig kontrollavgift

Beräkning av kontrolltid och avgift

- 8 § För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning ska en årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar för anläggningen. Kontrolltiden bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av

1. riskklassning med hänsyn till typ av verksamhet och livsmedel, produktionens storlek och konsumentgrupper,
2. bestämning av eventuellt kontrolltidstillägg utifrån behovet av informationsrelaterad kontroll (till exempel spårbarhet och märkning), samt
3. erfarenhetsklassning med hänsyn till nämndens erfarenheter av verksamheten.

Riskbedömningen baseras på Livsmedelsverkets gällande vägledning för riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrolltid.

Vid första riskklassningen placeras livsmedelsanläggningen i erfarenhetsklass B.

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med timtaxan i 5 §.

Justering av kontrolltid

- 9 § Om en tillämpning av 8 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning inte stämmer överens med det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid som grundar sig på nämndens bedömning av anläggningens behov av kontroll.

Rabatt vid innehav av flera livsmedelsanläggningar

- 10 § Om en verksamhetsutövare har flera olika livsmedelsanläggningar inom samma byggnad eller område, ska verksamhetsutövaren betala full avgift för den anläggning som har högst avgift, med ett tillägg av 75 procent av avgiften för var och en av övriga anläggningar.

Betalning av årlig avgift

- 11 § Årlig kontrollavgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan, för det kalenderår som registreringen skett, fakturera avgiften för planerad kontroll i efterskott. Då beräknas avgiften enligt timtaxan i 5 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret. Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det att verksamheten har upphört.

- 12 § Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen vid kalenderårets början.

Avgift för uppföljande kontroll och utredning av befogade klagomål,

- 13 § Om bristande efterlevnad medför offentlig kontroll som går utöver den normala kontrollverksamheten tas avgift ut för faktiskt nedlagd kontrolltid. Timavgift tas ut enligt 5 § och för de faktiska kostnaderna för provtagning, analys av prover samt för restid. Avgiften tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid och debiteras i efterskott.

Kostnader som följer av uppföljande kontroll och utredning av befogade klagomål, debiteras den företagare som har ansvaret för den bristande efterlevnaden eller den företagare som äger eller innehar produkterna vid den tid då den extra offentliga kontrollen genomförs.

Avgift för exportkontroll

- 14 § Livsmedelsföretagare ska utöver sådan kontrollavgift som avses i 8 § betala avgift till miljö- och hälsoskyddsnämnden för sådan särskild kontroll och utfärdande av exportintyg som föranleds av införselbestämmelser i tredje land. Avgiften ska motsvara den faktiska nedlagda handläggningstiden i ärendet med timavgift enligt § 5.

Avgift för importkontroll

15 § Importör eller dennes ombud ska, utöver sådan kontrollavgift som avses i 8 §, betala en avgift till miljö- och hälsoskyddsnämnden för sådan särskild importkontroll som följer av förordningen (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från tredje land och de EU-bestämmelser som förordningen kompletterar. Avgiften ska motsvara den faktiska nedlagda handläggningstiden i ärendet med timavgift enligt § 5 samt de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Avgift för uppdragsverksamhet

16 § Avgift för uppdragsverksamhet tas ut per timme med det belopp som anges i 5 §.

Höjning eller nedsättning av avgift

17 § Om det finns särskilda skäl får miljö- och hälsoskyddsnämnden besluta att avgift ska höjas, sättas ned eller efterskänkas.

Betalning av avgift

18 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.

Verkställighetsfrågor m.m.

19 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får bestämma att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas. (enligt 33 § livsmedelslagen och 33 § lag om foder och animaliska biprodukter).

20 § Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut om avgift får överklagas hos länsstyrelsen. (enligt 31 § livsmedelslagen och 31 § lag om foder och animaliska biprodukter).

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017. I ärenden som rör registreringar tillämpas taxan på ärenden som kommer in från och med denna dag.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2016:746

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: 15 december 2016

Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dokumentet gäller till den: 15 december 2021

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet, Dnr KS/2012:506

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslut om revidering: Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut XXXX-XX-XX §X

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Relaterade dokument: Taxebilaga 1, Taxebilaga 2

Taxa från och med den 1 januari 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken

Denna taxa meddelas med stöd av 27 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Inledande bestämmelser

1 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns tillsyns- och prövningsverksamhet enligt miljöbalken, förordningar och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt EU-förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde.

2 § Avgift ska betalas för handläggning och andra åtgärder med anledning av:

1. Ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag
2. Anmälan av verksamhet eller åtgärd
3. Tillsyn i övrigt
4. Uppdragsverksamhet

Avgift enligt ovan betalas med fast belopp där det anges i taxan med bilagor och i övriga fall för nedlagd tid enligt taxans 5 §.

3 § Avgift tas inte ut för handläggning av:

1. Klagomål där verksamhetsutövaren har visat att olägenhet inte föreligger och att kravet på egenkontroll är uppfyllt.
2. Överklaganden av miljö- och hälsoskyddsnämndens eller överinstans beslut.

4 § Avgiftsskyldig enligt denna taxa ska lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens storlek ska kunna bestämmas.

Timavgift

5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan 1104 kronor per hel timme handläggningstid.

6 § Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid, vilket innebär att slutsumman avrundas uppåt till närmsta halvtimme. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt i ärendet, föredragning och beslut samt restid.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19 och 07, lördagar, söndagar och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

7 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje år besluta att justera i denna taxa fastställd timavgift med en uppräkningsindex enligt prisindex för

kommunal verksamhet (PKV), som tillhandahålls av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Avgifter för prövning

- 8 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas i form av:
1. fast avgift genom den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multiplicerat med timtaxan,
  2. timavgift genom den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multiplicerat med timtaxan, eller
  3. avgift enligt andra grunder som anges i taxan.

Avgift ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökan avser.

Ärenden med fast avgift får debiteras i förskott.

Om faktisk handläggningstid överskrider den i taxebilaga 1 angivna handläggningstiden med mer än en timme ska avgiften för den faktiska handläggningstiden betalas.

- 9 § Avgift för prövning ska betalas av sökanden eller av den som särskilt anges i ansökningen.
- 10 § Avgift för prövning ska betalas med hel avgift även om ansökan avslås. I de fall som ärendet avskrivs eller återtas efter det att handläggning påbörjats, ska avgift betalas för den faktiskt nedlagda handläggningstiden.

Avgifter för anmälan

- 11 § Avgift för anmälan ska betalas i form av:
1. fast avgift genom den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multiplicerat med timtaxan,
  2. timavgift genom den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multiplicerat med timtaxan, eller
  3. avgift enligt andra grunder som anges i taxan.

Avgift ska betalas även om anmälan återtas, i de fall handläggning har påbörjats. Avgift tas ut med faktisk nedlagd handläggningstid.

- 12 § Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

Avgift för tillsyn

- 13 § Verksamheter med återkommande tillsyn ska betala en fast årlig avgift. För övriga verksamheter tas timavgift ut. Den årliga avgiftens storlek baseras på den tillsynstid som miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställt för anläggningen enligt taxebilaga 1 och 2. Tillsynstiden ska motsvara det genomsnittliga tillsynsbehovet med hänsyn till typ av verksamhet, verk-

samhetens omfattning och risker i övrigt. Den årliga avgiften beräknas genom att tillsynstiden multipliceras med aktuell timtaxa.

Inspektioner och andra tillsynsinsatser med anledning av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte åtyder förelägganden eller förbud eller som föranleds av klagomål eller extraordinära händelser, ingår inte i den fasta årsavgiften. För sådana åtgärder tas timavgift ut.

- 14 § För verksamhet som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt från vad som föreskrivs i tillståndsbeslutet om tillåten produktionsvolym eller motsvarande.

Om en anläggning eller annan inrättning omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 2 ska full avgift betalas för den verksamhet som medför den högsta avgiften med tillägg av 25 procent av avgiften för var och en av övriga verksamheter.

- 15 § Årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Avgiften ska betalas från och med kalenderåret efter det att beslut om tillstånd har meddelats, anmälan skett eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävs, året efter då verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut.

Årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

- 16 § Avgift för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta en åtgärd som föranleder avgiften.

Avgift ska betalas av den som bedriver verksamhet den 1 januari det år som avgiften avser.

För tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken, ska tillsynsavgiften betalas av den som är ansvarig för avhjälpan enligt 10 kap. miljöbalken.

- 17 § För tillsyn i övrigt tas timavgift ut. Timavgiften beräknas genom att den faktiska handläggningstiden multipliceras med aktuell timtaxa.

- 18 § I anmälnings-, tillstånds samt naturvårdsärenden där kungörelse i tidning är nödvändig ska verksamhetsutövaren betala kostnaden för detta.

Avgift för uppdragsverksamhet

- 19 § För miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdragsverksamhet tas avgift ut med timavgift enligt aktuell timtaxa.

Nedsättning av avgift

- 20 § Beslut om avgift, nedsättning eller efterskänkande av avgift i det enskilda ärendet, fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Betalningsvillkor m.m.

- 21 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.
- 22 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller andra omständigheter, får miljö- och hälsoskyddsnämnden i ett enskilt ärende ändra en avgift enligt denna taxa.

Verkställighetsfrågor m.m.

- 23 § En kommunal nämnds beslut får verkställas enligt utsökningsbalken.
- 24 § En kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.
- 25 § En kommunal nämnds beslut överklagas hos länsstyrelsen.
- 26 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får om ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251) eller förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, göra motsvarande ändring i bilagorna till denna taxa.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får göra redaktionella ändringar i bilagorna till denna taxa för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017. I ärenden som rör anmälningar eller tillsyn tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2016:746

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: 15 december 2016

Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dokumentet gäller till den: 15 december 2021

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet, Dnr KS/2012:506

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslut om revidering: Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut XXXX-XX-XX §X

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Relaterade dokument: Taxebilaga 1, Taxebilaga 2

Taxa från och med den 1 januari 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt strålskyddslagstiftningen

Denna taxa meddelas med stöd av 43 § strålskyddslagen (1988:220), 16 a § strålskyddsförordningen (1988:293) och 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier.

Inledande bestämmelser

- 1 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt strålskyddslagen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.
- 2 § Avgiftsskyldig är den som bedriver solarieverksamhet eller tillhandahåller solarium som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningsplikt.
- 3 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.
- 4 § Beslut om avgift, nedsättning eller efterskänkande av avgift i det enskilda ärendet, fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Timavgift

- 5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1104 kronor per hel timme handläggningstid. Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid.

Avgift för anmälan

- 6 § Avgift för den handläggning som görs i samband med anmälan av solarieverksamhet ska betalas med det belopp som anges i taxebilaga 1.

Avgift för tillsyn

- 7 § För återkommande tillsyn av solarieverksamhet tas en fast årlig avgift ut enligt taxebilaga 1. Betalar inte verksamheten en fast årlig avgift tas en timavgift ut för den tillsynstid kommunen har.

Övriga bestämmelser

- 8 § I övrigt tillämpas enligt denna taxa samma bestämmelser som gäller för taxan för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

9 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får om ändringar vidtas i strålskyddslagen (1988:220), strålskyddsförordningen (1988:293) eller Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier, göra motsvarande ändring i bilagorna till denna taxa.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får göra redaktionella ändringar i bilagorna till denna taxa för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017. I ärenden som rör anmälningar eller tillsyn tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

2019-12-09

13**Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål 2020****Förslag till beslut**

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål 2020.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända dokumentet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som ett anmälningsärende.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i kommunens ”Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020” att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram en miljöplattform för Botkyrka kommun. Syftet med uppdraget var att sammanställa befintliga kommunala mål som är kopplade till klimat- och miljöarbetet och presentera dem i ett samlat dokument. Miljöplattformen ska ge en övergripande målbild av kommunens klimat- och miljöarbete. Den första versionen av Botkyrkas miljöplattform antogs av miljö- och hälsoskyddsnämnden i december 2018 och översändes sedan till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. I samband med Botkyrkas miljöplattform antogs beslutades också att den ska uppdateras varje år i december av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Detta är alltså den första uppdateringen av Botkyrkas miljöplattform.

Dokumentet benämns ”Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål 2020”. Det är inte ett styrande dokument, utan en sammanställning av de miljömål som styr kommunen. Det föreslås därför lämnas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som ett anmälningsärende.

De lokala miljömålen i Botkyrkas Miljöplattform kommer från olika styrande dokument som kommunfullmäktige tidigare har beslutat om och som gäller för hela kommunen. Miljömålen kopplar till de flesta av de sakområden som berörs av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen och miljöaspekterna i de globala hållbarhetsmålen.

2019-12-09

Botkyrkas Miljöplattform är uppdelat i fyra temaområden: *klimateffektivt, rent vatten, grön kommun* samt *hållbar vardag*. Målen inom respektive temaområde beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete. För flera av de lokala målen finns indikatorer som används för att mäta hur långt kommunen har kommit för att uppfylla målen.

2019-11-18

Dnr sbf/2018:456

Referens
Anders Forsberg

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål 2020

Förslag till beslut

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål 2020.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända dokumentet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som ett anmälningsärende.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i kommunens ”Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020” att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram en miljöplattform för Botkyrka kommun. Syftet med uppdraget var att sammanställa befintliga kommunala mål som är kopplade till klimat- och miljöarbetet och presentera dem i ett samlat dokument. Miljöplattformen ska ge en övergripande målbild av kommunens klimat- och miljöarbete. Den första versionen av Botkyrkas miljöplattform antogs av miljö- och hälsoskyddsnämnden i december 2018 och översändes sedan till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. I samband med Botkyrkas miljöplattform antogs beslutades också att den ska uppdateras varje år i december av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Detta är alltså den första uppdateringen av Botkyrkas miljöplattform.

Dokumentet benämns ”Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål 2020”. Det är inte ett styrande dokument, utan en sammanställning av de miljömål som styr kommunen. Det föreslås därför lämnas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som ett anmälningsärende.

De lokala miljömålen i Botkyrkas Miljöplattform kommer från olika styrande dokument som kommunfullmäktige tidigare har beslutat om och som gäller för hela kommunen. Miljömålen kopplar till de flesta av de sakområ-

den som berörs av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen och miljöspekterna i de globala hållbarhetsmålen.

Botkyrkas Miljöplattform är uppdelat i fyra temaområden: *klimateffektivt, rent vatten, grön kommun* samt *hållbar vardag*. Målen inom respektive temaområde beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete. För flera av de lokala målen finns indikatorer som används för att mäta hur långt kommunen har kommit för att uppfylla målen.

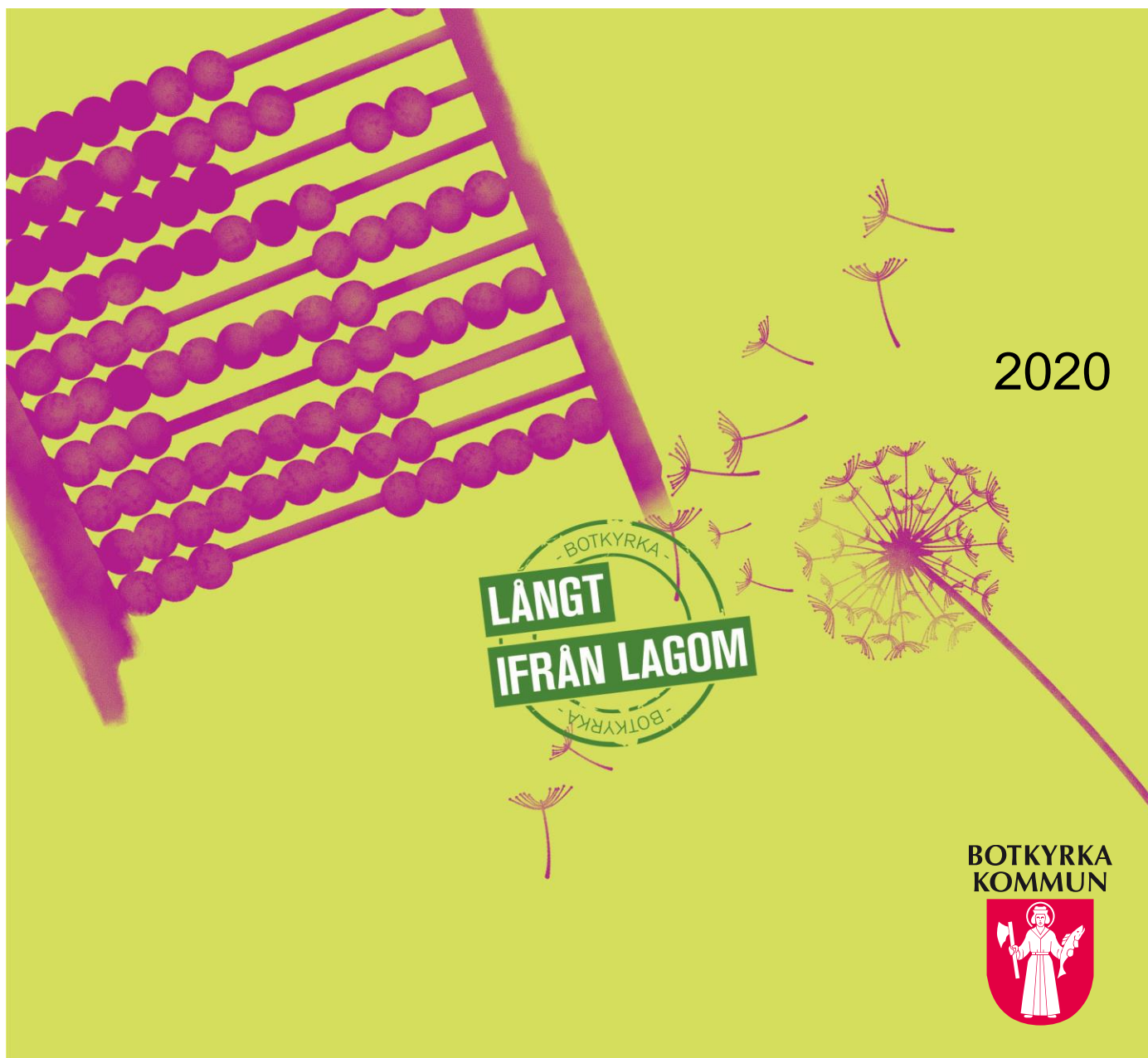
Carina Molin
Förvaltningschef

Ulrika Svärd
Miljöchef

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Botkyrkas Miljöplattform

En sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål

Diarienummer: sbf/2018:456

Dokumentet är beslutat av: miljö- och hälsoskydds nämnden

Dokumentet beslutades den: december 2019

Dokumentet gäller för: alla nämnder

Dokumentet gäller till den: december 2020

Dokumentet ersätter: Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

Relaterade dokument: vattenprogrammet Botkyrkas blå värden, Klimatstrategin/fossilbränslefritt Botkyrka, naturvårdsprogrammet Botkyrkas gröna värden, Avfallsplanen, Dagvattenstrategin, nämndernas mål och budget

Innehåll

Botkyrkas Miljöplattform.....	1
En sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål	1
2019	1
Inledning	5
Avgränsning.....	6
Temaområde: <i>klimateffektivt</i>.....	7
Temaområde: <i>rent vatten</i>.....	9
Temaområde: <i>grön kommun</i>	12
Temaområde: <i>hållbar vardag</i>.....	14
Globala hållbarhetsmål	17
Globala hållbarhetsmålen roll i miljöprogrammet	17
Nationella miljö kvalitetsmål	18
Regionalt arbete	18
Arbetet mot målen	19
Mål och budget	19
Uppföljning.....	19
Bilaga 1: globala och nationella mål	21
Bilaga 2: styrdokument	25

Inledning

Kommunfullmäktige beslutade i kommunens ”Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020” att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram en miljöplattform för Botkyrka kommun. Syftet med uppdraget var att sammanställa befintliga kommunala mål som är kopplade till klimat- och miljöarbetet och presentera dem i ett dokument. Miljöplattformen ska på så sätt ge en övergripande målbild av kommunens klimat- och miljöarbete. Den första versionen av Botkyrkas miljöplattform antogs i miljö- och hälsoskyddsnämnden i december 2018. Enligt beslut i kommunstyrelsen ska Botkyrkas miljöplattform uppdateras varje år i december av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Detta är alltså den första uppdateringen av Botkyrkas miljöplattform.

Dokumentet benämns ”**Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål 2020**”

De lokala miljömålen i miljöplattformen kommer från olika styrande dokument som kommunfullmäktige tidigare har beslutat om och som gäller för hela kommunen. Miljömålen kopplar till olika miljöfrågor och tillsammans täcker de in många av de sakområden som berörs av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen.

För att det ska vara lätt att hitta och kommunicera kommunens lokala miljömål samt få en överskådlig bild av kommunens klimat- och miljöarbete är det en fördel att samla dessa i ett dokument.

Botkyrkas Miljöplattform är uppdelat i fyra temaområden: *Klimatsmart, rent vatten, grön kommun* samt *hållbar vardag*. Målen inom respektive temaområde beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete. För flera av de lokala målen finns indikatorer som används för att mäta hur långt kommunen har kommit för att uppfylla målen.

Vilka åtgärder som behöver genomföras för att nå målen beskrivs i kommunövergripande strategier eller i förvaltningars och enheters egna handlingsplaner. Målsättningar i strategier och program behöver fångas upp i nämndernas mål och budget och förvaltningarnas verksamhetsplaner för att få effekt i verksamheten.

Botkyrka kommun har flera styrande dokument inom många olika områden och i flera av dessa styrdokument finns mål kopplade till miljöområdet. Genom att ta fram Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål har kommunens miljömål identifierats och samlats i ett enda dokument. Detta resulterar i att det blir lättare att få en överskådlig bild över kommunens miljömål samt vilka miljömål som är kopplade till ett visst styrdokument. Under framtagandet av plattformen har det visat sig att många av

kommunens egna miljömål är övergripande och svåra att följa upp. I ett eventuellt framtagande av ett styrande miljöprogram kan det vara bra att tänka på att konkretisera kommunens miljömål. Ett miljöprogram kan även vara ett viktigt redskap i arbetet med att uppnå de nationella miljömålen.

Avgränsning

Sammanställningen av Botkyrkas miljömål utgår från de nationella miljökvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen. Prioriteringar har gjorts utifrån de regionala miljömålen och utifrån ett lokalt perspektiv. De sociala och ekonomiska dimensionerna av hållbar utveckling behandlas inte inom ramen för miljöplattformen. Miljöplattformen tar inte upp det nationella miljökvalitetsmålet *storslagen fjällmiljö* med anledning av att landskapstypen inte förekommer i kommunen.

Miljöplattformen beskriver kommunens målbild och hänvisar till de av kommunens styrdokument som har koppling till miljöarbetet. Miljöplattformen tar inte upp enskilda förvaltningars strategiska arbete att nå målen annat än översiktligt.

Temaområde: *klimateffektivitet*

Nationella miljö kvalitetsmål som har bäring på temaområdet

	Skyddande ozonskikt	<i>Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.</i>
	Frisk luft	<i>Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.</i>
	Begränsad klimatpåverkan	<i>Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte ska bli farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställas och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.</i>

Botkyrka arbetar aktivt med att minska utsläppen av klimatpåverkande gaser och år 2009 antog kommunen sin första klimatstrategi. Strategin har sedan legat till grund för hur kommunen arbetat med att minska utsläppen av koldioxid samt hur kommunen som planerare arbetat med att anpassa samhället till ett varmare klimat. I Botkyrkas nuvarande klimatstrategi från år 2018 finns tre klimatmål. Botkyrka som organisation ska vara klimatneutral senast år 2025 och Botkyrka som geografisk plats ska vara fossilbränslefritt år 2030 och klimatneutral år 2045. För att nå målet för år 2030 togs ett program fram med förslag på åtgärder och som beslutades av kommunfullmäktige år 2016. Fokus i programmet ligger på transportsektorn eftersom utsläppen av koldioxid till 80 procent kommer från denna sektor.

Utomhusluften i Botkyrka är av bra kvalitet på de allra flesta platser. Det är framför allt intill den stora trafikleden E4/E20 som halterna av hälsoskadliga partiklar och kvävedioxid kan vara förhöjda. Vid Hågelbyleden i Alby har halterna av kvävedioxid vid några tillfällen överskridit miljö kvalitetsnormerna. De hälsoskadliga utsläppen kommer i första hand från bilavgaser och slitagepartiklar från däck, väg och bromsar. Det finns ett regionalt åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar för Stockholms län.

Det nationella miljö kvalitetsmålet för marknära ozon klaras inte i stora delar av Botkyrka och Stockholms län. Huvuddelen av det marknära ozonet i regionen kommer från långväga intransporter av förorenad luft söderifrån. De högsta halterna av ozon uppkommer vanligtvis under vår och sommar i samband med intransport av förorenad luft från kontinenten. Det innebär att de

åtgärder som görs på regional nivå inte märkbart påverkar de regionala mätresultaten.

Som en följd av internationella överenskommelser, som t.ex. Montrealprotokollet, och lokalt miljöarbete har utsläppen av ämnen som påverkar ozonlagret minskat sedan slutet av 1980-talet. Det har resulterat i att uttunnningen av ozonskiktet har avstannat. Det finns även indikationer på att återväxten av ozonskiktet kan ha påbörjats.

Miljöenheten utför fortlöpande kontroll av köldmediehanteringen i kommunen. Utsläppen av ozonnedbrytande ämnen sker idag främst som läckage från varor och produkter där de används i köldmedier och i isoleringsmaterial. En utfasning pågår av klorfluorväten i befintliga kyl- och värmepumpsanläggningar. Vid rivning av byggnader ska rivningsavfall innehållande ozonnedbrytande ämnen tas omhand som farligt avfall.

Den kommunala klimat- och energirådgivningen arbetar med frågor som handlar om energieffektivisering. Kommunen har skrivit under Borgmästaravtalet, där vi förbundit oss att energieffektivisera och minska koldioxidutsläppen. Avtalet innebär att kommunerna och städerna åtar sig att göra insatser för att nå längre än kraven i EU:s klimatmål.

	Mål	Indikator/mått	Dokument	Huvudansvarig
1	Klimatneutral organisation senast år 2025		Botkyrkas klimatstrategi	Kommunstyrelsen
2	Fossilbränslefritt Botkyrka senast år 2030	Utsläpp av växthusgaser per invånare (ton CO ₂ /invånare). Mätningar från SCB.	Botkyrkas klimatstrategi	Kommunstyrelsen
3	Klimatneutralt Botkyrka senast år 2045		Botkyrkas klimatstrategi	Kommunstyrelsen
4	Minskat behov av resor och transporter	Resvaneundersökningen för Stockholmsregionen. Vart femte år.	Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
5	Effektiva resor och transporter		Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
6	Kollektivtrafik väljs i stället för bil	Resvaneundersökning i samband med medborgarundersökningen vartannat år.	Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
7	Promenad eller cykel väljs för korta resor i stället för bil	Resvaneundersökning i samband med medborgarundersökningen vartannat år.	Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
8	Förnybara drivmedel i fordon	Årlig statistik från SCB.	Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
9	Miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid och partiklar ska inte överskridas	Årliga mätningar och beräkningar av kvävedioxid. Årliga beräkningar av partiklar.	Årlig rapport från Östra Sveriges luftvårdsförbund. Årlig rapport från miljöenheten.	Trafikverket, Botkyrka kommun
10	Borgmästaravtalet	Energianvändning och CO ₂ utsläpp.	Handlingsplan på Borgmästaravtalets hemsida	Kommunstyrelsen

Hur långt kommunen har kommit i sitt arbete med att nå målen går att läsa om under avsnitten *Klimat, Luft, Transporter och Energi* i miljöbarometern¹ och i kommunens årsredovisning.

Temaområde: *rent vatten*

Nationella miljö kvalitetsmål som har bäring på temaområdet

	Myllrande våtmarker	<i>Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.</i>
	Ingen övergödning	<i>Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.</i>
	Levande sjöar och vattendrag	<i>Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.</i>
	Grundvatten av god kvalitet	<i>Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.</i>
	Hav i balans samt levande kust och skärgård	<i>Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</i>

Botkyrka kommun sträcker sig från Mälaren i norr till Saltsjön (Östersjön) i söder. Däremellan finns många värdefulla sjöar, vattendrag och åsar med stora grundvattenförekomster. Utöver arbetet mot de nationella miljö kvalitetsmålen ställs det i svensk vattenförvaltning och i miljöbalken kvalitetskrav på vattnet. Det innebär att landets olika vattenförekomster ska klara så kallade miljö kvalitetsnormer. Kommunerna har fått en viktig roll i arbetet med att nå miljö kvalitetsnormerna inom utsatt tid.

Botkyrka kommun har samlat vattenvårdsarbetet i vattenprogrammet *Botkyrkas blå värden*, som beslutades i kommunfullmäktige år 2016. I *Botkyrkas blå värden* har kommunen satt upp mål för vattenvårdsarbetet. Som indikator för målen är de olika vattnens status i jämförelse med miljö kvalitetsnormerna (MKN) en viktig värde mätare. Även andra vattenrelaterade frågor ska kunna hanteras inom ramen för vattenprogrammet, exempelvis gäller det dricksvattenresurser och badvatten. Vattenprogrammets mål och åtgärder är begränsade

¹ <http://botkyrka.miljobarometern.se/>

till kommunens eget arbete med vatten. Programmet blir dock aktuellt för externa aktörer vid exempelvis detaljplaneläggning eller olika former av samarbeten.

Kommunens dagvattenstrategi beslutades i kommunfullmäktige år 2012. Det är en kommunövergripande strategi med lokala mål och strategier för hur målen ska uppnås. I strategin finns ytterligare stöd och information om hur dagvattnet i kommunen ska hanteras samt en redogörelse över ansvarsförhållanden, planering, drift och skötsel av befintliga dagvattenanläggningar.

	Mål	Indikator/mått	Dokument	Huvudansvarig
11	Skapa förutsättningar för naturliga ekosystem	<ul style="list-style-type: none"> • Botkyrka kommuns klassade kustvatten² som uppnår god ekologisk status (%). • Botkyrka kommuns klassade kustvatten som uppnår god kemisk status (%). • Andelen sjöar³ som uppnår god ekologisk status (%). • Andelen sjöar som uppnår god kemisk status (%). • Andelen rinnande vatten⁴ som uppnår god ekologisk status (%). • Siktdjup i kustvatten (m). 	Botkyrkas blå värden	Samhällsbyggnadsnämnden
12	Tillgodose Botkyrkabornas behov av dricksvatten	<ul style="list-style-type: none"> • Andel av kommunens grundvattenförekomster (totalt 10 st.) som uppnår god kemisk status (%). • Andel av kommunens grundvattenförekomster som uppnår god kvantitativ status (%). • Botkyrkabornas vattenförbrukning (liter/dygn). 	Botkyrkas blå värden	Samhällsbyggnadsnämnden
13	Skapa goda förutsättningar för rekreation och fiske	<ul style="list-style-type: none"> • Ekologisk status och kemisk ytvattenstatus i kommunens sjöar och vattendrag. 	Botkyrkas blå värden	Samhällsbyggnadsnämnden
14	Öka kunskapen om och förståelsen för vatten		Botkyrkas blå värden	Samhällsbyggnadsnämnden
15	God vattenkvalitet i sjöar och vattendrag		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
16	Naturlig vattenbals		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
17	Klimatanpassad dagvattenhantering		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
18	Inget dagvatten till avloppsreningsverk		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden

Hur långt kommunen har kommit i sitt arbete med att nå målen går att läsa om under avsnittet *Vatten* och *Natur* i miljöbarometern⁵. Status på sjöar och vat-

² Botkyrkas klassade kustvatten är Kaggfjärden, Himmerfjärden, Näslandsfjärden och Hallsfjärden.

³ Vattenmyndigheten klassar den ekologiska statusen i sjöar som är större än 1 km². Länsstyrelsen ansvarar för insamlandet av analysdata och statusklassning. Botkyrkas statusklassade sjöar är Bornsjön, Grindsjön, Stora Skogssjön, Lilla Skogssjön, Rödstensfjärden, Aspen, Tullingesjön, Uttran, Albysjön.

⁴ De klassade vattendragen är Kagghamraån, Tumbaån och Älvestaån.

⁵ <http://botkyrka.miljobarometern.se/>

tendrag i kommunen finns att läsa om på Länsstyrelsens⁶ och Vattenmyndigheternas sida VISS (<https://viss.lansstyrelsen.se/>).

---

⁶ <http://viss.lansstyrelsen.se/>

Temaområde: grön kommun

Nationella miljö kvalitetsmål som har bäring på temaområdet

	Bara naturlig försurning	<i>De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.</i>
	Levande skogar	<i>Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.</i>
	Ett rikt odlingslandskap	<i>Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.</i>
	Ett rikt växt- och djurliv	<i>Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystem samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</i>

Botkyrka kommun har en varierad natur med många skogsområden, berg, sjöar och öppna odlingslandskap. Det innebär att det finns många olika typer av livsmiljöer, så kallade biotoper, för växter, djur och svampar med olika anpassningar. Variationsrikedomen i Botkyrkas landskap ger alltså förutsättningar för en hög biologisk mångfald.

Kommunens aktiva arbete med naturvård har pågått sedan i slutet av 1980-talet. Kommunen har samlat naturvårdsarbetet i det övergripande naturvårdsprogrammet *Botkyrkas gröna värden* som senast reviderades i augusti 2017 och beslutades av kommunfullmäktige. Naturvårdsprogrammet syftar till att skapa förutsättningar för en rik biologisk mångfald, stimulerande friluftsliv, god hälsa i kommunen och ett boende med god tillgänglighet till naturen. Utöver de nationella miljö kvalitetsmålen som naturvårdsprogrammet kan kopplas till, behandlas fyra mål för kommunens naturvårdsarbete i programmet. *Botkyrkas gröna värden* ska skapa en gemensam syn på de naturvärden som finns i kommunen. Naturvärdena omfattar bland annat biologisk mångfald, fungerande ekosystem, attraktiva grönområden, motion och friluftsliv.

	Mål	Indikator/mått	Dokument	Huvudansvarig
19	Tillgodose Botkyrkabornas behov av natur – nu och i framtiden	<ul style="list-style-type: none"> Andelen skyddad natur (%) av kommunens totala yta. Mäts årligen. 	Botkyrkas gröna värden	Samhällsbyggnadsnämnden
20	Värna och utveckla naturvärdena	<ul style="list-style-type: none"> Antal rastande och häck- 	Botkyrkas gröna värden	Samhällsbyggnadsnämnden

		<p>ande vadarfåglar i kommunen. Mäts årligen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antal skogliga biotoper. Mäts årligen⁷. • Areal skogliga nyckelbiotoper (ha). Mäts årligen⁸. 		
21	Värna och utveckla de gröna kulturmiljövärdena		Botkyrkas gröna värden	Samhällsbyggnadsnämnden
22	Öka kunskapen om och förståelsen för naturen		Botkyrkas gröna värden	Samhällsbyggnadsnämnden
23	Rikt växt- och djurliv		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
24	Värna den tätortsnära naturen, parkerna och rekreationsområdena	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen (%) Botkyrkabor som är nöjda med tillgången till naturområden. • Ekosystemtjänster identifieras och redovisas i samtliga nya detaljplaner som tas fram (%). 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Samhällsbyggnadsnämnden
25	Fältbussen bidrar till ökat naturintresse och ökade naturkunskaper	<ul style="list-style-type: none"> • Antal 5-klasser med Fältbussen/totalt erbjudna antal klasser (%). • Övriga dagar (ej 5-klassare) med Fältbussen. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Miljö- och hälsoskyddsnämnden

⁷ Skogsstyrelsens registrerade nyckelbiotoper

⁸ Registrerade av Skogsstyrelsen.

Temaområde: *hållbar vardag*

Nationella miljö kvalitetsmål som har bäring på temaområdet Nationella miljö kvalitetsmål

	Giftfri miljö	<i>Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.</i>
	God bebyggd miljö	<i>Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.</i>
	Säker strålmiljö	<i>Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.</i>

I Botkyrka kommun bor det cirka 94 000 personer och det är Stockholms läns femte största kommun sett till folkmängd. Folkmängden ökar stadigt och beräknas passera 100 000 invånare 2024. I en kommun med många invånare och som stadigt ökar krävs det att det planeras och byggs på ett sätt som kan tillgodose invånarnas behov samt säkerställa en god hälsa och miljö.

Varje dag utsätts vi för hundratals kemikalier i vår vardag som kan skada människors hälsa och miljö. Det finns kunskapsluckor kring specifika kemikalier och om hur olika kemikalier samverkar med varandra och hur det i sin tur påverkar människors hälsa och miljön.

En ökad folkmängd genererar en större mängd avfall. Botkyrka kommun äger tillsammans med kommunerna Huddinge, Haninge, Nynäshamn och Salem avfallsbolaget SRV Återvinning AB. Kommunerna har gemensamt tagit fram en avfallsplan. Avfallsplanen ska bidra till ett starkare regionalt samarbete kring avfallsfrågor mellan kommunerna och strukturera framtidens avfallshantering. I avfallsplanen finns ett antal uppsatta mål som är uppdelade i två delmål varav de första sträckte sig till 2015 och de andra sträcker sig till 2020. Kommunerna och SRV Återvinning AB har påbörjat arbetet med att revidera avfallsplanen.

	Mål	Indikator/mått	Dokument	Huvudansvarig
26	En giftfri miljö för Botkyrkaborna	<ul style="list-style-type: none"> Andel kampanjer som huvudsakligen syftar till en giftfri miljö. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
27	Skapa trygga och hållbara bebyggda miljöer i alla stadsdelar	<ul style="list-style-type: none"> Antalet deltagare i städskampanjer ökar. Andel (%) kommuninvånare som reser med kollektivtrafiken till och från arbetet ökar. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Samhällsbyggnadsnämnden
28	Öka tryggheten för Botkyrkaborna genom en hög kvalitet på tillsynen inom nämndens ansvarsområden. Tillsynen bidrar till att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen	<ul style="list-style-type: none"> Andel (%) av den planerade tillsynen som utförts, tillsynsplänen, miljöbalken. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
29	Andelen återvunnet granulärlat på konstgräsplaner ökar	<ul style="list-style-type: none"> Miljöåtgärder på konstgräsplaner görs på minst 4 anläggningar per år. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Kultur- och fritidsnämnden
30	2020 ska 60 % av enbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall	<ul style="list-style-type: none"> Fastighetsnära insamling är en tilläggstjänst (<i>Sortera hemma</i>) och SRV kontrollerar antalet i deras sophanteringssystem varje år. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
31	2020 ska minst 65 % av flerbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall	<ul style="list-style-type: none"> Med fastighetsnära insamling menas att flerbostadshus har minst en avfallsfraktion för utsortering av förpackningar och uppmätts genom antalet unika kundnummer av SRV varje år. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
32	2020 ska minst 80 % av verksamheterna ha källsortering	<ul style="list-style-type: none"> Inom begreppet verksamhet ingår företag, restauranger och storkök. Målet uppmätts av SRV genom antalet verksamhetskunder per år. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
33	2020 ska minst 70 % av alla hushåll sortera ut matavfall	<ul style="list-style-type: none"> I matavfall inkluderas hemkompostering, <i>Sortera hemma</i> och matavfallsinsamling i brunt kärl för enbostadshus. Mäts på två olika sätt. I en mätning redovisas andelen hushåll som har matavfallsinsamling jämfört med det totala antalet enbostäder och i den andra jämför man med antalet tillfrågade. För flerbostadshus inkluderas matavfallsinsamling i kärl eller djupbehållare och mäts genom antalet hushåll med matavfallsinsamling jämfört med antal hushåll som har sorterat. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
34	2020 ska alla kommunala verksamheter sortera ut matavfall	<ul style="list-style-type: none"> SRV har inget system som går att dela upp kommunala verksamheter och övriga verksamheter. Istället följer man upp målet genom att titta på antalet verksamheter totalt som sorterat ut matavfallet oberoende om de är kommunala eller privata. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
35	2020 ska 45 % av övriga verksamheter sortera ut matavfall	<ul style="list-style-type: none"> SRV har inget system som går att dela upp kommunala verksamheter och övriga verksamheter. Istället följer man upp målet genom att titta på antalet verksamheter totalt som sorterat ut matavfallet oberoende om de är kommunala 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen

		eller privata.		
37	2020 ska mängden felsorterat farligt avfall vara noll	<ul style="list-style-type: none"> • Målet gäller både hushåll och verksamheter men mäter bara för hushållen. Uppföljning sker genom SRV:s plockanalyser årligen. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
38	2020 ska 80 % av kommuninvånarna vara nöjda eller mycket nöjda med avfallshanteringen	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning sker genom kundundersökningar. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
39	2020 ska 75 % av verksamheterna vara nöjda med avfallshanteringen	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning sker genom kundundersökningar. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
40	Säkra dricksvattenresurser		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
41	Höga estetiska värden i bebyggelsemiljöerna		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
42	God folkhälsa		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
43	Synlig dagvattenhantering		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
44	Minimera risk för skador på vägar och byggnader		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden

En översikt av miljömålarbetet. Globalt, regionalt och lokalt.

Kommuner spelar en mycket viktig roll i arbetet med att nå de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljökvalitetsmålen. Genom att bryta ner de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljökvalitetsmålen till lokala mål och åtgärder blir de verktyg i det lokala miljöarbetet. Det är på lokal nivå som många av åtgärderna behöver genomföras i praktiken för att målen ska kunna uppnås. Miljömålsarbetet styrs även av de regionalt prioriterade målområden som stöds av strategier från Länsstyrelsen.

En förutsättning för att miljömålen ska kunna nås är att alla delar av kommunens verksamheter gör sin del av arbetet.

Globala hållbarhetsmål

År 2015 antog FN:s generalförsamling Agenda 2030 som består av 17 globala mål för hållbar utveckling. Målen i Agenda 2030 gäller för alla medlemsländer, inklusive Sverige. De globala hållbarhetsmålen ersätter de tidigare s.k. millenniemålen. FN beskriver miljö och utveckling som något som inte längre ska behandlas som två separata frågor. Hållbar utveckling ska istället ses från de tre lika viktiga perspektiven: social, ekonomisk och miljömässig hållbar utveckling. Alla länder ska arbeta för att nå de globala hållbarhetsmålen och det är varje regerings ansvar att målen nås i det egna landet.

Implementeringen av de globala hållbarhetsmålen i Sverige är ett pågående arbete. Vid Miljömålrådets möte i november 2016 enades rådet tillsammans med miljöministern om att miljödelen av Agenda 2030 bör genomföras med avstamp i de nationella miljökvalitetsmålen⁹. Naturvårdsverket har även uttalat att ”de nationella miljömålen kan ses som en svensk konkretisering och prioritering av miljödelen i Agenda 2030”¹⁰.

Globala hållbarhetsmålen roll i svenskt miljöarbete

Att översätta och implementera de globala målen i Sverige är i första hand regeringens ansvar. Regeringskansliet sammanfattar syftet med de globala hållbarhetsmålen enligt följande: ”att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser”¹¹. Flera av de globala hållbarhetsmålen ryms således inte inom ramen för miljöplattformen.

⁹ <https://www.miljomal.se/Aktuellt/Alla-nyheter/Integrera-miljomalen-med-de-globala-malen/>

¹⁰ <http://supermiljobloggen.se/debatt/2017/05/naturvardsverket-sveriges-miljomal-leder-oss-mot-de-globala-hallbarhetsmalen>

¹¹ <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>

De globala hållbarhetsmålen är integrerade och inbegriper såväl de ekonomiska och sociala som de miljömässiga dimensionerna av hållbar utveckling. Det är därför inte okomplicerat att strikt försöka dela upp målen i de tre dimensionerna. Inom ramen för miljöplattformen har det däremot varit nödvändigt att dela upp och förtydliga vilka hållbarhetsmål miljöplattformen fokuserar på. Några av de globala hållbarhetsmålen har tydligare miljöfokus vilket gör att miljöplattformen framför allt riktar sig in på mål 3, 6, 7, 11, 12, 13, 14 och 15. I bilaga 1 finns en sammanställning av de globala hållbarhetsmålen.

Nationella miljö kvalitetsmål

År 1999 antog Sveriges riksdag 15 nationella miljö kvalitetsmål och 2005 tillkom det 16:e miljö kvalitetsmålet. Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Förutom miljö kvalitetsmålen består Sveriges miljömålssystem även av ett generationsmål och 28 etappmål. Generationsmålet är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Syftet är att nå en miljömässig hållbar utveckling på lång sikt och att lösa miljöproblemen innan kommande generation.

Generationsmålet och de nationella miljö kvalitetsmålen ska uppnås 2020 och etappmålen har olika tidpunkter för när de ska uppnås. I bilaga 1 finns en sammanställning av de nationella miljö kvalitetsmålen.

Regionalt arbete

Länsstyrelserna har en samordnande roll i det regionala arbetet med de nationella miljö kvalitetsmålen. I Stockholms län arbetar Länsstyrelsen tillsammans med kommuner, näringsliv, frivilliga organisationer och andra aktörer för att miljö kvalitetsmålen ska få genomslag i länet. Följande miljö kvalitetsmål har valts ut för prioriterade insatser i Stockholms län:

- begränsad klimatpåverkan
- frisk luft
- giftfri miljö
- ingen övergödning
- god bebyggd miljö
- ett rikt växt- och djurliv

Arbetet med de prioriterade miljö kvalitetsmålen ska samordnas med övriga insatser som görs i länet. Som ett stöd i hur detta görs har regionala Miljørådet enats om ett antal strategier, åtgärdsprogram och gemensamma insatser. Mer information om det regionala arbetet finns att läsa om på länsstyrelsens¹² hemsida.

---

¹² <http://extra.lansstyrelsen.se/rus/sv/Pages/default.aspx>

Arbetet mot de kommunala miljömålen

Miljöplattformen antas av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Samtliga mål har tidigare beslutats av kommunfullmäktige och är styrande för kommunen. Kommunens nämnder och bolag ansvarar för att bidra till att målen nås. Miljöplattformen riktar sig främst till kommunens egna verksamheter, men ett antal mål omfattar Botkyrka som geografiskt område. Kommunens mål är inte styrande för den privata sektorn, men kommunen har stora möjligheter att påverka. Detta bland annat genom sin roll som myndighet, planerare, upphandlare, inköpare samt ägare och förvaltare av mark och fastigheter. Som tillsynsmyndighet har kommunen ett uppdrag att bedriva tillsyn enligt miljöbalken som har de nationella miljö kvalitetsmålen som ett av sina fundament.

Utöver att styra kan kommunen också arbeta med att informera och sprida kunskap och på så sätt underlätta för medborgare och företagare att göra bra klimat- och miljöval. Kommunen har som utbildare en möjlighet att intressera skol- och förskoleelever för klimat- och miljöfrågor. Kommunen är även själva stora arbetsgivare och att utbilda sin anställda kan ha en stor betydelse för att nå miljömålen.

Mål och budget

Enligt *Riktlinjer för styrdokument i Botkyrka* bör nämndernas Mål och budget och förvaltningarnas verksamhetsplaner användas för att beskriva vilka aktiviteter som behövs för att uppnå miljömålen. Det blir således varje nämnds och förvaltnings ansvar att genomföra aktiviteter som styr mot målen.

Huvudansvariga nämnder för de olika områdena har utsetts i samband med att de olika programmen antagits. Huvudansvaret innebär att aktuella nämnder årligen ska ta fram förväntade resultat. Förvaltningarna tar fram aktivitetsplaner inom programområdet.

Uppföljning

Att mäta och redovisa resultatet av miljöarbetet är en nyckel till systematisk förbättring. Med kännedom om nuläget blir det enklare att prioritera vilka åtgärder som krävs för att nå målet. Uppföljning sker inte ramen för miljöplattformen, utan antingen inom ramen för åtgärdsprogrammen i styrdokumentet, eller i delår och årsredovisningar. Ett instrument för årlig uppföljning av indikatorer är kommunens miljöbarometer. Uppföljning av miljöns tillstånd redovisas årligen i miljöbarometern som finns på kommunens hemsida.

För att miljömålsarbetet ska vara framgångsrikt är det också viktigt att arbetet med att uppnå de nationella miljö kvalitetsmålen följs upp och utvärderas årligen. Detta möjliggörs genom att resultaten för olika miljöindikatorer redovisas i miljöbarometern.

Revidering av Botkyrkas Miljöplattform, en sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål

Eftersom miljöplattformen fungerar som ett referensdokument, behöver dess aktualitet prövas regelbundet för att det ska fylla sin funktion. Miljöplattformen revideras varje år i december av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Bilaga 1: globala och nationella mål

Globala hållbarhetsmålen

Mål	Beskrivning
 1 INGEN FATTIGDOM	Avskaffa all form av fattigdom överallt.
 2 INGEN HUNGER	Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.
 3 HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.
 4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA	Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.
 5 JÄMSTÄLLDHET	Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.
 6 RENT VATTEN OCH SANITET	Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.
 7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA	Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad.
 8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT	Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.
 9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR	Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.
 10 MINSKAD OJÄMNHET	Minska ojämlikheten inom och mellan länder.
 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.
 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION	Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.
 13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGEN	Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och konsekvenser.
 14 HAV OCH MARINA RESURSER	Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.
 15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD	Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

	Fredliga och inkluderande samhällen	<i>Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.</i>
	Genomförande och globalt partnerskap	<i>Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.</i>

Nationella miljö kvalitetsmålen

Miljö kvalitetsmål		Riksdagens definition av miljö kvalitetsmålen
	Begränsad klimatpåverkan	<i>Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte ska bli farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställas och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.</i>
	Frisk luft	<i>Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.</i>
	Bara naturlig försurning	<i>De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.</i>
	Giftfri miljö	<i>Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturliga förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.</i>
	Skyddande ozonskikt	<i>Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.</i>
	Säker strålmiljö	<i>Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadlig effekt av strålning.</i>
	Ingen övergödning	<i>Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.</i>
	Levande sjöar och vattendrag	<i>Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.</i>
	Grundvattnen av god kvalitet	<i>Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.</i>
	Hav i balans samt levande kust och skärgård	<i>Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</i>
	Myllrande våtmarker	<i>Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.</i>
	Levande skogar	<i>Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.</i>
	Ett rikt odlingslandskap	<i>Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.</i>

	Storslagen fjällmiljö	<i>Fjällen ska ha en hög rad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</i>
	God bebyggd miljö	<i>Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.</i>
	Ett rikt växt- och djurliv	<i>Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystem samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</i>

Bilaga 2: styrdokument

Här följer en kort redogörelse över de styrdokument som har nämnts i miljöplattformen. Utöver de styrdokument som tas upp i miljöplattformen har kommunen ett flertal andra styrdokument. Styrdokumenterna finns att hämta på kommunens hemsida¹³.

Avfallsplan

Planen antogs av kommunfullmäktige i Botkyrka kommun den 29 september 2011. Avfallsplanen är gemensam för södertörnskommunerna Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Botkyrka. Syftet med avfallsplanen är att förmedla information om en bra avfallshantering och en hållbar utveckling för kommuninvånarna och verksamheterna inom kommunerna. I planen finns mål uppsatta till 2015 och 2020.

Botkyrkas blå värden – vattenprogram för Botkyrka kommun

Botkyrkas blå värden beslutades i kommunfullmäktige den 5 december 2016 och gäller fram till den 5 december 2021. Dokumentansvarig är miljö- och hälsoskyddsnämnden och programmet ska uppdateras vart femte år. *Botkyrka blå värden* är ett samlat program över kommunens vatten, allt ifrån grundvattnen till hav. Syftet är att skapa samsyn och samordna kommunens arbete med vatten. Programmet består av ett huvuddokument med tillhörande bilagor. Huvuddokumentet beskriver mål, status och avgränsning samt ger en översiktlig beskrivning av kommunens vatten och vattenanvändning. Bilagorna utgörs av bland annat en objektslista och ett lokalt åtgärdsprogram.

Botkyrkas gröna värden – naturvårdsprogram för Botkyrka kommun

Botkyrkas gröna värden är Botkyrka kommuns naturvårdsprogram och beslutades den 25 november 2010. Programmet ska uppdateras en gång per mandatperiod och senaste revideringen beslutades av kommunfullmäktige i augusti 2017. *Botkyrkas gröna värden* ska skapa en samsyn om kommunens naturvärden. Programmet består av fyra huvuddelar: huvuddokument, objektskatalog, åtgärdsprogram och en GIS-version av naturvårdsprogrammet. Huvuddokumentet beskriver programmet, mål och strategier samt statusen på de gröna värdena. I objektskatalogen presenteras alla gröna objekt med naturvärden och kulturmiljövärden. I åtgärdsprogrammet presenteras de prioriterade åtgärderna som ska bidra till att målen uppfylls. I GIS-versionen är kommunens gröna värden markerade som objekt med information om naturvärdet.

Dagvattenstrategi

---

¹³ <https://www.botkyrka.se/kommun--politik/styrdokument-forfattningssamling/styrdokument-forfattningssamling.html>

Botkyrka kommuns dagvattenstrategi antogs av kommunfullmäktige den 22 november 2012. Dagvattenstrategin är kommunövergripande och syfte är att skapa goda förutsättningar för en god vattenkvalitet, rik biologisk mångfald, god hälsa i kommunen samt ett långsiktigt hållbart samhälle. Strategin redogör för ansvarsförhållanden, planering, drift och skötsel av dagvattenanläggningar för att ge stöd till nämnder och sakägare i sitt arbete. Tekniska nämnden ansvarar för att strategin revideras, vilket ska göras vart fjärde år.

Klimatstrategi för Botkyrka

Botkyrkas första klimatstrategi antogs i maj 2009 av kommunfullmäktige. Klimatstrategin uppdaterades i maj 2018. I klimatstrategin redovisas tre övergripande mål för Botkyrka kommun. Botkyrka som organisation ska vara klimatneutral senast år 2025 och Botkyrka som geografisk plats ska vara fossilbränslefritt år 2030 och klimatneutral år 2045.

Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030

Programmet för ett fossilbränslefritt Botkyrka beslutades av kommunfullmäktige i november 2016 och gäller i fyra år. Programmet presenterar fem övergripande handlingsvägar som ska ange inriktning för arbetet med att nå kommunens klimatmål för år 2030.

Mål och budget med flerårsplan

Nämnderna tar varje år fram ett dokument för mål och budget med flerårsplan som är ett styrande dokument för planering och uppföljning. Dokumentet gäller för alla verksamheter i Botkyrka kommun och den innehåller både mål, uppdrag och ekonomisk plan för den aktuella tidsperioden.

